

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B C

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 523 P

Poznań, wtorek dnia 14 listopada 1933

Rok XXVIII

Poznań, 13 listopada.

Po plebiscycie w Rzeszy

Chyba nikt nie ludził się co do wyników wczorajszego plebiscytu niemieckiego i wyborów do Reichstagu. Musiała przecież „zwyciężyć” lista hitlerowska do parlamentu Rzeszy z tej prostej przyczyny, że nie przeciwstawiła się jej żadna inna lista, ani żadne inne ugrupowanie polityczne. Również rezultat plebiscytu był zgóry przesadzony. Dziwnym jest może tylko to iż aż dwa miliony głosujących odpowiedziało odmownie na postawione pytania: „Mężczyźno niemiecki i ty, kobieto niemiecka, czy zgadzasz się na politykę twego rządu i czy gotów jesteś oświadczyć, iż jest ona wyrazem twego własnego poglądu i twej woli?”

Pytanie to postawiono w związku z wystąpieniem Niemiec z Ligi Narodów i z konferencji rozbrojeniowej. Dotyczyło ono polityki, zmierzającej do zapewnienia Rzeszy równości zbrojeń do ustalenia jej negatywnego stosunku do traktatu wersalskiego, niechęci, a nawet nienawiści do zwycięzców z wielkiej wojny. A którzy Niemcy, nawet niesprzyjający hitlerowcom, nie chcą równości zbrojeń, rewizji traktatu wersalskiego i nie marzą o odwecie? Czy tak daleki od prawdy jest zatem wynik plebiscytu, bez względu na warunki, w jakich się on odbywał?

Na sprawy niemieckie patrzmy bez złudzeń. Wczorajsza niedziela oznacza niewątpliwie stabilizację systemu hitlerowskiego w Rzeszy. System ten wykazał, iż jest dość silny, aby swoją wolę w kraju przeprowadzać i realizować. Nie wchodźmy w to, ile w tem jest woli narzuconej siłą, a ile przyjętej dobrowolnie, o ile nie entuzjastycznie przez naród. Uważamy wszakże, że popełniono błąd, gdyby chciało opierać kalkulacje polityczne w stosunku do Rzeszy na przypuszczeniu, że system hitlerowski jest nietrwały, sztuczny, wyłącznie wymuszony i że zawali się przy pierwszych trudnościach.

Trzeba rzeczywistość niemiecką brać taką, jaka jest, i nie oddawać się złudzeniom. Wczorajsza demonstracja „patryjotyzmu” i „jedności” niemieckiej ma przecież na celu rozpoczęcie nowej polityki zewnętrznej Rzeszy, polityki jeszcze bardziej aktywnej, jeszcze mniej liczącej się z zagranicą i umożliwiającej Niemcom ostateczne postawienie się na nogi, zwłaszcza w dziedzinie zbrojeń.

Nie wiemy, czy prawdziwa jest wiadomość, iż w oparciu o wyniki plebiscytu z dnia 12 listopada kanclerz Hitler wysunie otwarcie sprawę rewizji traktatu wersalskiego. Niedawna sensacyjna wizyta premiera pruskiego Goeringa w Rzymie i jego rozmowy z Mussolinim wskazywałyby, że przygotowuje się nowe posunięcie na szachownicy międzynarodowej. Czy wypłynie sprawa rozbrojenia? Austrii? Zagłębia Saary? Wszystko jest możliwe.

Narazie jesteśmy świadkami manewru na terenie gdańskim. Można by

Wyniki niedzielnych głosowań w Niemczech

W t. zw. wyborach do Reichstagu na listę Hitlera oddano 95 proc. głosów - W plebiscycie procent głosujących „tak” wynosi 96,3.

TYMCZASOWE WYNIKI

Berlin. (PAT.) Według tymczasowych obliczeń urzędowych wyniki wczorajszego głosowania są następujące: W wyborach do Reichstagu uprawnionych do głosowania było 45 127 969, oddano głosów 42 975 009 to jest 95,2 proc. Na listę Hitlera oddano głosów 39 626 064, nieważnych 3 348 945.

W plebiscycie oddano głosów 43 439 046 tj. 96,3 proc. Głosów „tak” oddano 40 588 804, głosów „nie” 2 100 181, nieważnych 750 061.

ODEZWA HITLERA

Berlin. (PAT.) W związku z wynikami wyborów Hitler wystosował do narodu niemieckiego orędzie, w którym wyraża podziękowanie za historyczne, jedyne w swoim rodzaju wypowiedzenie się za prawdziwą miłością pokoju i również za honorem i wieczystymi prawami równości Niemiec.

Hitler zwraca się również do szturmowców i stahlhelmowców, podkreślając ich zasługi w uzyskaniu sukcesów wyborczych i zapewniając, że przyszłość poczyna im ocalenie ojczyzny za zasługę.

660 POSŁÓW

Berlin. (PAT.) Według obliczeń urzędowych nowy Reichstag liczyć będzie 660 posłów.

OFICJALNY KOMUNIKAT

Berlin. (PAT.) Po północy Biuro Wolffa wydało następujący komunikat: Wybory do Reichstagu oraz plebiscyt dały obraz całkowitej zgodności narodu niemieckiego z rządem Hitlera. Dowiodły one, że obecny regime niemiecki, który władzę zdobył na drodze parlamentarnej, nie ma powodu obawiać się i teraz plebiscytu na zasadach demokratycznych. Wręcz odwrotnie, nar.-socj. stali się na zasadzie dawniejszego systemu głosowania z partii najsilniejszej ostatecznie jedynym przedstawicielstwem woli politycznej Niemiec. Nigdzie nie ujawniła się zorganizowana, względnie ilościowo poważniejsza opozycja mimo, że tajność wyborów (!!) mogłaby dać wszystkim niezadowolonym okazję do złożenia protestu przeciwko regimowi. Ilość głosów, oddanych na

listę hitlerowską tylko nieznacznie jest mniejsza od ilości głosów, wyrażających zgodę na politykę zagraniczną rządu.

W końcu komunikat zaznacza, że wobec wyników głosowania koła zagraniczne, które pokojowych manifestacji kierowniczych osobistości no-

wych Niemiec nie przyjęły tak, jak na to zasługują muszą się teraz ugiąć wobec faktu, że te pokojowe tendencje są wyrazem przekonania całego narodu niemieckiego. Zgodnie ze stanem dyskusji międzynarodowej nie jest rzeczą rządu niemieckiego podjęcie obecnie nowej inicjatywy.

Głosy prasy francuskiej, angielskiej i amerykańskiej

Paryż. (Tel. wł.) Wynik t. zw. wyborów do Reichstagu i plebiscytu nie wywołał we Francji specjalnie wielkiego wrażenia, ogólnie bowiem uważano ten wynik za zgóry przesadzony.

„Petit Parisien” pisze, że chociaż część narodu napewno jest innego zdania i przeciwna obecnemu systemowi w Niemczech, to jednak podkreślić należy, że naród niemiecki opowiedział się solidarnie za Hitlerem i to narazie jest faktem, który powinien być wzięty głównie pod uwagę.

„Echo de Paris” jest zdania, że po niedzielnej głosowaniu w Niemczech pozostał tylko traktat wersalski jako jedyny wał ochronny oraz środek do utrzymania spokoju i porządku w Europie.

London. (Tel. wł.) W dniu wyborów przed ambasadą niemiecką zebrało się około tysiąc manifestantów komunistów i Żydów, którzy energicznie protestowali przeciwko hitlerowskiemu systemowi i stosowanym przez nie-

go metodom oraz przeciw procesowi o podpalenie Reichstagu. Ponieważ istniała obawa zajść, policja rozproszyła manifestantów.

Wynik t. zw. wyborów i plebiscytu był wiadomy w Anglii w ciągu nocy. Prasa jednak ogranicza się przeważnie do podania liczb bez komentarzy, zgodnie tylko stwierdzają fikcyjność znaczenia tego wyniku. Pisma podkreślają odwagę 3 milionów, których głosy zostały unieważnione a którzy jawnie wypowiedzieli się przeciw Hitlerowi.

Nowy Jork. (Tel. wł.) Prasa amerykańska doniosła o wyniku głosowania w Niemczech z rezerwą.

„New York Herald Tribune” bardzo ostro krytykuje sposób i metody przeprowadzonego przez Hitlera plebiscytu i odniesionego w tych warunkach „zwycięstwa”, stwierdzając, że obecnie należy jeszcze wyżyć czujność wobec Rzeszy, która nie przebiera w środkach.

Niszczycielski szal huraganów w Afryce

London. (Tel. wł.) Po długotrwałej suszy w ciągu ostatnich dwóch dni Południową Afrykę nawiedziły gwałtowne deszcze i burze połączone z gradem. Miejscami burze przerodziły się w huragany, tak, że szkody są olbrzymie.

W miejscowości Rustenburg w Transwalu zabitych zostało przez piorun sześciu krajołców, którzy ukryli się pod drzewami.

Rzeki i strumyki oraz stawy wyschły z powodu długotrwałej suszy nagle wystąpiły z brzegów, zrywając mosty i unosząc dobytek krajołców.

Ponadto ogromnej wielkości grad wyrządził nieobliczalne szkody. Wiel-

ka ilość bydła i ptactwa oraz drobiu została zabita, a szereg osób odniosło rany. Tylko w jednym z przedmieść Johannesburga szkody miejscowych farmerów sięgają 40 tys. funtów. Dwaj krajołcy ponieśli śmierć od pioruna.

W miejscowości Lichtenburg grad pozabijał znaczną ilość ptactwa i drobiu, a nawet bydła. W Natalu fale wezbranych rzek pozrywały mosty zalewając ulice i drogi polne.

Światowa wystawa

Nowy Jork. (Tel. wł.) Światowa wystawa w Chicago zamknięta została z dniem 12 listopada i będzie otwarta ponownie w roku przyszłym w początkach czerwca.

Według oficjalnego zestawienia głównego biura w ciągu bieżącego roku wystawę zwiedziło ogółem 22 300 000 osób. Dochód wyniósł 25 545 000 dolarów. Obrotów dokonano na łączną sumę około 400 milionów dolarów.

Koszta wystawy, wnoszące 37 milionów dolarów, zostały tem samem pokryte całkowicie z olbrzymim zyskiem.

Roosevelt i Litwinow

Nowy Jork. (Tel. wł.) Roosevelt odbył wczoraj z Litwinowem nową konferencję w ścisłym gronie członków ambasady oraz zaproszonych gości.

Jak słychać, tematem rozmowy była sprawa uznania Sowieców przez Stany Zj. Roosevelt zażądał gwarancji finansowych, a mianowicie uznania długów przedwojennych carskiej Rosji i pożyczek udzielonych Kiereńskiemu. Jest to jeden z głównych warunków Ameryki.

Prezydent Brazylii

Nowy Jork. (Tel. wł.) Prezydentem Brazylii obrany został Antonio Carlos, były minister finansów.

Jak zamordowano króla Afganistanu

London. (Tel. wł.) Dopiero dziś nadeszły z Kabulu oficjalne wiadomości o zamordowaniu króla afgańskiego, Nadhir Khana.

Morderstwa dokonano w pałacu w Kabulu, w chwili, gdy król rozdawał nagrody zasłużonym studentom korporacyjnym. Morderca, jeden z starszych służących, dał do króla trzy strzały, które były śmiertelne.

Sprawca nazywa się Vulim Nabbi i

nazwać krótko to, co się tam dzieje, dążeniem do przeistoczenia wolnego miasta, poddanego opiece Ligi Narodów, naprawdę w państewko niemieckie niezależnie już od nikogo, prócz od Rzeszy, z którą byłoby związana narazie faktycznie i tylko duchowo. Czy nie byłaby to już rewizja traktatu wersalskiego na nienaruszonym dotychczas odcinku terytorjalnym?

Dlatego nie możemy dać się obalać kurtuazyjnym tonem, z jakim

już swego czasu miał być surowo ukarany przez króla za niewierność oraz zdradę, jednak król darował mu karę w drodze łaski i zamiast wygnania przyjął go później ponownie do służby. Mordercę natychmiast schwytano. Tylko z trudem policja zdołała go uchronić przed zlynczowaniem przez wzburzony tłum i studentów, mimowolnych świadków zbrodni.

spotykamy się obecnie ze strony niemieckiej. Na pokojowe zapewnienia, idące z Berlina, na różne oferty i propozycje, jakie stamtąd otrzymujemy, patrzeć musimy jako na refleks pewnego zgóry obmyślonego planu, zmierzającego do usunięcia stanu rzeczy, ustalonego traktatami. Plan ten realizowany jest nie bez zręczności i dużych efektów, czego wyrazem była wczorajsza niedziela.

Listy wyborców m. Poznania są wyłożone w biurach okręgowych komisji wyborczych do soboty, 18 listopada włącznie.

Pamiętaj stwierdzić, czy Ty, Twoi krewni i znajomi nie zostali pominięci w spisach wyborców!

Jeśli tak — należy bezzwłocznie wnieść reklamację! Adresy okręgowych komisji wyborczych, gdzie wyłożone są spisy, znajdują się w niniejszym numerze „Kurjera Poznańskiego”.

Spełnij obowiązek obywatelski!

Sekrety poliszynela

Zachodnio-europejska prasa ogłasza obecnie w formie rewelacyjnej „sensacje” o wytwórniach niemieckiego przemysłu wojennego, ujawnionych świeżo w Szwajcarii, Holandji i Szwecji. Polskie pisma powtórzyły je w telegramach. Otóż zaznaczyć muszę, że dane co do tej „tajemnicy” podałem już na wiosnę rb. w artykule, drukowanym w „Kurjerze Poznańskim”, w którym twierdziłem, że fabryki te są właściwie filjami zakładów pracujących potajemnie w Niemczech, a wyroby ich przechowywane są w składach zagranicznych w pobliżu granicy niemieckiej. Mogą być one zatem przewiezione w najkrótszym czasie na terytorjum Rzeszy. Preludjum do takich transportów już się urzeczywistniło. Przed paru dniami wysłano z Holandji do Niemiec transport ciężkich dział wewnętrznej drogi wodnej. Dział spoczywały tam od 1919 r., ukryte przed kontrolą międzysojuszniczą.

Ostatniemi czasy przestali się Niemcy kłopotować, pracując jawnie w myśl „Gleichberechtigung”, a wbrew postanowieniom traktatu wersalskiego, nad forsownym dobrojeniem się nie tylko w zakładach zagranicznych, ale i na terenie Rzeszy. Przemysł cywilny rozwija wzmoczoną działalność produkcji wojennej w basenie Ruhry i w czworoboku „bezpiecznym” miast: Berlin, Drezno, Erfurt, Hanau. Wytwarza się nawet szolgi (Plaue) i ciężkie działa (Duesseldorf). I te dane podałem w „Kurjerze Poznańskim” jeszcze w 1931 r. Nie wywołało to wtedy żadnego echa.

Czułość opinii europejskiej zaczyna budzić się dopiero teraz. „Times” zdecydował się wydrukować „znamienne” wynurzenia gen. Morgana, delegata angielskiego w b. komisji międzysojuszniczej kontroli nad dobrojeniem niemieckim, w których stwierdza, że, choć „nie może zdradzić treści sprawozdania” komisji, które zresztą nie było dotychczas w Lidze Narodów omawiane, to przecież Niemcy nigdy nie zostały rozbrojone, a przez siedem lat istnienia komisji robili wszystko, co było w ich mocy, by przeszkadzać i oszukiwać komisję. Wszystko to jest prawda, trudno jednak zrozumieć, dlaczego sprawozdanie stanowi dotychczas tajemnicę, tem bardziej, że przed laty sześciu ten sam generał ogłosił jednak w „Timesie” pewne szczegóły, np. że w Królewcu przechowywane są trzy tysiące dział przeważnie ciężkich, których Niemcom wolno mieć tylko 288.

Ogromne ożywienie w rozwoju lotnictwa wywołał min. Goering. Próba nabawienia w Anglii samolotów myśliwskich nie udała się, zakłady lotnicze Junkersa otrzymały zamówienie na 200 aparatów „pocztowych”, przełatających 362 km na godzinę, zasięgu 1000 km, zabierających 1000 kg ładunku. Mogą one być zamienione w każdej chwili na samoloty bojowe typu bombardujących.

Brakujące Niemcom sterowce dostarcza zagranica. Zapotrzebowanie wzrasta szybko. W ciągu pierwszego półrocza rb. import żelaza był dwa razy większy niż w ciągu całego 1932 r. Obok żelaza zwiększa się również przywóz miedzi. W maju i czerwcu rb. importowano do Rzeszy więcej niż w 1932 r.

W „królestwie Kruppa” nad Ruhra praca wre. Liczbę robotników zwiększono o 33 proc., pracują na trzy zmiany, cały rejon roi się od koszar brunatnych. Każdy mieszkaniec znajduje się pod surową kontrolą. Dostęp obcym jest niesłychanie utrudniony. Nic więc dziwnego, że Krupp wysłał hołdownicze depesze do marsz. Hinden-

burga i Hitlera. Nadeszły przecież dla niego ponownie żniwa. Liczne rzęszki bezrobotnych znalazły u niego pracę, w myśl hasła Hitlera „armia dostarcza pracy”. Projekt przeniesienia do wnętrza kraju zakładów produkcji wojennej nie wydaje się realnym — wymagałoby to za dużo czasu, a swoisty honor Niemiec wymaga, zdaniem Hitlera, jak najszybszego zniesienia „dyktatu wersalskiego”.

Jak kosztownym jest wykucie takiego pogotowia bojowego, wskazuje budżet Rzeszy. W latach 1925/1930 wydała Francja na uzbrojenie 2 miliardy franków, Niemcy „rozbrojone” 5 miliardów. Utrzymanie roczne jednego karabina kosztuje połowę jego ceny, a opieka nad kulomiotem przewyższa dwukrotnie jego cenę. Naturalnie większą część pieniędzy konsumuje „budżet niewidzialny”. Wydatki wojskowe Niemiec wynoszą niewiele więcej, co cały nasz budżet.

Tak wygląda pokój niemiecki w dziedzinie „rozbrojenia”, a jednak Niemcy według płomiennych przemówień „Fuehrera” i jego namiestników pragną gorąco pokoju. Hasła ich wyborcze gloszą: „Frieden, Ehre und Gleichberechtigung”. Zresztą nikt poza granicami Rzeszy nie zdziwił się chyba, że dwulicowość polityków niemieckich ma nieprzerwalną ciągłość historyczną. Szczere akcenty ich meżów stanu i uczonych brzmią tylko wtedy, gdy gloszą nienawiść teutońską, pychę rasy nordyjskiej, hasła zagłady innych narodów. Dużo niesmaku budzi jednak ten język zaklamany w ustach poważnych wojskowych, których obowiązuje chyba pewna tradycja ry-

cerska. A jednak w ten sam sposób przemawia stale poczytny tygodnik „Militaer-Wochenblatt”. Omawiając np. treść broszury chrześcijan amerykańskich, nawołujących do pokoju wieczystego i żądających zniesienia broni wszelkiej, przyklaskuje tygodnik gorąco idei zniszczenia broni zaczepnej, pragnie tylko pozostawić tę, która służy obronie, ale konia z rędem, kto potrafi ustalić definicję jednej i drugiej. Wnioskuje wreszcie: „Broszura ta jest cenną podporą staran naszych co do rozbrojenia i ustalenia pokoju... Jesteśmy jedynym mocarstwem, które się rzeczywiście rozbroiło!”

Takim samym kłamstwem kończy się każdy artykuł tego tygodnika, a cały układ treści ma na celu wykazać groźbę przygotowania wojny zaczepnej przez inne państwa i rozpalenie aż do czerwoności szowinizmu nienawistnego całego narodu, nie wyłączając dzieci.

Ze wojnę Niemcy zechcą wywołać, gdy będą się czuły na siłach, niema najmniejszej wątpliwości. Zapobiec jej może jedynie dobre pogotowie wojenne Francji i Polski. Charakter przyszłych starć w pojęciu niemieckim omawia rzeczowo w „Deutsche Wehr” Volkmann Leander: „Dziś napada się po zbójceku zniemacka. Bitwa to nie jest dawny pojedynek rycerski. To rzeź. I nikt już nie chce brać jeńców, z którymi potem niewiadomo co zrobić. Chcemy właśnie zniszczyć żywą siłę przeciwnika. Wystrzelać, wyrzucić, wydusić gazami do nogi jego żołnierzy.”

Dość chyba cytowania tych obłądnych, krwawych zapowiedzi sadystów wysokiej rasy nordyjskiej!

E. DE HENNING-MICHAELIS,
generał.

Potężna manifestacja uczuć narodowych ludności Poznania

Wczorajsze zgromadzenie dla uczczenia piętnastej rocznicy wskrzeszenia niepodległości — Przemówienia posła prof. Strońskiego i sen. dr. Seydy — Entuzjazm dla Obozu Narodowego

Wczorajsze zgromadzenie, zwołane przez czynniki kierownicze Obozu Narodowego dla uczczenia piętnastej rocznicy wskrzeszenia Niepodległości, było żywiłową i do głębi wzruszającą manifestacją uczuć, ożywiających ludność naszego miasta.

Już na pół godziny przed rozpoczęciem zebrania, wielka sala kinoteatru „Apollo” łącznie z balkonem była wypełniona po brzegi. Wkrótce potem nie było już nie tylko ani jednego wolnego krzesła, ale także wszystkie przejścia wypełniły się zbitą ciżbą ludzką; część przybyłych znalazła pomieszczenie w obszernym hallu kinoteatru oraz w sąsiednich korytarzach. Nieprzebrane tłumy, nie mogąc już znaleźć pomieszczenia, zżalem musiały zrezygnować z udziału w zebraniu.

Wśród trzytysięcznej rzeszy, która zalegała salę, hall i przyległe ubikacje, reprezentowane były wszystkie warstwy społeczne Poznania: inteligencja, handel, rzemiosło, robotnicy. Porządek utrzymywali młodzi narodowcy. Nastrój od samego początku panował gorący, entuzjastyczny.

Przewodniczył zebraniu prezes Stron. Narodowego na m. Poznań, p. red. HERNICZEK. Na estradzie zasiadli nadto: marsz. Wojciech Trąpczyński, sen. dr. Marjan Seyda, ks. prałat Prądzyński, poseł prof. Winiarski, przedstawiciel Stron. Narodowego z Łodzi kpt. rez. Grzegorzak, red. Fikus, red. Wyrzykowski.

Zabrzmiały dźwięki hymnu narodowego, poczem zebranie zagał p. red. HERNICZEK, poświęcając silne słowa piętnastej rocznicy zawieszenia broni i odbudowania niepodległego państwa polskiego. Dziś Poznań jest tem miastem, które kroczy na czele walki o narodowy ustrój Rzeczypospolitej. Stąd też pochodzi ogromna waga wyborów do rady miejskiej, mających się odbyć w d. 26 listopada r. b. Poznań musi zostać miastem narodowym i katolickim.

Słowa mówcy przyjęto żywymi oklaskami. Witany serdecznie zebrał następnie głos poseł prof. Stanisław Stroński. Wygłosił on obszernie, doskonale scharakteryzował dwa okresy w życiu odbudowanego państwa polskiego: pierwsze 7 i pół-lecie od listopada r. 1918 do maja r. 1926, i drugi okres tej samej długości, ciągnący się od zamachu majowego po dzień dzisiejszy. Referent wykazał, że rozwój naszych stosunków wewnętrznych w pierwszym okresie, mimo wszystkich błędów i win, był pod względem moralnym i ideowym zdrowszy, niż w okresie drugim. Twierdzenia swe prof. Stroński zilustrował szeregiem ścisłych danych, omówił również próby „reformowania” konstytucji przez B. B.

Prelegent zakończył swe przemówienie mocnym akordem wiary w misję obozu narodowego, który postawił sobie za cel wyprowadzenie Polski na

drogę, wiodącą ku rozkwitowi i potęgze.

Przemówienie prof. Strońskiego wywarło na zebranych głębokie wrażenie; przyjęto je burzą niemiłkających oklasków. Z kolei zabrał głos sen. dr. Marjan Seyda, który w płomiennych słowach zobrazował postawę moralną naszego obozu. Nie dla stanowisk, nie dla korzyści materialnych pracujemy w jego szeregach; niczego też nie obiecujemy. Przepajają nas żar miłości ojczyzny, dla której wszystko gotowi jesteśmy poświęcić. Dlatego też zwycięży musimy i zwyciężymy.

Słowa sen. Seydy znalazły niezwykle silny oddźwięk w sercach słuchaczy; co chwila przerywano je huraganowymi oklaskami. Całe zgromadzenie wstało w uroczystym nastroju, gdy sen. Seyda składał w imieniu Obozu Narodowego ślubowanie, że wytrwamy z siłą na stanowisku zarówno wobec wroga zewnętrznego, jak wobec niebezpieczeństw wewnętrznych.

Bardzo serdecznie przyjęto też przemówienie p. Grzegorzaka, który przywodził zebranyemu pozdrowienie od robotniczej Łodzi, coraz tłumnie garnącej się w szeregi obozu narodowego. Na sali rozległy się gromkie okrzyki: „Niech żyje narodowa Łódź, niech żyją robotnicy łódzcy!”

Na zakończenie zabrał jeszcze głos p. red. HERNICZEK, apelując do zebranych, by zgłaszali się do pracy wyborczej, nadto zaś przypominając, by każdy stwierdził w dniach najbliższych, czy on, jego krewni i znajomi nie zostali pominięci w spisach wyborców.

Wśród niezwykle podniosłego nastroju odśpiewano hymn Młodych i „Boże coś Polskę”. Opuszczające salę tłumy wznosiły gromkie okrzyki na cześć Obozu Narodowego i jego przywódców; okrzykom tym nie było wprost końca.

Manifestacje przeniosły się na ulicę. Na ul. Ratajczaka, na placu Wolności, na ul. 27 Grudnia tłumy manifestowały gorąco na rzecz Obozu Narodowego. Manifestanci odśpiewali też parokrotnie hymn Młodych.

Na ul. 27 Grudnia w pewnym momencie policja aresztowała sześć osób. Odprowadzono je do gmachu przydzium policji.

Ś. p. Jan Lemański

Onegdaj wieczorem zmarł w Warszawie znakomity poeta, bajkopisarz i satyryk, Jan Lemański.

Ś. p. Jan Lemański urodził się w Głazewie (ziemi płockiej) w roku 1866. Studja odbywał na wydziale prawnym uniwersytetu warszawskiego.

Swoją pracę literacką ś. p. Jan Lemański rozpoczął w „Chimerze”, jako jeden z najbliższych współpracowników Miriama - Przesmyckiego.

Z najcenniejszych utworów ś. p. Lemańskiego wymienić należy: „Bajki” (1902 r.), „Prozę ironiczną” (1904), „Nowennę” (1906), „Prawo własności” (1910), „Kamień filozoficzny” (1911), „Księgę rodzaju” (1921), poza tem szeregiem przekładów, m. in. z filozofa chińskiego Lao-Tse.

Rozwiązanie „Rozwoju”

Kielce (Tel. wł.) Władze policyjne w Kielcach rozwiązały tutejszy oddział towarzystwa „Rozwój”. Majątek towarzystwa, dokumenty i t. p., znajdujące się w posiadaniu b. posła, płk. Popławskiego, zostały opieczetowane.

Poznań manifestuje na rzecz Obozu Narodowego

Wielką salę kina „Apollo“ i przyległe korytarze wypełnił trzytysięczny tłum, który z niemiłkającym entuzjazmem wysłuchiwał przemówień posła prof. Stronńskiego, sen. dr Seydy, red. Hernieckiego i kpt. rez. Grzegorzaka z Łodzi.

Sala kina „Apollo“ okazała się kilkakrotnie za szczupłą na pomieszczenie wszystkich, którzy przyszli manifestować swoją werność Obozowi Narodowemu. Oto tysiączne tłumy odchodzą, nie znalazłszy miejsca.

Przyczyny zamordowania króla Afganistanu

Zamordowanie króla Afganistanu Nadira Szaha zwróciło znowu uwagę na stosunki istniejące w tym państwie. Narazie jeszcze niewiadomo, co było istotną przyczyną zbrodni; nienawiść fanatyka, czy też głębsze przyczyny polityczne.

Afganistan już od dłuższego czasu znajduje się w stanie dużego fermentu. Na początku 1929 r. król Amanullah musiał porzucić tron afganistański na skutek zaburzeń, jakie wywołała jego polityka modernizowania Afganistanu i forsownego wprowadzania do państwa azjatyckiego obyczajów europejskich. Amanullah pod wpływem zwłaszcza żony, królowej Suraja, przeprowadzał te przemiany w sposób szybki i radykalny. Zwłaszcza jego podróż po Europie w r. 1928, kiedy m. i. przybył również do Warszawy, gdzie był uroczysto witany, wywołała niebawem obu-

wienie wśród fanatyków muzułmańskich.

Nienawiść do króla, wzrosła tak szybko że w r. 1929 zwykły roznosiiciel wody Becze-Sakla w oparciu o pewne plemiona strącił Amanullaha z tronu i obwołał się królem pod nazwą Habibullah. Przez dziesięć miesięcy trwała zupełna anarchia, której uzurpator nie zdołał opanować. Amanullah, opierając się o wschodnie prowincje, również nie potrafił odzyskać królestwa. Pobity, musiał ostatecznie z żoną opuścić kraj i szukać schronienia w Europie.

Wówczas zjawiał się na scenie politycznej Nadir-Chan, który po koronacji swej przybrał tytuł Szaha. Posiadał on duży autorytet, gdyż był dowódcą afganistańskich sił zbrojnych w czasie ostatniej wojny z Anglikami. Jako poseł w Paryżu od 1924 r. popierał początkowo króla Amanullaha, który był jego bratankiem. Latem 1929 r. zorganizował opór w Afganistanie przeciw Habibullahowi, zjednoczył wszystkich zwolenników dynastji i w październiku tegoż roku wkroczył do Kabulu gdzie ostatecznie obalił awanturnika Becze-Sakla który został stracony 2 listopada 1929 r. W 1931 r. Nadir Chan obwołał się królem. Nowy monarcha podjął politykę reformatorską Amanullaha, ale przeprowadzał ją w sposób niezwykle umiarkowany i powolny, nie naruszając obyczajów i unikając drażnienia czynników, stojących na straży tradycji krajowej i religijnej. Dażył poza tem do całkowitej emancypacji swego kraju. Tak jak Amanullahowi przyświecał mu przykład Turcji która przez modernizację swego państwa pragnęła odzyskać i częściowo już odzyskała autorytet i niezależność wobec państw trzecich.

Nadir Szach porzucił wszystkie reformy o tendencjach demokratycznych, starał się natomiast zorganizować silną władzę wykonawczą, licząc się z wpływami kierowników życia religijnego i pracował nad utworzeniem armji, zdolnej do obrony niezależności

kraju. Poza tem dążył do gospodarczego podniesienia kraju, budował drogi i koleje, wprowadził telegraf i telefon i stworzył podstawy dla nowoczesnego szkolnictwa. Polityka ta zaczęła dawać już pewne rezultaty, lecz tragiczny zgon króla stawia stosunki w Afganistanie znowu pod znakiem zapytania.

Obawy te są tem słuszniejsze, że w kraju tym odgrywają również wielką rolę wpływy zagraniczne. Afganistan leży między angielskimi Indjami a sowieckim Turkiestanem. Stąd wielkie jego znaczenie strategiczne i polityczne. Anglja musi czuwać, by w Afganistanie nie zagnieździły się wpływy sowieckie, które stamtąd mogłyby z łatwością przerzucić się do Indji, gdzie podniecałyby hinduski ruch nacjonalistyczny. Z drugiej strony, gdyby Afganistan znalazł się całkowicie pod wpływami angielskimi, wówczas stanowiącyby pieczęć w Syberję rosyjską.

Króla Amanullaha posadzono, słusznie czy niesłusznie, że chciał być nietylko afgańskim Mustafą Kemalem, ale że był związany z Sowietami. Natomiast zamordowanego właśnie Nadira Szaha oskarżano publicznie, iż był na żołdzie Anglików, którzy w r. 1931 przyznali mu pożyczkę w wysokości 172 tys. funtów. Swego czasu angielski minister spraw zagranicznych Chamberlain otwarcie przyrzekł rządowi af-

ganistańskiemu pomoc angielską dla utrzymania porządku w kraju. Czy więc zamordowanie Nadira Szaha jest wyrazem nienawiści do Anglii i oznacza dążenie do wyzwolenia kraju z pod jej wpływów? Trudno na to wyraźnie odpowiedzieć. Przypomnieć wszakże należy, że w czerwcu tego roku został zamordowany w Berlinie brat zglądzonego właśnie króla, Aziz Chan, który był posłem przy rządzie Rzeszy. Zginął on z ręki studenta afganistańskiego, który oświadczył, że chciał ukarać w osobie zamordowanego posła jego brata, który oddał Afganistan w ręce Anglików. Również rzecz znamienna jest, że organ propagandy komunistycznej we Francji „Correspondence Internationale“ atakował Nadira Szaha, biorąc stroną Amanullaha. Wskazywałoby to, że Sowiety mogłyby być zadowolone ze zmiany, jaka nastąpiła w Kabulu.

Czy obecnie nowy monarcha Afganistanu, 19-letni Mahomet Zahir zdoła opanować skomplikowaną sytuację i narzucić swój autorytet zwalczającym się plemionom i różnym miejscowym dygnitarzom? Być może wybiła znowu godzina króla Amanullaha, który nie tak dawno dał się poznać całej Europie... W Afganistanie znowu się rozegra walka o władzę i wpływy, nie bez znaczenia dla układu stosunków w Azji.

Nadzwyczajny zjazd delegatów Zw. Tow. Przemysłowych i Rzemieślniczych

Wczoraj obradował w Poznaniu na sali p. Jarockiej Nadzwyczajny Walny Zjazd delegatów Związku Tow. Przemysłowych i Rzemieślniczych.

Obrady zagał w nieobecności prezesa p. wicepr. Gadebusch, poczem na przewodniczącego Zjazdu powołano p. Stanisława Koszewskiego, prezesa Towarzystwa Przemysłowego w Obornikach. Na zastępcę przewodniczącego powołano p. Matuszewskiego z Wrześni, na sekretarza p. Tyczewskiego z Tow. Młodych Przem. w Poznaniu, a na ławników pp. Jęzaka z Gniezna i Napierańskiego ze Swarzędza.

Protokół z poprzedniego dorocznego Walnego Zjazdu odczytał p. Tyczewski, poczem referat w sprawach ogólnych Związku wygłosił wicepr. Związku p. red. Adam Piotrowski. Mówca przypomniał dzieje Związku od zarania jego powstania, poczem scharakteryzował obszernie dzisiejsze stosunki, panujące w rzemiośle. Znaczną część swego przemówienia poświęcił mówca zagadnieniu wyborów do samorządu terytorjalnego i czekających rzemieślników w niedalekiej przyszłości wyborów do poznańskiej Izby Rzemieślniczej.

Nad referatem tym rozwinęła się dyskusja, w której zabierali głos pp. Adamczewski z Tow. Przem. św. Łazarz w Poznaniu, Minicki z Tow. Przem. „Jedność“ w Poznaniu, Napierała z Krobi, Józwiak z Tow. Przem. „Dźwignia“ w Poznaniu.

Następnie jednomyślnie uchwalono poniższe rezolucje:

Zjazd delegatów uchwała, by przy odbyciu się mających wyborach radców do Izby Rzemieślniczej w Poznaniu Związek wystawił własną listę kandydatów, przy czem Zjazd uważa jakiegokolwiek kompromis wyborczy za niewskazane. Zjazd aprobuje stanowisko zarządu Związku, wyrażające się tem, że w wyborach od samorządów teryto-

rialnych, odbyć się mających na terenie województwa poznańskiego, ani Związek, ani też poszczególne Towarzystwa nie uczestniczą w akcji przedwyborczej, ani też nie przystępują do komitetów wyborczych. Członkom Towarzystw w Związku zrzeszonym, pozostawia się wolną rękę, apelując tylko, by spełnili swój obowiązek obywatelski i oddali głos według własnego przekonania.

Drugi referat, poświęcony pracy Związku, wygłosił wicepr. p. Ksawery Gadebusch, mówca podkreślił fakt, że Związek oraz Towarzystwa uzyskały osobowość prawną, dalej, mówiąc o działalności zarządu, zreferował sprawę ulgowego lecznictwa, zorganizowanego ostatnio przez zarząd Związku. Obszernie podkreślił dalej p. Gadebusch konieczność dalszego kontynuowania zapoczątkowanej przez zarząd Związku akcji zbierania udziałów do Związkowej Samopomocy Rzemieślniczej.

W dyskusji nad referatem zabierali głos pp. Rosiński z Mogilna, Brzeziński z Strzałkowa, Józwiak z Tow. Przem. „Dźwignia“ w Poznaniu, Krzyżmiński z Tow. Przem. św. Łazarz w Poznaniu, Stefaniak ze Skoków, poseł Lasota z Ostrowa, Koszewski z Obornik, Ratajczak z Gostynia, Matuszak z Tow. Młod. Przem. w Poznaniu, Terczewski z Mosiny, Trzybiński z Kościana, dyr. Ehrenberg, Cieśliewicz z Mosiny, Czaplicki z Tow. Młod. Przem. w Poznaniu, skarbnik Związku p. Libera, Farulewski z Czempinia, Hejnowicz z Gostyna, Zaleski z Tow. Przem. „Dźwignia“ z Poznania, Gątownski z Kościana, Begier z Buku i wiceprezes Związku p. red. Adam Piotrowski.

Po wyczerpaniu porządku obrad sformułował p. przewodniczący obrady wniesieniem okrzyku na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej i Jej p. Prezydenta. (er.)

Epilog zaiść na uniwersytecie warszawskim

Warszawa. (Tel. wł.). Sędzia uniwersytetu warszawskiego prof. Grzywo-Dąbrowski ogłosił wyrok w sprawie pięciu słuchaczy, postawionych w stan oskarżenia w związku z niedawnymi krwawymi zajęciami na terenie uniwersytetu. Audytor uniwersytetu p. Baranowski przeprowadził dochodzenie przeciwko studentom: Ryszardowi Rusieckiemu (3 rok matematyki), Andrzejowi Świetlickiemu (1 rok humanistyki), Jerzemu Chojaszowi (1 rok prawa), Tadeuszowi Bąkowi (1 rok prawa) i Szymańskiemu (1 rok prawa). Trzej ostatni są członkami „sanacyjnego“ „Legjonu Młodych“ i brali czynny udział, jako członkowie bojówki, w organizowaniu bijatyki na terenie uniwersytetu. Nagromadzony w czasie dochodzenia materiał przekazał audytor Baranowski sędziemu uniwersyteckiemu z wnioskiem o relegację pp. Rusieckiego i Świetlickiego oraz ukaranie pozostałych oskarżonych.

Przewód sądowy przed prof. Grzywo-Dąbrowskim prowadzony był w

czwartek i piątek przez kilka godzin dziennie. Przesłuchano szereg świadków z pośród studentów oraz woźnych uniwersytetu.

Wczoraj w południe prof. Dąbrowski ogłosił wyrok, skazujący p. Świetlickiego za odebranie czapki „sanacyjnego“ pseudo-„Bratniaka“ członkowi „Legjonu Młodych“ Stelmachowi i odebranie znaczka organizacyjnego członkowi „Legjonu Młodych“ Zaleskiemu — na relegację z uczelni na przeciąg jednego roku. Student p. Rusiecki został uniewinniony. W stosunku zaś do członków „Legjonu Młodych“ sędzia uniwersytecki postanowił w wyroku relegować z uczelni na przeciąg 1 roku „legjonistów“ Bąka za branie udziału w awanturach bojówki i bicie szub w „Bratniej Pomocy“ oraz relegować ze wszystkich stowarzyszeń akademickich na przeciąg jednego roku „legjonistów“ Urjasza za należenie do bojówki, która demolowała lokal „Bratniaka“.

Oskarżony „legjonista“ Szymański nie został wezwany przed sędzię uniwersyteckiego, gdyż zagubiono (!) jego adres. Wyrok w stosunku do niego będzie wiadomy po otwarciu uniwersytetu.

Zamordowany król Afganistanu Nadir Szach

Pracownicy umysłowi a wybory

Z kół pracowników kupieckich piszą nam:

Rada okręgowa w Poznaniu Unji Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych z podpisem pp. Szklarza i Gregorowicza, znanych „sanatorów”, rozesała „ściśle poufny” komunikat nr. 14/33 w sprawie wyborów o treści wykrętnej, a zaprzegającej organizację tę społeczną do rydwanu partyjno-„sanacyjnego” t. zw. Narodowego Bloku Gospodarczego.

Na początku komunikat lamentuje nad brakiem dotąd „jednolitego i wspólnego stanowiska świata pracy umysłowej” nad brakiem „wyraźnej wytycznej” i „reprezentacji o zdecydowanym kierunku” nad „rozsypaniem elektów po poszczególnych partiach” i nad „skrepowaniem (tych radnych) kierunkiem, nadanym przez odnośne organa partyjne” itd. itd. Całe to milowe gadanie z powodzia szumnych frazesów kończy się następnym stwierdzeniem „niemożności wystawienia własnej listy”, więc świat pracy ma głosować — za listą Narodowego Bloku Gospodarczego poczem idą wskazówki natury wyborczo-organizacyjnej.

Kłóż mógł się spodziewać czego innego po p. Szklarzu i tow. „Sanacja” niby potępiła w swych odezwach podziały i dążenia klasowe, ale „sanacyjne” władze Unji występują z „ideologią” klasową „świata pracy umysłowej” jako z „ideologią” w wyborach jedynie rzekomo dla tego świata miarodajna. Otóż na tym niskim poziomie myśli społeczno-politycznej znajdują się pp. Szklarzowie i tow., ale my uświadomieni pracownicy umysłowi, my np. pracownicy kupieccy widzimy

— obok interesów zawodowych, których lekceważyć zgoła nie myślimy — szersze jeszcze i wyższe istotnie ideowe cele i zadania o charakterze narodowym, zbudowane na zasadach chrześcijańskiej sprawiedliwości i katolickiej moralności.

I niech się pp. Szklarzowie i tow. nie ludzą. Ich komendy usłuchają może ludzie od nich zależni, czy łaknący kariery, ale koledzy z charakterem i zasadami pójdą jako wolni obywatele za głosem własnego sumienia i własnego rozumu. Pp. Szklarzom i tow. do naszych sumień i naszych przekonań wara!

Może np. Szklarzów i tow. nieco do przytomności doprowadzi fakt, że zarząd oddziału poznańskiego Związku Pracowników Kupieckich, który należy do Unji — wychodząc ze słusznego założenia, że wybory do rad miejskich są kwestią polityczną, zostawił członkom swym wolną rękę, nie solidaryzując się ze stanowiskiem władz Unji Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych.

Narzucanie społecznym organizacjom politycznej komendy musiałoby być rvcłęj czy później rozbić. Kto chce za to wziąć odpowiedzialność? Uczciwie i rozumnie postępują ci, którzy w organizacjach społecznych stoją na straży ich apolitycznego charakteru i niemieszania się do politycznych walk wyborczych

Organizacje społeczno-zawodowe są dla celów społeczno-zawodowych, pod względem politycznym muszą ich członkowie mieć wolną rękę, tak jak to czyni np. Związek Towarzystw Kupieckich

Pracownik kupiecki.

NA FRONCIE WYBORCZYM

ZEBRANIE DLA WINIAR, SOŁACZA I GOŁĘCINA

W niedzielę odbyło się w sali ogrodu w Urbanowie zebranie przedwyborcze Obozu Narodowego dla Winiar, Sołacza i Gołęcina. Sala była pełna; obecnych było około 250 osób.

Po zagajeniu obrad przez prezesa Stronnictwa Narodowego p. Bocha przewodnictwo zebrania za zgodą obecnych objął p. red. Trella, który wyjaśnił cel zgromadzenia przedwyborczego i udzielił głosu kpt. rezerwy p. Grzegorzakowi z Łodzi, jako prelegentowi. Mówca w pełnych entuzjazmu słowach skierował uwagę słuchaczy na znaczenie wyborów samorządowych i rolę w tych wyborach Obozu Narodowego, który idzie do walki o interesy wszystkich rdzennie polskich warstw społecznych, a przeciwstawia się zakusom obcych nam elementów, uprzywilejowanych dziś w Polsce.

Jako drugi przemawiał red. Trella na temat zagadnień samorządu wielkopolskiego, który wbrew wszelkim przeciwnościom dorósł do swojego zadania i z pożytkiem pracował dla społeczeństwa. Prelegent zakończył stwierdzeniem, że społeczeństwo Winiar, Sołacza i Gołęcina nie da się zlapać na lep frazesów „sanacyjnych”, lecz do wyborów pójdzie ławą za tymi, którzy wykazali czynami, że na terenie samorządu służą interesom ogółu, tj. za listą Obozu Narodowego.

Sala nagrodziła obu mówców burzą oklasków i na pytanie przewodniczącego oświadczyła, że uważa dyskusję za zbędną. Zebranie zakończono śpiewem „Roty” i okrzykami na rzecz listy „Obozu Narodowego”.

DĘBIEC ZA LISTĄ OBOZU NARODOWEGO

W wypełnionej szczerlnie sali p. Figla odbyło się w niedzielę zebranie przedwyborcze, zwołane przez komitet okręgu VI listy Obozu Narodowego. Przewodniczył p. prez. Jeske, zapraszając do stołu prezydjalnego kandydatów na radnych.

Po omówieniu przez przewodniczącego i p. Grześkowiaka technicznej strony wyborów, wyczerpujący referat wygłosił p. red. Henczek, wypuklając doniosłość obecnych wyborów, ich podłoże moralne i hasła Obozu Narodowego. Wywody referatu spotkały się z pełnym zrozumieniem i powszechnym aplauzem.

W dyskusji poszczególni mówcy oświadczyli jednomyślnie, że w dniu 26 listopada cały Dębiec zwartą ławą głosować będzie na listę Obozu Narodowego.

PRZED WYBORAMI W MIĘDZYCHODZIE

„Sanacja”, występująca i w Międzychodzie pod firmą „Narodowego Bloku Gospodarczego” nie przebiera w metodach. W ub. tygodniu zwołała ona do sali hotelu „Continental” zebranie przedwyborcze; nazwiska osób, które przybyły na to zebranie, umieszczono pod odeszwą „sanacyjną” bez ich zgody. W ten sposób pod odeszwą znalazły się też podpisy wielu zdecydowanych zwolenników Obozu Narodowców i przeciwników B. B.

Obóz Narodowy w Międzychodzie idzie do wyborów samodzielnie. Praca wyborcza jest w pełnym toku. Prowadzą ją członkowie Str. Narodowego i Związku Młodych Narodowców.

Miasto podzielone jest na 4 okręgi; uprawnionych do głosowania jest 2.600 osób. Przewodniczącym głównej komisji wyborczej jest adw. Kliszczynski.

PODZIAŁ MIASTA GNIEZNA NA OKRĘGI

Miasto Gniezno podzielone zostało na 7 okręgów wyborczych. Obejmują one następujące ulice:

Okręg I: Żuławy, św. Krzyska, św. Wojciecha, św. Jana, Grzybowo, Łącznica, Kilińskiego, Krzywe Koło, Dąbrówki, Kolegiaty, Seminarjna, Podgórna, Franciszkańska, Rybna, Przecznicza. Lokal wyborczy: nowa szkoła św. Jana przy ul. św. Jana.

Okręg II: Trzeciego Maja, Kwiatowa, Bł. Jolanty, św. Michała, Trzemeszeńska, J. Chociszewskiego, Jasna, Sużycza, Piaski, Żwirki i Wigury, Ogrodowa, Łazienki, Spokojna. Lokal wyborczy: szkoła powszechna św. Michała przy ul. Żwirki i Wigury.

Okręg III: Zielona, Chrobrego, Króla Jana Sobieskiego, Przy Rzeźni, Sienkiewicza, Szpitalna, Lubieńskiego, Rzeźnicka, Rynek, Tumska, Mieczysława od Chrobrego do Dąbrówki. Lokal wyborczy: magistrat, salka konferencyjna (parter).

Okręg IV: Mieczysława (reszta), Lecha, Park Kościuszki, Mickiewicza, Mikołaja, Moniuszki, Warszawska, Farna, Stroma. Lokal wyborczy: ul. Warszawska 16.

Okręg V: Poznańska, Keyńska, Zabia, Młyńska, Słomianka, Kaszarska, Jezierna, św. Piotra, Klekoska, św. Wawrzyńca do Bedn. Rynku. Lokal wyborczy: restauracja p. W. Szymczaka, ul. Poznańska 22.

Okręg VI: Dalkowska, Targowisko, św. Wawrzyńca od Bednarskiego Rynku, Garbarska, Czysta, Cierpięgi, Bednarski Rynek, Łakowa, Skarbowa, Zielony Rynek. Lokal wyborczy: sal-

ka parafjalna par. św. Wawrzyńca, Targowisko 6.

Okręg VII: Wrzesińska, Witkowska, Kawiary, Konikowie, Krótka, Niecała, Polna, Aleje Marcinkowskiego, Aleje Reymonta, Cieszkowskiego, Diuga, Kochanowskiego, Lelewela, Leona Grabskiego, Leśna, Libelta, Miejski Las, Paderewskiego, Słoneczna, Słowackiego, Żeromskiego. Lokal wyborczy: restauracja Jagiellońska, ul. Wrzesińska 12.

Ogólna liczba radnych wynosi 32, z czego przypada na okręg I — 6, II — 5, III — 4, IV — 4, V — 4, VI — 6, VII — 3 radnych.

Z OSTROWA

Z chwilą ogłoszenia przez główną komisję wyborczą na miasto Ostrowy wyborów plakatami każda obywatelka i każdy obywatel powinien przeczytać te plakaty i sprawdzić w nich, do jakiego okręgu należy ulica, przy której mieszka. Należy zaraz stwierdzić, czy wszyscy zostali wciągnięci na listę. Listy wyborcze można przeglądać w lokalach wyborczych odnośnego okręgu w przeciągu 7 dni, a więc od 12 — 18 listopada.

Zwracamy uwagę, że obecne wybory pod wielu względami różnią się od poprzednich i dlatego obowiązkiem każdego obywatela jest zapoznać się ze sposobem wybierania. Odpowiednich pouczeń i wyjaśnień zasięgnąć można na zebraniach przedwyborczych, o których terminie obywatelstwo zostanie zapomocą plakatów i prasy narodowej uwiadomione. Listy kandydatów na radnych są już ustalone.

„Sanacja” miejscowa przewiduje swoją klęskę, a dowodem jej słabości jest fakt, że za wszelką cenę chciałyby na swoich listach umieścić nazwiska niektórych narodowo myślących obywateli. Jednemu z rzemieślników zaproponowano nawet pierwsze miejsce na liście „sanacyjnej”. Jednak spotkano się z zasłużoną odprawą; obywatele ostrowscy już dawno przestali wierzyć w przedwyborcze obietniczki „sanacyjne”.

APIASKI ŚMIETANKOWE

A. PIASECKI S. A. ng 6307

Walki w „sanacji” śremskiej

Przygotowania do wyborów i ustalenie „sanacyjnej” listy kandydatów doprowadziło do rozłamu w szeregach „sanacji” śremskiej. Walka wro pomiędzy starymi i „zasłużonymi” „sanatorami”, pominiętymi przy kandydaturach, a wciągniętymi na listę „neosanatorami”, których nazwiska mają być atrakcją wyborczą.

„Przełąd Śremski”, miejscowe piśmko „sanacyjne” (na czas wyborczy?) z dnia 7. b. m. zamieszcza dwie charakterystyczne enuncjacje. Pierwszą jest niby — programowe oświadczenie nowoobranego prezesa rady powiatowej B. B. W. R. p. dr. Bogackiego, który ostrzega przed „krzykaczami” z własnego ugrupowania, zamierzającymi użyć rady miejskiej jako „odskoczni” do dalszych posad i przywilejów. Obok tego znamiennego oświadczenia umieszczone jest ostrzeżenie burmistrza p. Dębickiego, delegata wyborczego B. B., przed „wiczrycielami, podszywającymi się pod miano pracowników przrządowych i rozbijającymi jedność bloku”. Tak oświadczenie, jak i ostrzeżenie skierowane są przeciw wyżej wspomnianym weteranom „sanacyjnym”, którzy angażując się na rzecz B. B. stracili zupełnie zaufanie społeczeństwa, a teraz, jak nieużyteczne graty, idą w „odstawkę”.

Spółeczeństwo miejscowe, w przeważającej swej części idące w szeregach Obozu Narodowego, śledzi ciekawie dalszy przebieg tej walki. W dniu wyborów da ono jasną i dobitną odpowiedź na wszystkie zasadzki „sanacyj-

Ku czci śp. Stanisława Waclawskiego

Wczoraj w południe ks. prof. Baranowski odprawił w kaplicy Domu Akademickiego mszę św. za spokój duszy śp. Stanisława Waclawskiego, zamordowanego przed dwoma laty w Wilnie przez Żydów. Na żalobne nabożeństwo przybyli szerokie rzesze młodzieży akademickiej, delegacja korporacji ze sztandarami, profesorowie uniwersytetu z pp. prof. Adamem Żółtowskim, Ed-

**Doskonałe
pieczywo**
na
proszku do pieczenia
Dawa Dra Wandera

nr 6 360

ne”, śpiesząc ławą do urn wyborczych z kartkami Obozu Narodowego.

Działalność oświatowa S. M. P.

Program S. M. P. uwzględnia w szerokiej mierze oświatę młodzieży i jest tak ujęty, że kształcenie oświatowe przeprowadza się metodą samokształceniowo-twórczą. Opierając się na systemie świetlicowym dąży organizacja do tego, by każde S. M. P. posiadało ognisko własne wzgl. wynajęte, z którego bez przeszkody może korzystać.

Gdzie nie można było zdobyć ogniska własnego wzgl. wynajętego, tam dotychczas S. M. P. korzystały z sal szkolnych. Nie potrzeba przecież dowodzić, że wieczorami szkoła winna być oddana do dyspozycji tej młodzieży, która w wolnych godzinach chce go-dziwie i pożytecznie spędzić czas i dalej się kształcić. Niestety w ostatnich czasach podrzędne organa szkolne, choć nie wszędzie, ale coraz częściej, odmawiały S. M. P. sali szkolnej bez racji i właściwego uzasadnienia. Motywy i intencje, któremi kierowano się w tych wypadkach, nie mają nic wspólnego z posłannictwem oświatowym nauczyciela polskiego i szkoły polskiej.

Takie negatywne stanowisko części nauczycielstwa odbija się ujemnie na pracy oświatowej tych Stowarzyszeń, które nie posiadają własnego ogniska, nie mając również możliwości wynajęcia innej ubikacji, jeżeli nie chcą się posługiwać salą w miejscowej karczmie. Ale i na to jest rada — zebrania oświatowe odbywają się w domach prywatnych. Czy takie negatywne ustosunkowanie się nauczycielstwa do pracy oświatowej S. M. P. nie jest połączone także z szkodą dla oświaty, a zatem dla państwa i z szkodą dla społecznego stanowiska nauczyciela na wsi i w mieście?

Jednak większa część S. M. P. posiada już własne ogniska, czasem nawet Domy Młodzieży. Własnych ognisk liczy Związek Poznański 88, wynajętych 350. W tych oto środowiskach oświaty wro praca przez cały rok, szczególnie zaś w okresie jesiennym i zimowym. Oto kilka cyfr z stanu tej pracy w Poznańskim Związku S. M. P.

Wykładów wygłoszono 5.599, z tego przeszło 50 proc., bo 2.931 wygłosili członkowie sami. Wykładów z obrazami świetlnymi było 138.

Poza ogólną planową pracą oświatową w Stowarzyszeniu zajmują się specjalnie oświatą kółka oświatowe, których jest 51 z 965 członkami.

Również czytelnictwo rozpowszechnia się coraz więcej. 297 Stowarzyszeń posiada własne biblioteki z ogólną liczbą 27.862 tomów. Wypożyczeń było 44.760.

Czasopism organizacyjnych (Kierownik Stowarzyszeń Młodzieży — Przyjaciel Młodzieży — Młody Hufiec) abonuje się razem około 10.000 — innych różnych czasopism perjodycznych jest w abonamencie około 100.

Zważywszy obecne ciężkie położenie finansowe, szczególnie wśród młodzieży z sfer pracujących, do których należy młodzież S. M. P., można z uznaniem stwierdzić, że cyfry te, acz skromne, są jednak wymownym dowodem wysiłku nad podniesieniem oświaty wśród ludu.

Stowarzyszeniem Młodzieży Polskiej należy się więc z wszystkich stron, szczególnie zaś z strony sfer szkolnych, pomoc i poparcie.

wardem Taylorem, Stefanem Zaleskim, Ludwikiem Jaxa - Bykowskim, Pawłem Gańtkowskim na czele, prezydentowa Zychlińska, poseł Ryszard Piestrzyński, dr. Jan Zdzitowiecki i inni.

Dziś o godz. 20 w sali 17 Collegium Minus odbędzie się uroczysta akademja ku czci śp. Stanisława Waclawskiego.

W obliczu doniosłych wydarzeń

Paryż (PAT.) Zdaniem wybitnego publicysty Piotra Bernusa, w przyszłym tygodniu zajdzie szereg wydarzeń politycznych o pierwszorzędnym znaczeniu. Autor wykazuje w „Journal des Debats”, że ostatnie wypadki polityczne nie były improwizacjami, lecz wszystko, co się teraz dzieje, było przygotowane oddawna. Początkiem tych manewrów był pakt czterech, który stał się niebezpiecznym narzędziem w rękach rewizjonistów. Zerwanie Niemiec z Ligą Narodów było pewnego rodzaju uzupełnieniem tego paktu, mającego na celu wytrącenie Francji z ram genewskich, które mogły jej dać ochronę.

Bernus zarzuca rządowi francuskiemu, iż przez ostatnie kilka miesięcy nie uczynił nic dla zgrupowania wokół Francji wszystkich krajów, które w myśl paktu byłyby gotowe stworzyć mocne przymierze przeciwko niemieckiemu ładu. Rząd francuski — zdaniem Bernusa — nie umiał również wykorzystać tego czasu dla zbliżenia z Anglią. Francja używała metody schlebiana Anglii, zamiast zwrócić się do niej z bezwzględnie szczerą. Rząd francuski nie miał zresztą żadnych powodów do oszczędzania MacDonalda. Aby uniknąć izolacji trzeba czasem umieć być przez jakiś czas samotnym. Publicysta zwraca u-

wagę, że cała polityka Hitlera jest zawarta w jego książce „Mein Kampf” w której jasno jest powiedziane że Niemcy powinni dążyć do zniszczenia Francji i że wielki naród ma prawo do wszystkich ziem, które mogą mu być potrzebne. Książka wyraża również jasno, że Niemcy pragną odzyskać nie tylko granice przedwojenne, lecz zamierzają dojść do nowych, w których zawartoby wszystkich Germanów i które byłyby dogodniejsze z punktu widzenia geograficznego i wojskowego. Prawdziwe myśli i plany Hitlera są zawarte w tej książce, a nie w pacyfistycznych dyskusjach, które niestety, pewne sfery francuskie biorą za dobrą monetę.

Paryż (PAT.) Pertinax pisze w „Echo de Paris” że celem pacyfistycznych zapewnień Hitlera jest jedynie uspokojenie „galerii anglosaksońskiej”. Nie ulega jednak wątpliwości, że jeśli rokowania nie przyniosłyby oczekiwanych rezultatów Fuehrer ucieknąłby się do gwałtu. Jako instrument owocnych negocjacji uważa Rzesza zreformowaną Ligę Narodów, to znaczy dyrektorjat czterech wielkich mocarstw w myśl pierwotnego planu Mussoliniego MacDonalda, który miałby dość siły do zmuszenia małych państw do respektowania swoich postanowień.

Sprawy Gdańska w Lidze Nar.

Genewa (PAT.) Sekretarz generalny Ligi Narodów rozesłał członkom rady raport wysokiego komisarza w Gdańsku p. Rostinga. Obecnie raport ten ogłoszono. W nocy wstępnej do członków rady sekretarz generalny zaznacza, że przesyła radzie raport p. Rostinga „do zbadania”.

W swym raporcie z dnia 4 listopada, uzupełnionym szeregiem aneksów, p. Rosting, przytoczywszy mowę wiceprezydenta senatu gdańskiego p. Greisera, i wymuszania p. Rauschninga, o-

raz omówiwszy petycję, złożone mu w sprawie zatargu „Landeszeitung” i „Volksstimme” konkluduje: „W tych warunkach uważam za mój obowiązek prosić pana o przedłożenie tej sprawy Radzie Ligi Narodów, gwarantując konstytucji wolnego miasta Gdańska”.

W dodatkowym piśmie z dnia 6 listopada p. Rosting donosi o zastosowaniu aresztu prewencyjnego do sygnatarjuszy petycji.

Półmilijonowe nadużycia w kasie chorych

Warszawa (Tel. wł.) W ostatnich dniach wylryto w warszawskiej Kasie Chorych nadużycia, sięgające sumy pół miliona złotych, których dopuścili się dwaj urzędnicy. Kwiatkowski i Sochaczewski. Jeden z nich był inkasentem, drugi zaś buchalterem. Kwiatkowski, który inkasował poważniejsze sumy, zużył zdefraudowane pieniądze na grę w totalizatora i na hazard w potajemnych domach gry. Chcąc zaś ukryć swe defraudacje, zaproponował Sochaczewskiemu, by zamaskował je przy pomocy fałszy-

wych kontowań. Już sama kwota zdefraudowanych pieniędzy świadczy najlepiej o tem, iż nadużycia te trwały dłuższy czas.

Obaj defraudanci przyznali się odrazu po wykryciu nadużyć do winy, a Sochaczewski, który otrzymał od Kwiatkowskiego 25 tys. zł za fałszywe manipulacje buchalteryjne i miał tę sumę na rachunku w P. K. O., zwrócił te pieniądze Kasie Chorych. Śledztwo w tej sprawie zostało już ukończone, akta zaś przesłano do prokuratury.

Katastrofa samochodowa na Śląsku

Katowice (Tel. wł.) Podczas wczorajszego raidu śląskiego Klubu Automobilowego wydarzyła się katastrofa samochodowa, która skończyła się roztrzaskaniem samochodu i pokaleczeniem kilku osób.

Pod Imielinem w powiecie pszczyńskim na 20 km przed metą, jeden z samochodów, pędząc z wielką szybkością najechał na przydrożne drzewo i

rozbił się. Pasażerowie samochodu Natan Goldblum złamał nogę i poważnie się pokaleczył. Lekkie rany odnieśli Goldblumowa i szofer. Rannych przewieziono do Katowic.

Poza tem — rozbiły się w czasie raidu jeszcze dwa inne samochody, na szczęście nie było przytem ofiar.

Dymisja gabinetu rumuńskiego

Bukareszt (PAT.) Dziś w południe król Karol przyjął premiera Vaidę, który złożył mu dymisję gabinetu. Dymisja została przyjęta. Król polecił premierowi Vaidzie sprawowanie rządów do czasu utworzenia nowego gabinetu.

Zaraz popołudniu król rozpoczął rozmowy w sprawie utworzenia nowego gabinetu. O godz. 14.45 został przyjęty przez króla na dłuższej audjencji minister Titulescu, któremu przy tej okazji król wręczył wielką wstęgę orderu króla Ferdynanda. Następnie przyjęci zostali kolejno Ciceo Popi,

przewodniczący Izby poselskiej, Costachescu, przewodniczący senatu, marszałek Averescu, przywódca partii ludowej, oraz Duca, przywódca partii liberalnej, którzy przedstawili królowi swoje poglądy na sytuację polityczną. W kołach politycznych panuje przekonanie, że kryzys gabinetowy zostanie wkrótce zlikwidowany.

Wiedeń (Tel. wł.) Misję tworzenia gabinetu otrzymał w Rumunii przywódca partii staro-liberalnej Duca, który poprosił o 24 godziny do namysłu. Król Karol zgodził się na to.

Cenne obrazy z Polski — w Ameryce

Warszawa (Tel. wł.) Przed niejakim czasem głośna była sprawa dyrektora P. K. O. Ziemińskiego, który oskarżył dwóch dyrektorów Banku Spółdzielczego w Warszawie, Rossiną i Barata, o przywłaszczenie kole-

kcji obrazów, zawierającej dzieła Rafaela i Rembrandta. Sprawę tę kilkakrotnie umarzono i wreszcie sędzia śledczy Myszkowski rozpoczął usilne poszukiwania tych obrazów, a gdy ich nie znalazł w Polsce, rozesłał tele-

gramy do dyrekcji policji w stolicach europejskich i Ameryce. Okazało się, że poszukiwania zostały uwieńczone pomyslnym wynikiem, albowiem komenda policyjna w Nowym Jorku zaawiadomiła telegraficznie, że poszukiwany zbiór znalazła i przekazała go składom towarowym pewnej firmy celem przesłania go do Gdyni. Aresztowanie kolekcji nastąpiło w czasie pertraktacji z antykwaryjatem o sprzedaż kolekcji za sumę pół miliona dolarów.

Poszkodowany Ziemiński zgodził się ponieść kosztą przewozu z Nowego Jorku do Gdyni, ale po powrocie rozpoczęła się sprawa o własność. Dyrektorzy banku twierdzą, że Ziemiński im obrazem sprzedał, on zaś skarży ich o podstępne wyłudzenie podpisu na dokumencie przelania wartości. Powołuje się na to, że jest dotknięty kataraktą co obaj wyzyskali dla dokonania oszustwa polegającego na podsunięciu mu do podpisu innego tekstu.

Rewja w Warszawie

Warszawa (PAT.) W sobotę z okazji święta narodowego, 15-lecia niepodległości na polach mokotowskich odbyła się wielka rewja wojskowa. Przed godziną 11-tą wszystkie przygotowania do rewji były ukończone. Oddziały wojskowe oraz organizacje ustawiły się na polach mokotowskich frontem do trybun w 6-ciu rzutach. O godzinie 11.30 dowódca O. K. przy dźwiękach marsza generalskiego po przyjęciu raportu przejechał konno przed frontem oddziałów. Przed godziną 12 przybyli członkowie rządu z premierem, marszałkowie Sejmu i Senatu, członkowie korpusu dyplomatycznego ks. biskup polowy Gawlina, generałcja oraz przedstawiciele władz państwowych. Marsz Piłsudski po przyjęciu raportu od dowódcy O. K. I przejechał samochodem przed frontem oddziałów. W chwilę później przybył pan Prezydent R. P. w otoczeniu członków domu cywilnego i wojskowego, witany hymnem narodowym.

O g. 12.40 rozpoczęła się defilada, którą prowadził gen. Jarnuszkiewicz. W czasie rewji nad polami mokotowskimi krążyły samoloty dywizjonu myślewskiego 1 p. lot.

U kobiet w ciąży i młodych matek stosowanie naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa** wzmacnia prawidłowość funkcji żołądka i kiszek. Tg 564.

Chcieliby zbroić się lawnie

Paryż (PAT.) Prasa powtarza za dziennikami amerykańskimi wiadomość, jakoby Hitler miał zakomunikować ambasadorowi amerykańskiemu w Berlinie, iż rząd niemiecki gotów byłby nie nalegać na rozbrojenie głównych mocarstw europejskich pod warunkiem, iż rząd niemiecki zostałby upoważniony do uformowania regularnej armji trzystutysięcznej.

Podczas swej podróży do Rzymu Goering miał poinformować Mussoliniego o tych życzeniach, których zasadnicze punkty byłyby następujące: 1) Narody europejskie zachowują dotychczasowe efekty militarne. 2) Niemcy zostaną upoważnione do zaprowadzenia obowiązkowej regularnej służby wojskowej krótkoterminowej w celu uformowania 300-tysięcznej armji, 3) Niemcy będą mogły fabrykować materiały wojenne defensywne, jakie same uznają za niezbędne, a w szczególności samoloty lekkiego typu, 4) Atakowanie strefy przyfrontowej zapomocą gazów trujących będzie wzbronione.

Komuniści w Budapeszcie

Wiedeń (Tel. wł.) Policja polityczna i kryminalna wykryła w stolicy Węgier i na prowincji szeroko rozgałęzioną centralę komunistyczną kierowaną przez przybyłego niedawno z Berlina komunistę węgierskiego. Ogółem aresztowano 35 osób.

Awantury więźniów

Warszawa (Tel. wł.) W więzieniu w Sosnowcu więźniowie spodziewali się amnestji i kiedy w sobotę do godz. 6 nie przyszło o tem żadne zawiadomienie, urządzili awanturę — tak, że musieli interwenjować policja.

W niedzielę również nie uspokoił się i dwukrotnie okazywali swoje niezadowolenie, wskutek czego policja dwukrotnie interwenjowała. (w)

Nadolny o Sowietach

Berlin (PAT.) Nowomianowany ambasador niemiecki w Moskwie, Nadolny, udzielił jednemu z dzienników zachodnio-niemieckich wywiadu, w którym m. i. oświadczył, że na nowej placówce oczekują go wielkie i ważne zadania. Stosunki Niemiec z Sowietami wymagają najtroskliwszej opieki. Z kierownikami polityki sowieckiej Nadolny utrzymywał w Genewie najlepsze stosunki i będzie się starał tę przyjaźń utrzymać nadal z korzyścią dla obu narodów. Różnice między obu systemami państwowymi i gospodarczymi nie powinny zakłócać tych stosunków.

Przepowiednia pogody na wtorek: Zrana mglisto, pochmurno i pogoda zmienna, wiatry południowe i południowo-wschodnie.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.55 zł, w Gdańsku na Warszawę — złotych.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk niem w dewizach 211.80 zł gotówką 210.00 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 172.96 do 173.22 zł, gotówką 172.62 zł.

POZNANSKA GIEŁDA PIENIEŻNA

Poznań 13.11.1933 r.
Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

W pożyczkach państwowych zauważono większy brak materiału we wszystkich walorach, mianowicie poszukiwano 5% poz. konwers. po 48 — %, 3% poz. bud. po 37% oraz — bez notowania — 4% premj. dol. po 47½ jak również 4% poz. inwestycyjną po 101%.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. poszukiwano 4½% dolarowe listy zast. po 35 — % (przy kursie dolara 5.53) również przy braku oddawców; zaś 4½% dolarowe listy zastawne w złocie obracano po 40 — %.

Z akcyj bankowych handlowano Bank Polski po 80 —

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)
5% pożyczka konwersyjna 48. — % P.
4½% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 555 35 — % P.
4½% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 390 40. — % +

(Kurs w złotych)

3% pożyczka budowlana, serja I 37% P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em 80. — +
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań 13.11.1933 r.
Warunki: Handel hurtowy parciel. Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1. żyto 727 g/l 2. pszenica 756 g/l 3. owies 500 g/l

Ceny transakcyjne

Żyto 480 tonn par. Poznań . . . 14.75
Owies 150 tonn par. Poznań . . . 13.25

Ceny orientacyjne

Żyto . . . 14.50 — 14.75

Pszenica . . . 18.00 — 18.50

Uspособienie spokojne. . . 15.25 — 16.00

Jęczmień browarowy . . . 13.75 — 14.00

Jęczmień 695—705 g/l . . . 13.25 — 13.50

Jęczmień 675—685 g/l . . . 13.00 — 13.25

Owies . . . 13.00 — 13.25

Uspособienie spokojne . . . 20.75 — 21.00

Mąka żytnia 65% wł. work . . . 29.00 — 31.00

Uspособienie spokojne . . . 9.75 — 10.25

Mąka pszenna 65% wł. work . . . 9.25 — 9.75

Otreby żytnie . . . 10.25 — 10.75

Otreby pszenne (grube) . . . 39.00 — 40.00

Rzepak zimowy . . . 37.00 — 39.00

Gorzycza . . . 15.00 — 16.00

Wyka latowa . . . 15.00 — 16.00

Peluszka . . . 21.00 — 24.00

Groch iktoria . . . 21.00 — 23.00

Groch Folgera . . . 14.00 — 16.00

Seradela . . . 160.00 — 200.00

Koniczyna czerwona . . . 80.00 — 100.00

Koniczyna biała . . . 90.00 — 110.00

Koniczyna żółta odlusczona . . . 2.55 — 2.80

Ziemiak: jadalne . . . 15

Ziemiak: fabr. za kilo % . . . 18.00 — 19.00

Makuch lniany . . . 15.00 — 15.50

Makuch rzepakowy . . . 18.50 — 19.50

Makuch słonecznikowy . . . 23.00 — 23.50

Srut Soja . . . 56.00 — 60.00

Mak niebieski . . .

Ogólne uspособienie spokojne

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1335 tonn, pszenicy 80 tonn, owsa 90 tonn, otrąb żytnich 15 tonn, grochu Victoria 20 tonn, ziemniaków jadalnych 15 tonn, ziemniaków fabrycznych 45 tonn

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Poniedziałek, 13 listopada 1933.
Słońce: wschód 7,09 — zachód 16,03 —
długość dnia 8 godzin 54 min.
Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniwers. Pozn.:
Poniedziałek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 2 st. C., pochmurno, wiatr południowy ciśnienie atmosferyczne niskie 740 mm. — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 5 st. C., najniższa minus 1 st. C.
Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: Wczoraj — 0,10 m; dziś — 0,10 m.
Kal. rzk.: Stanisława Kostki — jutro Serapjom.

Z POZNAŃNIA

— **Archidiecezja Poznańska.** Święcenia kapłańskie otrzymał z rąk J. E. Ks. Kardynała Prymasa ks. Wiktor Koperski. Instytucję kanoniczną otrzymał ks. Ludwik Fiutak na beneficjum w Świerczynie.

W zarząd otrzymali: Ks. dr. Franciszek Komorowski z Inowrocławia parafię w Opatowie dekanatu kępińskiego; ks. kanonik Ludwik Jarosz z Poznania parafię w Ostrowie; ks. Tadeusz Zamysławski z Ostrowa parafię w Skokach; ks. Bolesław Stanisławski parafię w Kębłowie dekanatu zbąszyńskiego.

Wizytatorami nauki religii zostali: Ks. szambelan i proboszcz dr. Nikodem Mędlowski z Gostynia na powiat gostyński; ks. proboszcz Jan Kaja z Nekli na powiat średzki; ks. dziekan i proboszcz Zdzisław Zakrzewski z Dolska na powiat śremski.

Kapelanem został ks. Walerjan Porankiewicz przy kaplicy Zgromadzenia S. S. Urszulanek w Otorowie. Na wikariat powołano: Ks. Józefa Janyego z Kębłowa do Rawicza.

W Archidiecezji Gnieźnieńskiej wakują probstwa: Września i Miłostaw.

— **Z targu.** Dnia 13 b. m. na placu Sapieżyńskim obłożono:

Za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 3,00—3,40 zł; 1 kg masła mleczarskiego 3,40—3,80 zł; 1 kg twarogu 0,60—0,80 zł; za litr śmietany 1,40—1,60 zł; litr mleka pełnego 20—22 gr; mendel jaj 1,50—1,70 zł.
Za mięso: 1 kg słoniny świeżej 1,70—1,80 zł; słoniny wędzonej 2,00—2,20 zł; wędziny 1,60—2,00 zł; wołowiny 1,40—1,80 zł; cielęciny 1,20—1,80 zł; koziny 1,00—1,20 zł; skopowiny 1,30—1,60 zł; smalec 2,40—2,60 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 1,50 do 3,00 zł; kaczka 2,00—3,50 zł; geś 4,00 do 6,50 zł; para gołębi 1,00—1,20 zł; indyk 3,50 do 6,00 zł; perlica 2,30—3,00 zł; królik 1,50 do 1,25 zł; zając 2,50—3,25 zł; para kurcząt 2,00—3,20 zł; bażant 1,80—2,00 zł.

Za jarzyny: 1 kg ziemniaków 0 do 8 groszy; 1 kilogram szpinaku 20 do 30 groszy; 1 pececz pietruszki 10 groszy; 1 kg cebuli 20 gr; 1 kg bobu 40—50 gr; pomidorów 40—60 gr; 1 kg fasoli 30—40 gr; pececz marchwi 10—15 gr; główka zielonej sałaty 10 gr.

Za ryby: 1 kg szczupaka 2,20—2,40 zł; okonia 1,40—2,00 zł; lina 2,20—2,40 zł; suma 2,60—3,00 zł; leszcza 1,40—2,00 zł; 1 kg białych ryb 0,60—1,20 zł; 1 kg sandacza 3,60—4,00 zł; 1 kg karasia 0,80 do 2,00 zł; 1 kg węgorza 3,20—4,00 zł; 1 kg karpia 2,00—2,40 zł; za ryby śnięte placeno 40—60 gr mniej.

Za grzyby: 1 kg grzybów suszonych 6,40—8,00 zł; borowików 1,00—2,00 zł; kurków 0,80—1,00 zł; pieczarek 0,60—0,80 zł; maślaków 20—50 gr; rydzów 1,60—2,40 zł; zielonek 15—25 gr; podpieńnek 30—40 gr; innych grzybów 40—80 gr.

Za owoce: 1 kg owoców suszonych 1,60—2,40 zł; 1 kg jabłek 0,50—1,00 zł; 1 kg borówek (brusznik) 1,00—1,20 zł; 1 kg gruszek 30—60 gr; 1 kg orzechów włoskich 2,40—3,00 zł; łaskowców 2,00 zł.

Z powodu niepogody targ słaby. Ceny bez zmian. (hu)

— **Geny detaliczne za nabiał,** notowane w Poznaniu w dniu 8 bm.: mleko niezbiernane 1 litr 0,24 zł; jaja 1 szt. 0,12 zł; twaróg 1 kg 0,80 zł; masło solone kg 3,60 zł; masło mleczarskie kg 3,80—4,00 zł.

— **Fobicie i okradzenie woźnicy.** Na ul. Magazynowej kilku osobników napadło woźnicę Franciszka Maternego (ulica Wypiańskiego 35), w czasie, gdy wiózł węgiel. Podczas bijatyki skradziono p. Maternemu gotówkę w sumie 17,30 zł. Jako sprawców zajęcia podał p. Materne policji niejakiego Józefa Kościłaniaka i Stanisława Stachowiaka. (kl.)

— **Na tle porachunków osobistych.** Ub. nocy pobity został na Chwaliszewie Jan Huebner (Tynie Chwaliszewo 12) przez Władysława i Edmunda Caparów (ul. Sucha 5) i Leona Leżałkę (Gdyńskie Przedmieście 2). Huebnera, pokaleczonego na głowie, opatrzyło pogotowie ratunkowe. — Powodem bijatyki były porachunki osobiste. Sprawców zajęcia Czaparów osadzono w areszcie. (kl.)

— **Awantura w lokalu nocnym.** W areszcie policyjnym osadzono 30-letniego Kazimierza Smala, rodem z Warszawy, zamieszkałego ostatnio przy ul. Staroleckiej 13, za rozbicie szyb w lokalu p. Tyniera przy ul. Woźnej 13. (kl.)

— **Kradzieże i włamania.** Kronika policyjna ostatnich dwóch dni notuje 35 doniesień o kradzieżach i włamaniach — Na Walach Leszczyńskiego 11, nieznan-

Kiedy na Poznań spadnie grad pocisków...

W drugiej połowie listopada 1933 r. zostaną urządzone ćwiczenia obrony przeciwlotniczej (w skrócie: O. P. L.) na terenie miasta Poznania. Ćwiczenia dzielą się na dwie fazy:

a) ćwiczenia nocne, z zaciemnieniem całego miasta i z uruchomieniem straży pożarnej;

b) ćwiczenia dzienne w dzielnicy Wildu z uruchomieniem wszystkich elementów O. P. L.

Eskadra samolotów rzuci na miasto pociski zapalające i gazowe. — O atakach eskadry „nieprzyjacielskiej” powiadomione zostanie miasto specjalnymi sygnałami: syrenami fabrycznymi i biciem dzwonów we wszystkich świątyniach i sygnałami samochodowymi. Oświetlenie elektryczne i gazowe na

ulicach i placach zostanie zgaszone. — Należy przygotować szczelne zastony na okna.

Należy pamiętać, że podczas działań wojennych, oświetlone a nie zasłonięte okna, mogą być ostrzeliwane, a właściciele mieszkań, aresztowani pod zarzutem współdziałania z nieprzyjacielem.

Spółceństwo w czasie ćwiczeń O. P. L. zda egzamin z swego przygotowania do obrony.

Poza tem zwrócić należy uwagę, że podczas ataku nikt nie będzie narażony na niebezpieczeństwo. — Jednak nie trzeba zbliżać się do wybuchających petard, gdyż może to narazić na nieprzyjemne następstwa, nawet okaleczenia ciała.

Aresztowania przestępców

W ostatnich dniach dokonała policja licznych aresztowań wśród różnego rodzaju przestępców poznańskich. W Dakowach Suchych w powiecie nowotomyskim ujęto jako podejrzanego o oszustwo Feliksa Śwignonia. Władysława Cegiełkę i Sylwestra Kaczmarka z Poznania. Feliks Śwignon zamierzał w towarzystwie swoich kompanów dokonać w Dakowach ponownie oszustwa. W tym celu przyjeżdżał do mieszkania p. Michalina Chwirotowej i przedstawił się jej jako agent zakładu fotograficznego, powiększającego zdjęcia. P. Chwirotowa nie mogła jednak nabrać zaufania do przybysza i poszła po radę do sąsiadki jej p. Jadwiga Kluczyńska rozpoznała Śwignonia jako tego osobnika, który dopuścił się oszustwa na sumę 2 tys. zł w Dakowach u p. Rozalji Forysiakowej. Śwignon i towarzysze jego, widząc tak niekorzystny dla nich obrót sprawy, poczuli uciekać. Po dłuższej pogoni ujęli ich jednak mieszkańcy wsi. W toku dochodzeń aresztowany Kaczmarek przyznał się do oszustwa popełnionego u p. Forysiakowej, której pod pozorem kontroli zabrał obligacje pożyczki państwowej na sumę 2 tys. zł. Papiery wartościowe sprzedał Kaczmarek na giełdzie poznańskiej nieznanemu mu podobno Żydowi.

W areszcie śledczym w Poznaniu osadzono znanego włamywacza Józefa Misiornego, który mieszkał przy ul. Półwiejskiej 16. Misiorny dopuścił się m. in. w nocy na 22 października kradzie-

ży z włamaniem w drogerji p. Klocka w Poznaniu przy ul. Szamarzewskiego nr. 28. Włamywaczowi odebrano cały magazyn przedmiotów, pochodzących z kradzieży. Była tam m. i. brązowa walizka, skórzana brązowa teka, koc kolorowy, dwa kawały materji pluszowej, kolorowa kapa na stół, serwetki, koszule damskie, kaftaniki, halki, kombinacje, damska torebka skórzana, tuzin płyt gramofonowych, tace owalne z napisem „Cafe Internationale”, noże stołowe, zastawy alpakowe, srebrne, damski zegarek bransoletkowy z monogramem „A. S.”, puderniczka metalowa, flakoniki z wodą toaletową, garnitur do manicure, portmonetka skórzana i obligacja pożyczki konwersyjnej nr. 2739499 z roku 1924.

Do więzienia sądowego odstawiono ujętą w niedzielę 32-letnią Katarzynę Bogucką rodem z Petersburga i 25-letnią bufetową Mirosławę Wygralakównę rodem z Habingshorst w Niemczech, ostatnio zamieszkałe w Poznaniu przy ul. Działyńskich 7. W nocy na 8 b. m. dopuściły się one w Poznaniu kradzieży biżuterji wartości 600 zł. Podczas rewizji mieszkaniowej, przeprowadzonej u Boguckiej i Wygralakówny biżuterję odnaleziono. Bogucka jest kobietą lekkich obyczajów, uprawiającą od dłuższego czasu zawód nierządy.

Wreszcie za kradzież pierzyny z korytarza mieszkania p. Bolesława Piotrowskiego przy Małych Garbarach 8 ujęto Ignacego Androwiaka, Tynie Chwaliszewo 25. (kl.)

złoczyńcy włamali się do piwnic p. Jana Kopyczyńskiego i zabrali 30 butelek wina „Bordeaux” wartości 450 zł. — Przy ulicy Matejki 34 dopuszczono się kradzieży z włamaniem w warsztacie szewskim p. Edmunda Szymkowiaka. Niewyśledzeni włamywacze zabrali 20 par obuwia, 4 wielkie skóry na podszwy, ubranie męskie czarne oraz bieliznę w ogólnej wartości 1000 zł. — Na Ostrówku 10-11 dopuszczono się włamania w warsztacie rzeźnikiem p. Szymkowiaka. Łupem nieznanych złoczyńców padły wyroby mięsne wartości 380 zł. — P. Tadeuszowi Staniewskiemu (Waly Zygmunta Augusta 3) skradziono portfel z zawartością 700 zł i weksłami. — Przy ul. Zupańskiego 12 nieznanymi złoczyńcami włamali się do mieszkania p. Jana Adamskiego i zabrali odzież wartości 500 zł.

— **Najechany przez autobus.** Na Grobli w pobliżu mostu św. Rocha autobus ŁD. 83156 uderzył przechodzącego 31-letniego Piotra Piechotę z Poznania (Tama Berdychowska 6). P. Piechotę, który odniósł bardzo dotkliwie pokaleczenia na głowie i prawej ręce opatrzyło pogotowie ratunkowe. W stanie ciężkim przewieziono go do szpitala miejskiego. (kl.)

— **Odnalezienie zaginionego.** W początkach drugiej połowy października zaginął głuchniemy Jan Bartych z Poznania. Rodzina zwróciła się do policji o zarządzenie poszukiwań. Jak się obecnie okazało, Bartych znajduje się u swego kuzyna Jana Łukowskiego w Kopinie w gminie Milanów w powiecie radzińskim. (kl.)

— **Pijany szofer najechał dorożkę.** — W poniedziałek na ul. Strzeleckiej kierowca dorożki samochodowej PZ. 44143 St. Wojciechowski (ul. Dąbrowskiego 26) najechał na dorożkę konną nr 106 Kierowca samochodu, uszkodziwszy dorożkę, zbiegł. Podczas wypadku odniosła pokaleczenia pasażerka dorożki konnej, p. Przysiecka (ul. Zielona 7). Lekkomyslnego kierowcę dorożki samochodowej, który jest zarazem jej właścicielem, przytrzymał na Wielkich Garbarach, gdzie pozostał na samochod bez nadzoru. Jak się okazało, Wojciechowski był nietrzeźwy. (kl.)

— **Śmiertelny upadek z III piętra.** — W Sarnowej w powiecie rawickim podczas nieobecności rodziców wypadł z okna III

skie z referatem na temat zalewu Żydów na ziemię zachodnie.

— **MIEDZYCHÓD.** (Pożar). W czwartek wieczorem wybuchł pożar w rzeczywistości restauratora p. Waberskiego, przy ulicy Grunwaldzkiej. Spalił się chlew, śpichrz i składnica wymiany mąki i zboża dzierżawcy p. Stanisławskiego. W śpichrzu znajdowało się 20 ctr pszenicy i kilka ctr. mąki, które także spłonęły. Przyczyny pożaru dotychczas nie stwierdzono. Dzierżawca składnicy nie był ubezpieczony.

— **MOGILNO.** (Wypadek autobusu). Na szosie przy Olszy pow. mogileńskiego najechana została niespodzianie z tyłu powózka zjadająca od strony Gębic ku Mogilnu przez autobus p. Sęczkowskiego z Orchowa. Siedzący na powoźce p. Roman Jankowski z Gębic i Gawalski z Ostrowa zostali silnie uderzeni wyrzuceni z powożki na szosę, odnosząc dość poważne okaleczenia zewnętrzne. Koń, spłoszony wypadkiem uciekł i zatrzymany został dopiero w Świerkówcu, zaś powózka uległa kompletnemu zniszczeniu. Kto w tym wypadku ponosi winę, nie wiadomo.

— (Zebranie inwalidów) W hotelu „Polonia” odbyło się zebranie Związku Inwalidów Wojennych i Wdów. Na wstępie prezes zdał sprawozdanie z subskrypcji Pożyczki Narodowej, z którego wynikało, że inwalidzi koła z powiatu mogileńskiego subskrybowali 4450 zł Pożyczki Narodowej. Nowa ustawa inwalidzka bardzo rozgorczyła członków i po dłuższej dyskusji uchwalono wysłać w najbliższym czasie odpowiednią rezolucję. W sprawie kasy pośmiertnej uchwalono takową podzielić na grupy tak, żeby prawie każde Koło Inwal. mogło utworzyć kasę pośmiertną. Ogólnie członkowie inwalidzi jak i wdowy uzalali się na pobieżne badanie ich inwalidztwa przez komisję.

— (Wandalizm). Ukradziono p. Sychalskiemu z Paproza 12 uli z pszczołami, które wyniesiono do lasu, gdzie po wykurzeniu siarka, wybrano miód i zdeptano pszczoły poczem się ułotniono — Również w Chabsku p. Bartekiemu Fr. skradziono już w tym roku drugi ul z pszczołami, który mieścił bardzo wielki rój.

— (Odprawa kierowników drużyn harcerek). W szkole powszechnej odbyła się ostatnio odprawa dla kierowników drużyn harcerek, którą rozpoczął komendant hufca, p. Niewiadomski. Po sprawdzeniu obecnych i to w liczbie 25 kierowników odbyła się pokazowa zbiórka zuchowa, którą przeprowadził harcistrz Dzwikowski z Poznania, który wygłosił referat o pracy zuchowej. Następnie rozdano rozkazy komendy chorągwi i komendy hufca dla poszczególnych drużyn. Omówiono sytuację Prus Wschodnich, a na zakończenie wygłosił kapelan ks. Obarski piękny referat religijny, poczem pieśnią „Boże coś Polskę” zakończono odprawę.

— (Płonnica w okolicy). W tym czasie pojawiła się w ostatnich dniach płonnica w następujących miejscowościach: Różannie, Miradzu, Wymysłowie i w Procyntu.

— **NAKŁO.** (Przymusowa kąpiel) Ładowania zboża na berlinkę przez „Rolnik” dozował p. Berend, pracownik tej firmy. W trakcie ładowania doszło do scysji pomiędzy p. B. a właścicielem berlinki, który w końcu w występie złości chwycił p. B. i wrzucił przez burtę do Noteci. Dowodził to bezprzykładnie brutalności szkodliwa, nie mówiąc już o skutkach zimnej kąpeli. Poszkodowany skierował sprawę na drogę sądową.

— (Włamanie do biura fabryki bekonów.) W tych dniach włamali się nieznanymi sprawcy do biura firmy „Oskar Robinson” (fabryka bekonów) mieszczącego się w rzeźni miejskiej i skradli z kasetki około 1000 złotych.

— **NOWE MIASTO n. Wartą.** (Pożar). W dniu 10 bm o godz. 18.10 powstał wielki pożar w zagrodzie rolnika Michała Matuszaka w Kruczyńku koło Nowego Miasta. Spalił się doszczętnie dom mieszkalny, chlew, stodoła i 2 szopy wraz z sprzętami domowymi i narzędziami rolniczymi oraz 20 kwintali żyta, 3 krowy i 2 świnię. Straty przekraczają 10 tys. złotych. Pogorzelec ubezpieczony był w Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych w Poznaniu na sumę 12 600 zł. Pozatem spaliły się urządzenia domowe mieszkającej tam wymiennicy Jadwigi Banaszak wartości 1500 zł jak również urządzenia domowe dzierżawcy tegoż gospodarstwa, Katarzyny Cabał, wartości 1000 zł. Nadmienić wypada że dzierżawczyni p. Cabał zadzierżawiła gospodarstwo to w pierwszych dniach listopada br., wpłacając czynsz dzierżawny zgóry. Przyczyną pożaru dotąd nie ustalono lecz zachodzi podejrzenie, że pożar został wzniesiony z celami zysku. Policja właściciela Matuszaka aresztowała.

— (Z. S. M. P.) Stow. Młodzieży Polskiej urządziła w niedzielę, 19 bm na sali p. Adolphowej przedstawienie amatorskie p. t. „Janek doktorem”, arcywesola kome-dja w 2 aktach.

— **OBORNKI.** (Włamanie) Niewyśledzeni dotąd sprawcy włamali się w nocy na 10 bm do mieszkania p. Jana Zenkera i skradli futro czarne na opasach, płaszcz męski, płaszcz damski (granatowy) oraz wiele innych drobnych rzeczy.

Z POZNAŃSKIEGO

— **CZARNKÓW.** (Walne zgromadzenie). W lokalu Hotelu Dworcowego odbyło się walne zgromadzenie członków Spółdzielni Spożywców. M. in. uchwalono dotychczasową nazwę zmienić na Powszechną Spółdzielnię Spożywców z odp. udziałami w Czarnkowie.

— (Zasłabnięcie). Na ul. Wileńskiej w Rosku zasłabła wdowa Michalina Sobolewska, którą zaopiekował się p. Wicher z Roska. Przewieziono ją do szpitala powiatowego.

— (Przedstawienie amatorskie). Koło Rodzicielskie w Rosku urządziło przedstawienie amatorskie, z którego czysty dochód przeznaczono na biedne dzieci w mieście.

— (Obchód). W piątek wieczorem odbył się capstrzyk z okazji obchodu 15 rocznicy odzyskania Niepodległości. W sobotę odprawił ks. kanonik Swinarski uroczystą mszę św., poczem odbył się przegląd i wreszcie defilada. W niedzielę urządzono akademję staraniem miejscowych zakładów naukowych.

— **KOBYLIN.** (Kradzieże). 4 bm. skradziono w Kobylinie ceglarszowi Starckemu jedną parę szorów wartości 150 zł.

W nocy z 6 na 7 bm. okradziono wiatrak p. Ottona Laubego, z którego wyniesiono 3 centnary mąki pszennej i półtora ctr. mąki żytniej. — W nocy z 9 na 10 bm. skradziono dwa cielęta z majątności Cza-szka na szkódę ks. Czartoryskiego z Baszkowa. — Tej samej nocy skradziono p. Nowackiemu 40 płyt gramofonowych.

— (Ujęcie kłusowników). Tutejsza policja ujęła braci Robakowskich, którzy dokonywali kłusownictwa w lasach starokwieckich i górceckich.

— **KRUSZWICA.** (Zebranie antyżydowskie). W ub. tygodniu odbyło się w hotelu p. Rucińskiego zebranie antyżydow-

m. in. 10 zł w gotówce z torebki damskiej ogólnej wartości 1200 zł. Dochodzenia w toku.

— * **OSTRÓW.** (Najazd chałaciarzy). — Na ostatni jarmark zjechało bardzo dużo Żydów-chałaciarzy. Straganów żydowskich było około 50. Nie wszystkie panie z miasta gardziły tandetą żydowską. — Wstyd! (Wer.)

— (Proces prasowy). Sąd grodzki zasądził młodego narodowca, b. redaktora odpowiedzialnego niewychodzącego już dziś „Kurjera Ostrowskiego”, Antoniego Piekarka na 4 miesiące aresztu bez zawieszania za artykuł p. t. „Z tajemnic gabinetu policyjnego”, w którym opisany był sposób zabrania mieczyka Chrobrego p. Stawickiej w toku jej przesłuchów. Pan Piekarek wniósł apelację.

— (Szkoła Handlowa). Istniejąca tu od 1925 roku 3-letnia Koedukacyjna Szkoła Handlowa znajduje niebawem pomieszczenie w własnym lokalu. Przy Szkole Handlowej mieścić się będzie Szkoła Rolnicza, która zostanie przeniesiona z Odolanowa do Ostrowa. (N.)

— * **PLESZEW.** (Z Tow. Młodych Przemysłowców). Roczniemu walnemu zebraniu Tow. Młodych Przemysłowców przewodniczył p. Edmund Mądrzak. Sprawozdania zdali pp. Florjan Włodarczyk, E. Toke i L. Kosmański. Nowy zarząd wybrano w następującym składzie: pp. Edmund Mądrzak — prezes, Marjan Szuszczyński — sekretarz, Pawlak — skarbnik, Komisja rewizyjna: pp. Konieczny Czesław, Tyczyński Florjan i Włodarczyk Florjan. Sąd honorowy tworzą pp. Szuszczyński Antoni, Jasicki Antoni i Kosmowski Ludwik. W roku sprawozdawczym założono przy Tow. Młodych Przemysłowców sekcję klubu kreglarzy, kółka loteryjnego, którego niemal wszyscy członkowie są udziałowcami.

— * **SWARZĘDZ.** (Święto Młodzieży). 19 bm. odbędzie się Święto Młodzieży, poprzedzone rekolekcjami. Uroczysta akademja odbędzie się wieczorem w niedzielę na sali Hotelu Polskiego.

— (Odpust). W ub. niedzielę obchodziła parafia nasza uroczysty odpust św. Marcina.

— (Biuro wyborcze). Biuro wyborcze Stronnictwa Narodowego mieści się w lokalach p. M. Pieczyńskiego przy ulicy Poznańskiej.

Z POMORZA

— * **CHELMNO.** (Przygoda jadących na jarmark Żydów). Na skrócie ul. Kamionki rozbił się samochód ciężarowy, zdążający z Aleksandrowa z Żydami, wiozącymi tandetę na jarmark do Świecia. Dwie osoby doznały złamania żeber i rąk; w stanie ciężkim umieszczono ich w szpitalu powiatowym. Samochód, którego właścicielem jest niejaki Bajochczyk z Aleksandrowa, uległ zdruzgotaniu.

— * **GRUDZIĄDZ.** (Pertraktacje o „Maderę”). Przed kilku laty koszarzy Czarnckiego, składające się z kilku murowanych gmachów, przeszły drogą kupna za 700 000 zł z rąk prywatnych na własność min. komunikacji. Nim zdołano przeprowadzić remont względnie rozbudowę koszar na mieszkania, zajęli je bezrobotni, obsadzając wszystkie gmachy do ostatniej ubikacji. Obecnie na „Maderze”, tak owe koszarzy przezwano, mieści się 2—3 000 bezrobotnych z rodzinami. Wobec trudności, na jakie napotkałaby komisja owych ludzi bezdomnych min. komunikacji, złożyło miastu ofertę kupna „Maderę”. Jest możliwe, że miasto nie będzie się mogło uchylić od nabycia tego obiektu.

— (Zgon najstarszego obywatela miasta). Po krótkiej chorobie zmarł stuletni starzec, śp. Mateusz Kankowski, zamieszkały przy ulicy Toruńskiej. K. obchodził przed kilku tygodniami przy względnie jeszcze zdrowiu setną rocznicę urodzin swoich. Był on najstarszym obywatelem naszego miasta.

— * **STAROGARD.** (Zemsta „sanacji”). Wielkie oburzenie w mieście i powiecie wywołała wiadomość o usunięciu z praktyki lekarza Kasy Chorych powszechnie tu poważanego majora rez. p. dr. Bałewskiego. Postępowaniem tem dyrektora Kasy Chorych wyraziła p. dr. Bałewskiemu nietylko wielką krzywdę materialną, ale szczególnie krzywdę moralną. P. dr. B. bowiem jest najstarszym z tut. lekarzy, a obowiązki lekarza kasowego pełnił w Starogardzie zgorą przez 15 lat. Obok obowiązków zawodowych p. dr. Bałewski zawsze znajduje czas na pracę społeczną. Przez kilka kadencji piastował zaszczytny urząd przewodniczącego rady miejskiej, oraz spełnia szereg innych obowiązków społecznych. Znają go szerokie warstwy ludności z jego pracy w sejmiku powiatowym.

— * **ŚWIECIE.** (Znowu napad rabunkowy). W pobliżu mostu kolejowego w Grupie napadnięty został Jan Głaza z Starej Rzeki, przez nieznaną opryszków, którzy zrabowali mu 20 zł gotówki.

— (O obniżeniu opłat za ubój). Miejscowy Cech rzeźniczo-wędliniarski już od dłuższego czasu zabiega u miarodajnych czynników o obniżenie opłat za ubój zwierząt w tut. rzeźni miejskiej. Opłata wynosi dotąd za ubój jednej sztuki: nierogacizny 7 zł, bydła 10 zł. Starania Cechu rzeźniczo-wędliniarskiego pozostały, jak dotąd, bez rezultatu.

— * **TCZEW.** (Wypadek kolejowy). W ub. piątek na dworcu przetokowym w Załęczku Tczewskim uległa rozerwanu w czasie przetaczania pociągu węglowego

Poznań

w 15-lecie wskrzeszenia Niepodległości

Na uroczystości związane z 15 rocznicą wskrzeszenia Niepodległości, Poznań przybrał szatę odświętną. Gmachy publiczne i domy prywatne udekorowane — zielenią i sztandarami.

W piątek wieczorem odbył się na placu Wolności capstrzyk oddziałów wojskowych. W sobotę o godzinie 11 przed południem oddziały wojskowe, organizacje p. w. i delegacje stowarzyszeń wysłuchały na placu Wolności uroczystej mszy św. Punktualnie o

godzinie 12 ruszył wielki pochód do defilady, którą przed Pomnikiem Wdzięczności przyjmowali przedstawiciele władz wojskowych z generałem Frankiem na czele, przedstawiciele miasta z p. prezydentem Ratajskim, wojewoda poznański itd.

Szczególny zachwyt publiczności wywołała imponująca postawa oddziałów wojskowych, zwłaszcza broni pancernych i technicznych. Defilada skończyła się o godz. 13.30.

Katastrofa autobusowa Buk - Poznań

6 osób rannych

Z Boku donosi (bem): W czwartek autobus linii Buk — Poznań, własność p. Grębowicza Juliana ze Stęszewa zdążający z Poznania do Boku około godz. 6-tej wieczorem, wpadł na skutek pęknięcia steru na przydrożne drzewo i rozbił się doszczętnie.

Wszyscy pasażerowie w liczbie sześciu oraz szofer i kasjer autobusu do-

znali ciężkich kontuzji. Przybyli na miejsce katastrofy lekarz p. dr. Biały ze Stęszewa udzielił ofiarom katastrofy pierwszej pomocy, poczem drugim autobusem odwiezieni zostali do swych miejsc zamieszkania. Katastrofa wydarzyła się w lesie niedaleko Rybojedzka. Tylko dzięki wolnej jeździe obyło się bez śmiertelnych ofiar.

Bratobójstwo

Z Radomska donosi (rs) 9. bm. w Radomsku przy ul. Narutowicza 7 w mieszkaniu Franciszki Strzygłowskiej pokłócili się dwaj bracia. Po krótkim szamotaniu się Roman Strzygłowski wyjął browning i strzelił do brata, trafiając go w pobliżu serca. Rana okazała się śmiertelna i Stefan Strzygłowski po krótkim czasie zmarł. Bratobójca, widząc śmierć brata, wybiegł na

podwórze i wyrzucił browning, który mógłby świadczyć przeciwko niemu. Po przybyciu policji na miejsce zbrodni nie przyznał się on do winy. Policja jednak nie dała wiary jego wykrętnym tłumaczeniom i aresztowała go, jak również i jego matkę Franciszkę Strzygłowską za złożenie fałszywych zeznań.

część jednego wagonu. Wypadek nie pociągnął za sobą ofiar w ludziach.

— (Krwawa bójka). W jednej z restauracji doszło do krwawej bójki, w czasie której poważnie pokaleczony został kolejarz Jan Noch z Gdyni.

— (Powstańcy i Wojacy obradują). W ub. czwartek odbyło się zebranie Tow. Powstańców i Wojaków im. gen. Dąbrowskiego. Okolicznościowy referat wygłosił ks. prob. Piechowski z Lubiszewa na temat wojny światowej.

— (Za kradzież chleba). Sąd grodzki w Tczewie skazał bezrobotnego robotnika Jana Szulca z Dąbrówki pod Tczewem na jeden tydzień aresztu za kradzież 4-funtowego chleba wartości 75 gr.

Z BYDGOSZCZY

— Z Izby Przemysłowo - Handlowej. W ubiegły piątek odbyła się w Izbie Przemysłowo - Handlowej konferencja przy udziale tych radców b. Izby bydgoskiej, którzy przydzieleni zostali dekretem ministra Przemysłu i Handlu do Izby gdyńskiej, oraz reprezentantów prasy. Dyrektor Izby gdyńskiej p. Krupski omówił sytuację, jaka się wytworzyła po likwidacji Izby bydgoskiej i podzielił jej wpływów pomiędzy Gdynię i Poznań, Bydgoszcz jako największy ośrodek gospodarczy na terenie działalności rozszerzonej Izby gdyńskiej, będzie traktowana ze szczególną uwagą przez władze Izby. Dlatego też wkrótce utworzona będzie w Bydgoszczy ekspozytura, zapewniająca sprawność kontaktu bydgoskich sfer gospodarczych z centralą gdyńską. Przy ekspozyturze istnieć mają komisje: podatkowa, socjalna i szkolna. Poza tem dyr. Krupski oświadczył, że co trzecie plenarne zebranie Izby gdyńskiej odbywać się będzie w Bydgoszczy.

— Na Internet Kresowy. W nadchodzący czwartek Tow. Przyjaciół Internetu kresowego organizuje w sali malinowej hotelu Pod Orłem dancing towarzyski. Początek o godzinie 21.

— Przeglądajcie spisy wyborców! Od niedzieli 12 bm. na dni 7 wyłożone zostały w lokalach okręgowych komisji wyborczych spisy uprawnionych do głosowania. Każdy, kto ukończył przed 17 października 24 lata i mieszka od roku w Bydgoszczy, ma prawo głosowania. Odwołujemy się do wszystkich obywateli Polaków, aby sprawdzili sami listy wyborców. Kto by w spisie był pominięty, powinien natychmiast zażądać od komisji wpisania go na listę. Termin wnoszenia reklamacji upływa ostatniego dnia wyłożenia list do przeglądu.

— 11 listopada. Na piętnastolecie niepodległości Polski przybrała Bydgoszcz szatę odświętną. Bardzo efektownie wyglądała iluminacja kościoła Klarysek i kościoła Jezuitów

Niemile wrażenie wywarł udział w defiladzie żydowskiego oddziału „uczestników walk o niepodległość”, którzy wystąpili w liczbie około 30.

— Czystsze licytacje. Ponieważ ostatnie licytacje kwartalne w Lombardzie Miejskim powodowały wielki ścis publiczności, zarząd tej instytucji, jak dowiadujemy się, postanowił odbywać licytacje częściej, a jeżeli zajdzie tego potrzeba, nawet co miesiąc.

— Pierwszy koncert na bezrobotnych. Zorganizowany w niedzielę w południe w auli gimn. miejskiego im. Kopernika pierwszy poranek muzyczny na fundusz pomocy bezrobotnym, zgromadził wiele publiczności. Słowo wstępne wygłosił dr. Siewiński, poczem rozpoczęły się produkcje, przyjmowane bardzo serdecznie. Koncert odbył się według zapowiedzianego przez nas programu. Sądząc z przyjęcia, jakiego doznał od publiczności ten pierwszy koncert - poranek na rzecz bezrobotnych, można wyrazić przekonanie, że podobnych imprez artystycznych będziemy mieli w Bydgoszczy więcej.

— Kaczka dziennikarska. Niektóre pisma warszawskie, a za nimi jedno z pism bydgoskich podały wiadomość o napaści w hallu hotelu Savay w Warszawie na znane w Bydgoszczy przemysłowca p. Edmunda Sokołowskiego. Okazuje się, że wiadomość o napaści i pobiciu p. Sokołowskiego nie jest prawdziwa. Był on tylko w Sawoyu świadkiem bijatyki.

Cedula Gieldy Zbożowej i Towarowej w Bydgoszczy

w dniu 13. 10. 1933 r.

Warunek: handel hurt., ład. wag., dost. bież. za 100 kg w złotych:

Ceny transakcyjne: żyto 36 tonn par. Bydgoszcz 14,40—14,50; owies 60 tonn par. Bydgoszcz 13,65; mąka z. 32 tonn par. Bydgoszcz 21,50; otręby p. grube 17 tonn par. Bydgoszcz 9,70; wyka latowa 15 tonn par. Bydgoszcz 16,50.

Ceny orientacyjne: żyto, pszenica, jęczmiona bez zmiany; peluska 13,00—14,00; wyka latowa 14,00—15,00; koniczyzna czerwona 160,00—180,00.

Reszta notowań bez zmiany. Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1490 tonn, pszenicy 252 tonn, jęczmienia brow. 155 tonn, przem. 360 tonn, owsa 195 tonn, mąki żytniej 48 tonn, pszennej 168 tonn, otrąb żytniej 105 tonn, pszennych 80 tonn, grochu Vikir. 35 tonn, Folgera 34 tonn, peluski 75 tonn, makucho 30 tonn, cykorji suszonej 15 tonn, ziemniaków jadal. 150 tonn. Ogółem 3.389 tonn.

Z ŁODZI

— Krwawe zakończenie rywalizacji o kobietę. Na ulicy Spornej miała miejsce krwawe zakończenie rozprawy między rywalizującymi o względy jednej kobiety mężczyznami.

Zamieszkały przy ulicy Spornej 18 Fryderyk Lange, nawiązał stosunki z narzeczoną Stanisławą Smoka, zamieszkałego przy ulicy Mickiewicza 19.

Smok widząc, że narzeczoną zaniedbuje go i skłania się wyraźnie na stronę Langego, postanowił rozprawić się z rywalem. Oczekiwał na ulicy Spornej na zdążającą czule parę. Niewiasta zdołała umknąć dzięki wystąpieniu Langego, natomiast Lange został przez Smoka poraniony nożem w klatkę piersiową i brzuch, tak że w stanie groźnym przewieziono go do szpitala.

Smoka policja zatrzymała do dyspozycji władz sądowych.

— Wypadek samochodowy. Na ulicy Rokicińskiej najechna została przez samochód osobowy Balbina Lisowska zamieszkała przy ulicy Rokicińskiej 143. Lisowska przechoząc przez jezdnię nie zwróciła wskutek roztargnienia uwagi na sygnali i dostała się pod samochód odnosząc ogólne ciężkie obrażenia ciała.

Falszerze monet przed sądem

Przed sądem okręgowym w Poznaniu toczyła się rozprawa przeciwko falszerzom monet Czesławowi Golakowi i Janowi Bogackiemu, oskarżonym o puszczanie w obieg fałszywych monet 10 i 5 złotych. Karany już kilkakrotnie Golak nie przyznał się do winy, Bogacki zaś bronił się, tłumacząc, iż fałszykiaty w ilości 25 dziesięciotówek i 12 pięciotówek otrzymał na przechowanie od niejakiego Jana Procha, znanego falszera, zastrzelonego w czasie pościgu policyjnego.

Sąd po przeprowadzonej rozprawie skazał Golaka na 3 lata więzienia a Bogackiego na 1 i pół roku z zaliczeniem aresztu śledczego. Rozprawie przewodniczył wiceprezes Sosiński.

Odkrycia archeologiczne na Pomorzu

Z Tucholi donosi (ts): W Słupach pod Tucholą, na gruncie p. Gehrta, odkrył kustosz muzeum regionalnego w Tucholi p. prof. Szykiewicz niezwykle duży kurhan o przekroju 14 m. Częściowe badanie przeprowadził konserwator wojewódzki zabytków prehistorycznych, p. Zakrzewski prof. uniwersytetu poznańskiego, przy pomocy p. prof. Szykiewicza.

Kurhan pochodzi, przypuszczalnie z średniego okresu żelaznego, około 400 lat przed Chrystusem.

W Biadowie, w pobliżu toru kolejowego, na polu p. Zakrysia, stwierdził p. Szykiewicz grób skrzynkowy z tego samego okresu. Ocalone zabytki umieszczono w tucholskim muzeum regionalnym. Do ocalenia przyczynił się miejscowy nauczyciel p. Knitter, oraz syn właściciela gruntu.

Rembielin zamiast Aleksandrowa

Z Aleksandrowa donosi (f.): Uchwałą rady miejskiej zatwierdzonej przez ministerstwo spraw wewnętrznych dotychczasowa nazwa — miasta „Aleksandrowa”, pochodzenia rosyjskiego, została zmieniona na Rembielin od imienia zasłużonego obywatela p. Zygmunta Rembielińskiego, b. właściciela dóbr Brużca Wielka, z których miasto zostało wydzielone. Oficjalnie wchodzi nowa nazwa w życie z dniem 11 b. m.

Umorzone śledztwo

W dochodzeniach prowadzonych w głośniejszego czasu sprawie Oddziału Poznańskiego Banku Handlowego dowiadujemy się, że śledztwo przeciw pp. Sylwestrowi Nowackiemu z Poznania i Konradowi Kozłowskiemu z Zaniemyśla zostało umorzone. Decyzję o umorzeniu śledztwa wydał prokurator sądu okręgowego w Poznaniu 24 października. W dochodzeniach okazało się, że Bank Handlowy nie podnosił przeciw wymienionym żadnych zarzutów.

Śmierć żołnierza na posterunku

Z Tczewa donosi (sk.): W czasie inspekcji wartowników przy koszarach 2 batalionu strzelców przy ul. Warszawskiej inspekcyjny podoficer znalazł zimne już zwłoki szeregowca III komp. 23-letniego Makarego Rakowicza z Tczewa, który do śmierci z karabinem u boku stał na straży koszar. Lekarz wojskowy dr. Tokarz stwierdził śmierć na udar serca. Zwłoki żołnierza, który zginął na posterunku, umieszczono w kostnicy szpitala św. Wincentego.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na chleb św. Antoniego: S. H. procent od pensji 4 zł. — Razem z poprzednio pokwitowaniem 13 zł.

Na pomnik Serca Jezusowego: Z. G., Poznań, 10 zł. — Zastęp mew przy XIII drużynie żeglarskiej w Poznaniu z okazji 15-lecia Niepodległości Ojczyzny, 5 zł. — Razem 15 zł.

Dnia 10 bm. wypłaciliśmy Komitetowi budowy pomnika N. Serca Jez. złożone w naszej administracji składki 801,80 zł.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

OCH, TO ŚREDNIOWIECZE!

Taki okrzyk wydobywa się z piersi, okrzyk zmieszany z radością, podziwu, strachu i zachwyty, gdy spojrzymy na pełen kontrastów, pełen światła i cieni świat średniowieczny.

Czy można się nie wzruszyć, czytając o szczególnych znakach, towarzyszących narodzinom świętych? O matce św. Willbroda czytamy, że przed urodzeniem świętego zdawało jej się, iż świetlany kamień z księżycą wpadł w jej usta i wewnątrz jej rozświetlił. Matka znów św. Lioby śni, że potężny dzwon swym brzmieniem pierś jej rozsadza. Cóż mówić dopiero o zachwytach średniowiecznych żywociarzy nad życiem świętych. Jeden z polskich żywociarzy opowiada, jak to św. Kinga, dzieckiem jeszcze będąc, krwią swych nóg znaczyła drogę do kościoła, a kiedy tam nocą przychodziła za anielskim rozkazem, bramy jego zawsze zastawała otwarte.

Ileż znów odcieni w przedstawieniu stosunku świątobliwych mężów do kobiet. Widok kobiety — to jak widok diabła. Oto jednemu z naszych benedyktynów, Mikołajowi z W. Koźmina, gdy raz wychodził z infirmerji, zdawało się, że widzi w kącie korytarza stojącą kobietę, narobił więc wielkiego wrzasku, mnisi wypadają z cel, i coż widzą; w kącie korytarza zobaczyli tylko... snop słomy.

Ale ta asceza oraz towarzyszące jej cuda i kult świętych to tylko jedna strona średniowiecznego życia. Obok niej szerzy się niemoralność, bezbożność, kult demonów, kult radości życia i użycia. Znany świat poetów-wagantów średniowiecznych, owych igraców z goljardem na czele z berentowych „Żywych kamieni”. Ale świat Berenta to już gotycki barok. Prawdziwy światopogląd i poezję wagantów XII i XIII wieku poznajemy ze szkicu nieodżałowanej pamięci Jana Ptaśnika o „siewcach niemoralności i bezbożności” („Kultura wieków średnich” str. 141 nast.).

W tym szkicu Ptaśnik, który sam miał w sobie coś z mnicha, a coś z waganta, w krótki i wnięzły sposób, ilustrowany próbkami poezji wagantów (stynnemi pieśniami „Carmina Burana”), zaznaczył nas z nowo powstającym nastawieniem życiowym, skierowanym już nie w nadziemskie zaświaty, ale na ziemskie dobra. Wagant-poeta propaguje wolną myślową miłość, wielbi pijaństwo, kpi sobie ze wszystkiego, a pije aż do utraty przytomności, bo umiarkowanie jest oznaką tchórzostwa; pije, aż nie może ustać ani wymówić rozsądnego słowa („ut non possis neque stare neque recta verba dare”). Pije, kocha życie i używa:

Ach ty marne podle życie
czemu cieszysz mię w swym bycie?
Jeśli ze mną stać nie zdołasz,
czemu do kochania wolisz? *)

Kocha miłością zmysłową i tylko taką miłością w swych pieśniach opiewa, uważając kobietę za stworzenie liचे i złośliwe, z którym nie należy się dogłownie łączyć. Małżeństwo jest dla niego „drogą nieszczęścia” i „bramą piekielną”.

Świeckie i rubaszne poezje wagantów są jedną z coraz mocniej wracających w średniowieczu fal świeckiej kultury. Fale te, coraz mocniejsze od XIII wieku, zawdzięczały swe nateżenie rosnącemu znaczeniu miast. Bujnie rozwinięta w XII i XIII wieku poezja wagantów w wielkiej mierze jest wpływem tej nowopowstałej kultury miejskiej. Ale dopiero w XVI wieku dochodzi element czysto mieszczański do wyłącznego głosu w poezji rzemieślników-poetów zwanych „Meistersingern”. Ośrodkiem nowej poezji w Niemczech były Norymberga i Augsburg, tak ściśle związane z naszym Krakowem. I chociaż nie mamy na to dowodów, to jednak należy przypuścić, że i w Krakowie uprawiano już w XV wieku poezję rzemieślniczą, która do największego rozwoju dojdzie dopiero w XVIII wieku w polskiej literaturze sowizdrzalskiej.

Z tego właśnie źródła poezji rzemieślniczej wypłynęły słynne minjatury t. zw. kodeksu Behema (Bema), malowane w Krakowie ok. r. 1505, a ilustrowane w 25 obrazach zajęcia 25 cechów. Mamy już przeszło 40 prac po-

święconych zagadnieniom związanym z tym kodeksem. Obecnie młody historyk sztuki dr. Karol Estreicher, z piętej już uczonej generacji krakowskich Estreicherów, ogłosił w tomie XXIV „Rocznika Krakowskiego” bardzo ciekawe studjum o minjaturach kodeksu Bema oraz ich treści obyczajowej, w którym stara się wyjaśnić w sposób zarówno trafny jak dowcipny, co oznaczają wymalowane na 15 minjaturach rozmaite osoby, zwierzęta, przedmioty i sytuacje.**)

Oto błazen rozmawiający z kramarką na minjaturze kramarzy jest wyrazem ujemnej ówczesnej opinii o zawodzie kramarskim, bo „szpilman”, to symbol głupoty i grzechu. Facecje polskie z roku 1624 głoszą o kramarzach: „Szpetne przewisko — skrzętne kupczyisko”. Na minjaturze kuźnierzy widzimy u stóp kuźnierza małego kota, chwytającego mysz, bo prawo miejskie zniesławiało i wykluczało z cechu tego, kto zabije psa lub kota. W „Statucie” Jana Dzwonowskiego, pisany o wiek później, jest taki dosadny ustęp:

Czy też kto psa przy domu
zabił jakokolwiek komu:
powienien zań pięć lat czekać,
albo więc z garłem uciekać.

Złośliwość była tem dotkliwszą, że podejrzewano stałe kuźnierzy o fałszowanie futer i nazywano „kocimi oprawcami” (Katzenschinder). Koza na minjaturze krawców, na której widzi my mistrza z kozią bródką (nazywa ich niemiecka satyra „Ziegenbart” lub „Ziegenknopf”) ma swoje uzasadnienie w anegdotcie Hansa Sachsa o krawcu, wójcie i kozie. Miał ową kozę krawiec żywić, za karę, że szyjąc wójtowi ubranie, zatrzymał sobie kawał materji. I na naszej minjaturze widać, jak krawiec tnie „wielki cwykiel”, dobrze pamiętając o sobie. Jest to jakby ilustracja do dwuwiersza z kórnickiego „Nowyżrała” (ok. 1618 r.):

Krawcowi, gdy się spodoba grzeszny taki
cwikiel,
choćbyś patrzył nie ustrzeżesz, w kieszenie
z nim smyk.

W ten sposób objaśnia autor po kolei 15 miniaturowych, cytując odpowiednie miejsca z literatury niemieckiej i polskiej. Kodeks Bema staje się ważnym źródłem dla poznania średniowiecznego obyczaju rzemieślniczego, ilustracją najwybitniejszą na przestrzeni całego europejskiego średniowiecza. To chyba coś znaczy!

Dr. Feliks Pohorecki.

L w ó w.

**) Estreicher Karol: Minjatury kodeksu Bema oraz ich treści obyczajowe. Kraków 1933. Odb. z „Rocznika Krakowskiego”. T. XXIV str. 46 — angielskie streszczenie; z 3 tabl. i 15 ryc.

**W następnym dziale:
CO POPRAWNE, A CO NIE?**
przez
dr. Edwarda Klęcha.

Pisma nadesłane

„Ziemia”. Nr. 11. Treść: K. Konarski: „Piętnaście lat temu”. — A. Janowski: „Hold królowi Stefanowi”. — K. Kulwiec: „Dwa światy. II. Straż Jadrńska”. — I. Świencicki: „Praca muzealna: II. Konserwacja zabytków w muzeach”. — R. Pollak: „Poemat o hutnictwie w początkach XVII wieku”. — M. Koczwaro: „Geobotaniczne stosunki Wołynia”. — W. Starżkowski: „W Płocku”. — Z piśmiennictwa. — Wiadomości krajoznawcze i turystyczne. — Adr. Red. Warszawa, Karowa 31.

„Teatr Ludowy”. Nr. 11. Treść: K. L. Koniński: „Teatr obrzędowy”. — A. Jabłoński: „Inscenizacja baśni o Gotfrydzie”. — Co słychać nowego. — Adres Red. Warszawa, Nowogrodzka 21.

„Śpiewak”. Nr. 10. Treść: Dr. St. Zetowski: „Płyta gramofonowa w śpiewactwie”. — M. Stoiński: „Śpiew... Śpiewanie”. — Wł. Fabry: „Beethoven i Chopin — a Henrjeta Sontag”. — M. A. J.: „Nim przebudzi cię jutrzienka — niech kołysze wprzód piosenka”. — F. Starzewski: „Ś. p. Henryk Makowski”. — Kronika muzyczna. — Kronika chóralna. — Nadesłane nuty, książki i czasopisma. — Komunikaty i wiadomości z Polskich Związków Śpiewaczych. Adr. Red. Katowice, ul. Ks. Damrota 4.

ŻYCIE KULTURALNE

TRZEBA OCALIĆ TE CZY ERNAŚCIE PIĘKNYCH DRZWI

Z Grudziądza donoszą nam (ski):
W kamienicy kupca Dumonta przy ul. Pańskiej znajduje się 14 drewnianych drzwi z siedemnastego wieku, w tem dwoje mniejszych (u szafek ściennych). Wszystkie są wykonane wedle jednolitego wzoru w stylu barokowym z drzewa dębowego, z bogatym obudowaniem we futrynach Drzwi ozdobił się z obu stron przepiękną inkrustacją mahoniową i hebanową, składającą się na barwne figury, które przedstawiają rycerzy w bogatym stroju z szablą u boku, kobiety w ubiorach średniowiecznych oraz sceny z życia miejskiego. Drzewo, z którego drzwi wykonano, jest niezmiernie twarde i trwałe, przypuszczalnie uległo jakiejś kunsztownej impregnacji Dwoje drzwi jest oszklonych, reszta całkowicie wykonana z drzewa. Okucie drzwi — mosiężne zamki — bogate i wytworne. Właścicielami tego domostwa byli prawdopodobnie zamożni patrycjusze, w których posiadaniu były starożytne śpichlerze, położone przy przylegającej

ulicy bocznej. Nazwa ulicy „Pańska” (Herrenstrasse) zdaje się potwierdzać to przypuszczenie. Ostatni właściciele mieli zamiar sprzedać owe drzwi w całości, oceniając je na 14 000 zł razem. Swego czasu zainteresował się nimi zarząd królewskiego zamku w Grodnie. Pertraktacje jednak rozbiły się. Przed wojną ubiegali się o nabycie tych drzwi antykwariusze gdańscy, ale daremnie — mimo, że przedstawiali korzystne oferty.

Kamieniczka Dumontów, w ostatnich czasach częściowo tylko zamieszkała, należy do budynków mocno starszej daty, na co wskazują niezwykle grube mury na przyziemiu. Teraz zamieszkuje w niej od kilku dni rodziny bezdomnych, którzy (jak ongi na „Maderze”) zainstalowali się samowolnie. Warunki, jakie w kamieniczce „Na Pańskiej” nastąpiły, nie zapewniają nistety ochrony cennych zabytków. — Czy nie mogłyby zająć się nimi jakie właściwe instancje?

NAUKA

Dr. Bożena Stelmachowska w Wilnie.
Kolo Etnologów na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie zaprosiło dr. Bożenę Stelmachowską, aby wygłosiła odczyt z zakresu etnologji. Święta uczona poznańska udala się na to zaproszenie do Wilna, a za temat swej prelekcji obrała „Badania nad rybołówstwem naszego półbrzeża morskiego”. Odczyt był ilustrowany przezręczkami i zgromadził licznych słuchaczy.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

760 dzieł futurystycznych zgromadzono w Rzymie na pierwszej zbiorowej wystawie futurystów włoskich. Futuryści ofiarowali przy tej okazji swemu wójtowi, Marinettiemu, sztandar, mający 375 metrów kwadratowych — największy chyba w świecie. Zawieszono go na specjalnym maszcie podczas odsłonięcia wystawy.

TEATR

Co grają w Krakowie? Piszą nam z Krakowa (kt): Teatr miejski wystawił „Igraszki muzyczne”, sztukę angielską Mackenziego. Osobliwością jej jest to że dzieje się w borysławskim zaglebiu naftowym, a za tło służy życie Anglików, eksploatujących nasze tereny ropoślone. Przekład F. Sobieniowskiego, reżyserował p. Karbowski.

Bajka regionalna w teatrze. Z Katowic donoszą nam (ad): Teatr wystawił udrumatyzowaną baśń o „Zaklętej królownie”, pióra bajkopisarza śląskiego Imieli. Baśń zaczerpnięta jest z motywów i tematów śląskich. Muzykę skomponował p. Bończa-Tomaszewski tańce w wykonaniu dzieci szkoły powszechnej, opracował prof. Śliwski, dekoracje art. - malarza Węgrzyna. Bajka ma duże powodzenie.

„PANOWIE I PANIE, NAJPIĘKNIEJ PROSIMY...!”

Z Warszawy donoszą nam (tw):
Jak przyciągnąć publiczność do teatru? Scen i scenek jest w Warszawie teraz przeszło dwadzieścia. Jest ich tem więcej im mniej jest widzów, których od teatru odciąga kino z jednej strony, kurczące się budżety domowe z drugiej. Frekwencja staje się problemem, czemś podobnym do kwadratury koła, a już tylko udział widzów może budżety teatralne zrównoważyć. Inne środki wyczerpane. Gaże aktor-skie obcięte. Wystawa i inscenizacja pectonia. A tutaj publiczność kasy omija.
Teatry sztyfmanowskie: Polski i Mały, przeszły, jak wiadomo, w zarząd Towarzystwa Krzewienia Kultury Teatralnej. Dyrektorami są dr. Szyfman i p. Kaden-Bandrowski, który urzeczywistnił w ten sposób swoje długoletnie starania o jakieś dyrektorstwo teatru, podobnie jak dyr. Szyfman urzeczywistnił swoje marzenia o subwencji. Towarzystwo Krzewienia Kultury Teatralnej ma mianowicie zapewnić sobie subsydia rządowe. Sezon zaczął się — ale publiczność nie chce chodzić. Dowcip warszawski ochrzcił już ową instytucję Towarzystwem Krzywienia Kultury Teatralnej — lecz i to nie pomogło. Teraz jest projekt nowy: abonament. Abonentami mają być Związki i Stowarzyszenia Zawodowe, w pierwszej linii urzędnicze i pracownicze. Jakże to wygląda?

Związek taki nabywa książeczkę abonamentową z biletami na 9 przedstawień w teatrze Polskim, lub na 8 w Małym. Ceny? Śmieszne, za stosunki warszawskie Teatr Polski i Mały zrazu mierzyły dość wysoko lecz zaraz od października obniżyły ceny o 30 procent, abonent zaś otrzyma od tej kwoty obniżonej jeszcze 50 procent opustu! Zapłaci trzecią część ceny pierwotnej! Mówię: abonent, ale nie potrzebujon być wcale abonentem. Książeczkę wykupuje Związek i sprzedaje z niej poszczególne do minimum obniżone bilety każdemu swemu członkowi, który

LITERATURA

Obrona Ryszarda III. W wydanej niedawno książce o Ryszardzie III (King Richard III: a Chronicle. Londyn Ivor Nicolson i Watson. 1933) opiera się Filip Lindsay głównie na poglądach znanego historyka Sir Klemensa Murkhama. Próby rehabilitacji Ryszarda ciągną się od XVII w., między innymi przedsięwzięł jedną z nich znany preromantyk Horacy Walpole. Ze ostatni z Yorków zbrodniczymi drogami dążył do korony, nie da się zaprzeczyć. Idzie tylko o to, czy rzeczywiście popełnił wszystkie zbrodnie, jakie mu przypisują, przedewszystkiem najstraszniejszą, t. j. zamordowanie bratanków w Wieży londyńskiej. Jest znaczne prawdopodobieństwo, że czynu tego dopuścił się Henryk VII. Wogóle poprzednik jego został zapewne w niejednym oczernieniu w ciągu panowania Henryka. Był niewątpliwie królem mądrym i energicznym. Ale nie uratuje pamięci jego żadna monografia. Sprawę rozstrzygnął raz na zawsze Szekspir. (W. T.)

VARIA

Wiedza wojskowa wobec przyszłej wojny. grożącej członkowi społeczeństwa staje się coraz bardziej potrzebna. W rozszerzaniu jej jest wiele pożyteczna wychodząca od dłuższego czasu „Encyklopedia wojskowa” wydana przez Tow. Wiedzy Wojskowej a redagowana przez mjr. Ottona Laskowskiego. Ostatni zeszyt omawiający literę i j przynosi m. in. wiadomości o „iperycie”, „ajowych granatach” i t. p. technicznych udoskonaleniach. Poza tem dowiadujemy się o sile zbrojnej Japonji, oraz wielu innych sprawach odnoszących się do rozwoju wojskowości i do jej dziejów. (J. St.)

się zgłosi. W ten sposób będzie można pójść do pierwszego rzędu krzesel za 4 zł 40 groszy, na galerję za 85 groszy.

Wreszcie clou tych przynęt: bilety może np. urzédnik nabyć bez gotówki. Będzie się mu stręcało jakąś drobnotkę przy wypłacie pensji... Teatr na raty.

Pierwsze przedstawienia abonamentowe zaczęła się 16 listopada. Jaki będzie ich los? Dotąd nie można było dziwić się widzom, że stronią od świetnych ongi teatrów sztyfmanowskich. W Polskim np. na pierwszą premierę poszła przenudna i licha „Sprawa Dantona” Stanisławy Przhyszewskiej wybrana niewiadomo dla czego. Na drugą jeden z najsłabszych Szekspirów mianowicie „Miarka za miarkę”. Nawet urzédnik mógłby być zmuszony do pójścia na te widowiska nie inaczej jak chyba zagrożeniem dyscyplinarki. Teraz trochę się horyzont wyjaśnia. W Polskim idzie „Kościuszko pod Raclawicami” w reżyserji Żelwerowicza, w Małym rodzaj sensacyjnej bomby „Baronowa Lenbach”. Może to poskutkuje? „Panowie i panie, najpiękniej prosimy, w tej budzie dość miejsca, w niej wszystkich zmieścimy...!” Nigdy nie umierający bajazzo nawołuje dzisiaj P. T. Publiczność nie inaczej niż za czasów Kamińskiego. Wpuszcza nawet na raty...

Książki nadesłane

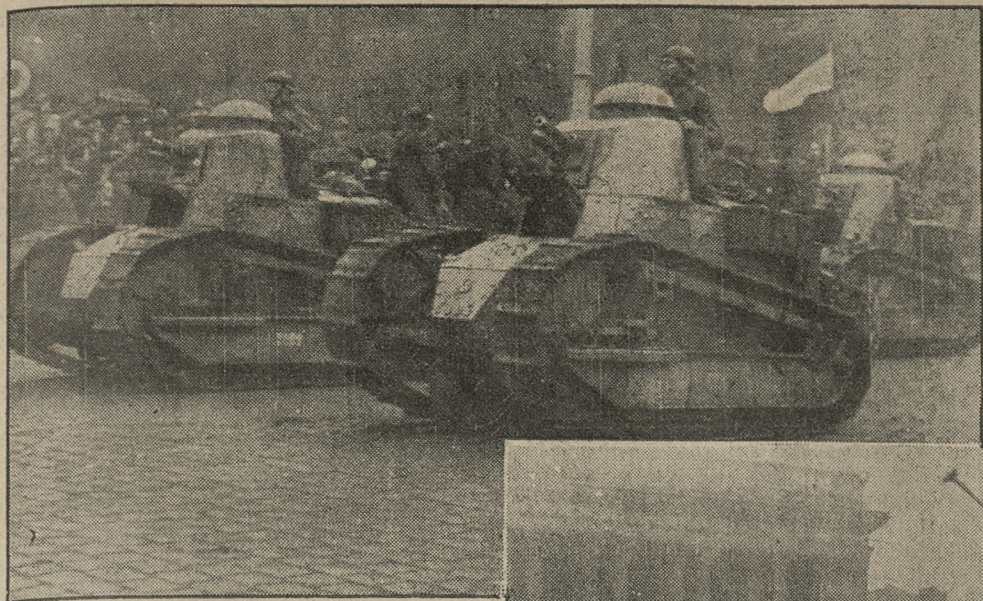
„Marco d'Aviano”. Wydali K. J. Grauer, E. K. Winter i H. K. Zessner-Spitzner. Wien. 1933. Nakł. Gsur i Co.

Marja Danilewiczowa: „Tymon Zaborowski. Życie i twórczość. (1799—1828)”. Warszawa 1933. Kasa im. Mianowskiego. Studja z zakresu historii literatury polskiej. Nr. 10.

Kpt. dypl. Władysław Słomiński: „Służba nadterminowa w wojsku i jej korzyści”. Warszawa 1933. Wojskowy Instytut Naukowo-Wydawniczy.

*) Woryginalie:

Heu, heu mala mundi vita!
Quare me delectas ita?
Cum non possis mecum stare,
Quid me cogis te amare?

Wspaniała rewja wojsk w 15-lecie Niepodległości

W 15 rocznicę Niepodległości odbyła się w Poznaniu wspaniała defilada, w której wyróżniły się swą postawą oddziały wojskowe. Duma rozpięła piersi wszystkich na widok imponującej postawy zwłaszcza pułków kawaleryjskich i oddziałów broni pancernych i technicznych. Na zdjęciu fanfary 15 pułku ułanów i 7 pułku strzelców konnych oraz czołgi.

Znamienne rozporządzenie rządu japońskiego

Jak donosi z Tokio „New York Herald”, rząd japoński zakazał kobietom, pod grozą surowego ukarania, poddawania się modnym od pewnego czasu zabiegom chirurgicznym na powiekach. Zabiegi tego rodzaju rozpowszechniły się w całej Japonii wśród kobiet, pragnących pozbyć się charakterystycznych kształtów oczu rasy żółtej. Dr Uscida, wybitny chirurg w Tokio od czterech lat już dokonywał codziennie przeciętnie do dziesięciu operacji celem „zaokrąglenia” śluzki na całym świecie, ócz w kształcie migdałów, przy pomocy małego nacięcia powieki. Rząd postanowił położyć kres fizycznemu wynarodowieniu, uważając, że można być zwoleńnikiem kultury zachodniej, nie zatracając jednak charakterystycznych cech własnej rasy. S. F.

Technika z przed 2000 lat

Aczkolwiek Assyryjczycy, Babilończycy, Hindusi, Chińczycy i Arabowie byli doskonałymi astronomami, rozumiejącymi się na obliczaniu gwiazd, na kalendarzu, zaćmieniach słońca i filozofii, to przecież technika, jak wszyscy mniemamy, jest przywilejem naszej ery. A przecież starożytność wyprzedziła czasy nowsze niejednym wynalazkiem technicznym. Uczono nas niegdyś, że wynalazcą prochu strzelniczego jest mnich Berthold Schwarz. Okazało się, że przecież, że dawno przed nim Chińczycy postugiwali się materiałem, bardzo podobnym do naszego prochu. Marcus Graecus tak podaje przepis tego prochu chińskiego; jedna część żywicy, jedna część siarki, sześć części saletry, wszystko zmielone na proszek i zmieszane z oliwą. Mieszankę ta włożona do rury i zapalona wybucha w przedłużeniu rury i niszczy wszystko, co spotyka na swej drodze.

Slawny był w starożytności ogniomistrz Kallinikos, który podczas oblężenia Konstantynopola posługiwał się „greckim ogniem”. Była to rzucona z maszyn balistycznych masa palna, o niewiadomym składzie chemicznym, znana już za czasów urodzenia Chrystusa. W tymże czasie znana i używana była maszyna wojenna, dająca się porównać z naszym karabinem maszynowym. Strzelano oczywiście strzałami, które chwytala cieńca, w łuku napinanego zapomocą korby, z nieprawdopodobną szybkością. Maszyna ta potrafiła wypuścić 100 do 120 strzał na minutę.

Istniały także już automaty. W świątyniach egipskich umieszczono były aparaty, z których po wrzuceniu do nich pewnej określonej monety, wypływała woda święta. Egipcjanie aparaty te prawdopodobnie przejęli z Indji. Konstrukcja tych aparatów była taka sama, jak przy naszych automatach czekoladowych. Kronikarz ówczesny skarży się też, że oszuści oszukują bogów i wrzucają fałszywe monety. O ile automaty te doznały zastosowania także poza świątyniami, nie wiadomo. Prawdopodobnie jednakże ograniczono się do świątyni, ażeby kupcom nie robić konkurencji.

Także zegar taksówki nie jest bynajmniej zdobyczą naszych czasów. Już w starożytności znane były t. zw. chodometry, wskazujące dokładnie odbyta drogę, na podstawie ilości obrotów kół danego pojazdu. Były to zegary, podobnie jak u naszych taksówek, których wskazówka informowała pasażera o długości jego jazdy.

Zegary do budzenia w starożytności nie znano, lecz już filozof Platon, żyjący około 400 lat przed nar. Chr., potrafił i w tej mierze sobie radzić. Posługiwał się on aparatem do budzenia, w którym ścięśnione spływającą wodą powietrze wydawało gwizd głośny, budzący filozofa nawet z najgłębszego snu. Tę samą zasadę zresztą stosowano do t. zw. organów Ktesibiosa (170 przed Chr.), przy których także ciśnienie wody regulowało dopływ powietrza.

Możnaby przypomnieć jeszcze niejedno urządzenie techniczne w starożytności, jak telegrafia, bite drogi egipskie z szynami żelaznymi, studnie artezyjskie, chińskie smoki latające itp.

Nie mamy więc powodu być zbyt niezaradkami na nasze zdobycze techniczne. W i P

Salon balowy w wagonie kolejowym

Wobec zmniejszającego się ruchu pasażerskiego na kolejach żelaznych administracja kolejowa usiłuje ożywić ruch ten rozmaitemi atrakcjami. Jak np. wycieczkami w „nieznane”, które i w Polsce cieszyły się wielką popularnością. Obecnie kierownictwo kolei czeskosłowackiej wpadło na nowy w tym względzie pomysł, po którym obiecuje sobie duże znaczenie propagandowe. Projekt ten przewiduje na pewnej linii kolejowej puszczenie wagonu salonowego, z posadzką parkietową do tańca, gdzie pasażerowie będą mogli czas miłe spędzić przy tańcu. Bilet kolejowy będzie równocześnie uprawniał do wstępu na bal. Administracja kolei czeskiej liczy się z podwyższeniem frekwencji podróżujących i zwykłą tendencją matrymonijną. W i P

Analiza liczbowa

Austrjacki urząd patentowy wydał patent za numerem 134333 niejakiemu Aleksandrowi Rae, wynalazcy „analizy liczbowej”. Rae twierdzi, że wszystkie liczby, które wchodzi w grę w życiu człowieka — numer domu, telefonu, data urodzenia etc. — nie są wypadkowymi zjawiskami, lecz związane są ściśle z losem danego osobnika. Zdaniem wynalazcy, analiza tych liczb może rzucić światło nie tylko na przeszłość, ale i na przyszłość człowieka. „Powiedz mi, jaki jest numer twojego telefonu, a ja ci powiem, kim jesteś” — twierdzi posiadacz patentu nr. 134333. Należy przypuszczać, iż p. Rae podał w swoim memorjale jakąś metodę wyliczeń, gdyż wiedeński urząd patentowy rejestruje patenty tylko na podstawie faktycznego materiału i po sprawdzeniu danych.

Antychrześcijańska propaganda panislamistów w Palestynie

Wydawany w Jaffie dziennik „Dżamia al Islamia” organ kongresu panislamistycznego, rozpoczął agitację przeciwko misjonarzom chrześcijańskim w Palestynie. Wzywa on władze mahometańskie do zakładania szkół i szpitali, gdyż tylko w ten sposób powstrzyma się ludność mahometańską od korzystania z zakładów i urządzeń chrześcijańskich. Dziennik zaznacza, że będzie dalej prowadził walkę przeciwko misjonarzom, by zorganizować opinię publiczną Arabów przeciwko chrześcijaństwu. (KAP)

Wywiezienie kapłana polskiego na Solówki

Moskiewski korespondent KAP, donosi, że ks. Ryszard Szyszko - Bohusz został ostatnio przewieziony z więzienia jarosławskiego na wyspy Solowieckie. Ks. Szyszko - Bohusz był proboszczem w Kamieńcu Podolskim, gorliwie pracując na

niwie religijnej wśród miejscowych katolików. Jednocześnie brał wybitny udział w pracy oświatowej wśród polskiej ludności. Trzy lata temu został aresztowany i osadzony w więzieniu — Możeby władze polskie zainteresowały się losem tego kapłana, jak również i innych księży - Polaków, dręczonych w kazamatach sowieckich? (KAP)

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Żydowskie sztuczki rozwodowe.

Mieszkanka Łomży, 20-letnia Ruchla Kramkova, zwróciła się do rabinatu z prośbą o rozwód. Kramkova poślubiła narzeczonego w okresie, gdy ten pełnił służbę wojskową. A kiedy wyszedł z szeregu, wyludził natchemiasz posag i uciekł do Południowej Ameryki. Zrozpaczona mężatka udala się na poszukiwania. Była w Montevideo, lecz męża nie znalazła. Wróciła więc do Warszawy i skierowała skargę do rabinatu.

Przez pół roku rabin prowadził obfitą korespondencję z rabinatami w Urugwaju, w Argentynie, w Brazylii i w innych republikach amerykańskich. Ponieważ pisanina nie doprowadziła do niczego, wezwano matkę uciekiniera i zmuszono ją do złożenia przysięgi połączonej z zeznaniami przy czarnych świecach i przy akompaniamencie okrutnych klątw. Przerażona kobieta opowiedziała, że syn opuścił Amerykę i znajduje się obecnie w Luksemburgu.

Po takim odkryciu rabinat warszawski nawiązał korespondencję z rabinatem luksemburskim. Odnaleziono Kramkova i skłoniono go do wysłania pocztą listu rozwodowego. W tem miejscu jednak zaczyna się tragikomedja. Kramek list wysłał, lecz za zaliczeniem 1000 dolarów. Obecnie sytuacja jest taka, że Ruchla Kramkova chciałaby ów list odebrać, lecz

BLONDYNKO —

chciałaby Pani wyjść za mąż?

Naturalnie, że tak! Lecz w takim razie proszę nie paść samej sobie awyć szans i nie dopuścić do tego, aby jej piękne blond włosy stały się matowe i bezbarwne. Delikatna struktura naturalnych blond włosów wymaga szczególnej pielęgnacji. Trzeba używać Stablond, specjalny szam-poo dla blondynek. Nie pozwala włosom ściemnieć, lecz przywraca ściemniałym lub spłowiałym blond włosom ich pierwotny, jasny, złoty odcień. Stablond nie zawiera żadnych barwników, ani henny, jest wolny od sody i wszystkich szkodliwych substancji. Już pierwsze próby dają zdumiewające wyniki. Włos staje się puszysty i miękki jak jedwab o pięknym złotym połysku. Z górą milion Amerykanek i już teraz tysiące blondynek w Polsce stosują Stablond z najlepszym wynikiem. Wszędzie do nabycia. Proszę spróbować jeszcze dziś.

STABLOND

Specjalny szam-poo dla blondynek
Wylączna sprzedaż na Polskę: E. Klapholz, Kraków, Zwierzyniecka 7.

nr 6 527

poczta żąda zapłaty. Sytuacja jest drażliwa i trudno przewidzieć, co postanowi rabinat.

89 przestępców powiesił b. kat Maciejewski

Według danych statystycznych ministerstwa sprawiedliwości, okazuje się, że b. kat Maciejewski, dokonał w ciągu swego 4-letniego „urzędowania” (1927 — 1931) ogółem 89 wyroków śmierci. Poza pensją kat otrzymywał od każdego wykonanego wyroku po 100 złotych. Jak slychać, usiłowania Maciejewskiego, by władze zezwoliły na druk jego pamiętników, nie odniosły skutku.

TEATRY

Z Teatru Wielkiego

Dziś teatr nieczynny. We wtorek ciesząca się olbrzymim powodzeniem operetka „Baron cygański”.

Znakomita nasza rodaczka Jadwiga Dębicka przebywająca od szeregu lat zagranicą, wystąpi w środę, 15 b. m. w operze „Traviata”. Artystka należy do szeregu naszych wybitnych śpiewaczek, które nie tylko w kraju, uzyskały wielkie uznanie, ale które i zagranicą wysoko ceni. Krecje p. Dębickiej jak i jej wysoce kulturalny śpiew, są naszej publiczności dobrze znane, to też zapowiedź śródowego występu p. Dębickiej wywołała żywe zainteresowanie. Partję Alfreda odśpiewa p. Stanisław Roy. Dyryguje kapelm. Stefan Barański. Ceny miejsc 0.75 zł — 4.50 zł.

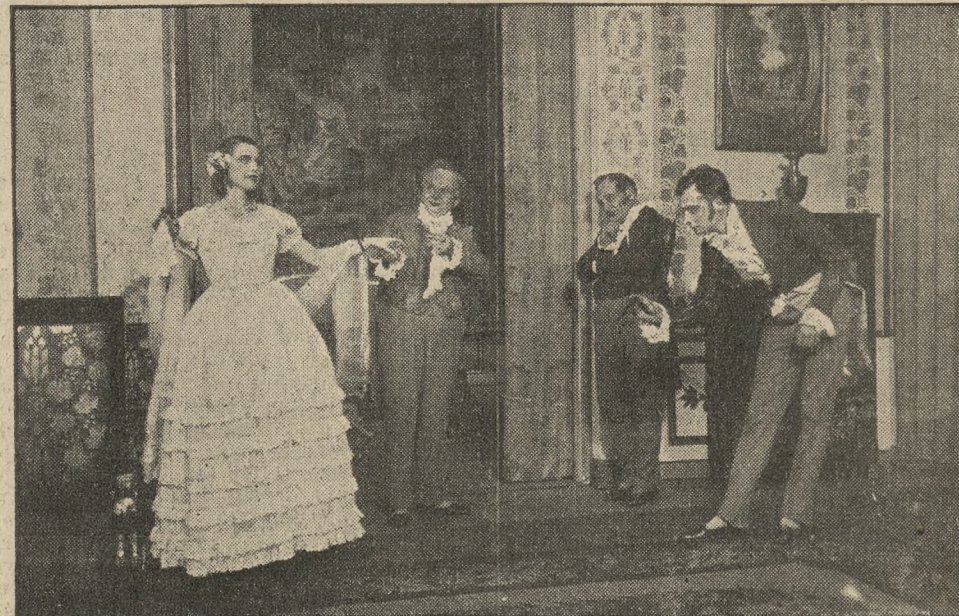
Z Teatru Polskiego

Dziś i jutro wypełniająca stale teatr po brzegi świetna krotchwila „On i jego sobowtór” w koncertowym wykonaniu całego zespołu.

W nadchodzącą środę o godz. 4 po poł. odegrana będzie pierwszy raz komedja Fredry „Pan Geldhab” dla uczącej się młodzieży, ceny włącznie z garderobą od 1 zł do 25 groszy.

Z Teatru Nowego

Dziś i w dni następne — to czego dziś każdemu brakuje „Gotówka”, której ogromne powodzenie opiera się na humorze oraz doskonałej obsadzie z pp. Skrobecką, Bystrzyńskim, Nowackim, Kadenem, Fiszerem w rolach głównych.

W Teatrze Polskim mamy wyborne przedstawienie „Pana Geldhaba”. Tutaj Pan Geldhab (p. Szubert) chelpi się swoją piękną córką Florą (p. Zielińska) przed księciem Rodostawem (p. Pluciński) i pieczeniarem Lisiewiczem (p. Z. Niskowski). Mamy nadzieję, że publiczność nasza podąży do Teatru Polskiego na zabawę najmiłszą i nigdy niezawodną, której źródłem niewyczerpanem jest zawsze Fredro.

DZIAŁ GOSPODARCZY

O podniesienie jakości produkcji mleczarskiej

Co roku odbywa się na terenie kraju kilka regionalnych, czyli t. zw. okręgowych ocen masła i serów, i jedna ocena powszechna dla mleczarń i serowni całego kraju. Tak powszechna jak i okręgowe oceny organizuje Komitet Państwowych Ocen masła i serów.

Takie oceny oficjalne służą nietylko do schematycznego klasyfikowania mleczarń i serowni, biorących w nich udział, według jakości produkowanych przetworów mleczarskich, ale spełniają równocześnie doniosłą dla mleczarstwa — jak dowodzą tego dzieje rozwoju mleczarstwa duńskiego — rolę instytucji instruującej i wychowawczej. Mleczarnie bowiem, biorące udział w ocenie, otrzymują rezultaty oceny ze wskazaniem wad ujawnionych w produkcji, co jest pierwszym i najważniejszym warunkiem poprawy jakości produkowanych przetworów. Dalej trzeba pamiętać, że oceny są dostępne nietylko tym członkom organizacyj mleczarskich, którzy są czynni jako rzeczoznawcy-sędziowie, lecz również delegatom tych organizacyj w charakterze obserwatorów.

Wreszcie zebrane w związku z ocenami materiały statystyczne, dotyczące stanu i warunków produkcji masła i serów, oraz wyniki ocen, są opracowywane przez Komitet Państwowych Ocen masła i serów i publikowane. W tych publikacjach omawiane są najczęściej spotykane wady i niedomagania produkcji nabiałowej, przyczem równocześnie wskazuje się drogi naprawy zauważonych wad i usterek.

W związku ze wzmoczeniem eksportu masła w bieżącym roku, konieczność konkurencyjności jakości na rynkach zagranicznych skłoniła mleczarnię do dalszych wysiłków nad doskonaleniem produkcji, w czem wskazówki uzyskane przy ocenach, są niezmiernie pomocne. Tym momentem zapewne należy sobie tłumaczyć, że ostatnia powszechna ocena, odbyta we Wrześni pod przewodnictwem p. inż. Dziama, dyr. Szkoły Mleczarskiej W. I. R., została licznie obsesana. Ogółem bowiem nadesłano 197 prób masła i 16 prób sera.

Z 182 prób masła, oficjalnie ocenionych, zaliczono do klasy I. A. („wyborowe”) 1 próbę, pochodzącą ze Spółdzielni Mleczarskiej w Łagunie (pow. Ciechanów). Do klasy I. B. („bardzo dobre”) zaliczono 21 prób masła. Z mleczarń zachodnio-polskich zasługują w tej grupie na wyróżnienie: Mleczarnia prywatna p. J. Płotki w Pieraniu (pow. Inowrocław), mleczarnie spółdzielcze w Rawiczu, Białosławiu (pow. Wyrzysk), Wągrowcu, Wroniawach (pow. Wolsztyn), Liskowie (pow. Kalisz) i Cieninie kościelnym (pow. Konin). Do klasy II. („dobre”) zaliczono 100 prób, do klasy III. („średnie”) zaliczono 43 prób i do klasy IV. („złe”) 17 prób.

Z ocenionych 15 prób sera zaliczono do klasy I. („wyborowy”) 1 próbę sera trapistów produkcji mleczarni szkolnej we Wrześni. Do klasy II. („bardzo dobry”) zaliczono 4 próby, między którymi znalazł się ser tyłzycy topiony produkcji Polskiej Mleczarni w Wągrowcu i ser trapistów produkcji Mleczarni i Serowni w Niechłodzie (pow. Leszno). Do klasy III. („dobry”) i IV. („wadliwy”) zaliczono po 5 prób.

Na ocenie znalazł się również, choć nie był oceniony, ser ementalski polskiej produkcji. Ser ten o średnicy 75 cm i wadze ponad 50 kg został wyprodukowany w serowni doświadczalnej w Bażanowicach (Śląsk Cieszyński), którą przed dwoma laty powołano do życia celem zapoczątkowania racjonalnej produkcji serów szlacheńskich na terenach podgórszych Śląska i Małopolski, mających znakomite warunki przyrodzone w tym kierunku. (la)

Z WYDAWNICTWA

(w) **Bilans płatniczy Polski za rok 1930.** Nakładem Głównego Urzędu Statystycznego ukazał się zeszyt 17-ty Statystyki Polski Serji B p. t. „Bilans płatniczy Polski za rok 1930” w opracowaniu p. Mieczysława Smereka. Zeszyt zawiera charakterystykę bilansów płatniczych w latach 1924—1930, oraz analizę poszczególnych składników bilansu płatniczego za rok 1930.

O chrześcijańskich podróżujących i przedstawicieli handlowych

Doniosły apel do przemysłu i kupiectwa

(kl) W salce Hotelu Britania odbyło się wielkie zebranie informacyjne członków Stow. Chrześcijańskich Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handlowych w Poznaniu. Po zagajeniu przez przewodniczącego Stowarzyszenia p. Matuszaka, który powitał p. radcę dr. Cwynara jako przedstawiciela Izby Skarbowej i przedstawicieli prasy, p. Zygmunt Kuntze jako przewodniczący Rady Zrzeszeń Chrześcijańskich Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handlowych R. P. wygłosił referat n. t. „Cele i zadania Rady”. O roli kupca podróżującego i przedstawiciela handlowego w gospodarstwie życiu państwa mówił następnie redaktor „Gazety Handlowej” p. Kazimierz Żakowski. O roli kupca podróżującego i

przedstawiciela handlowego w handlu importowym i eksportowym wygłosił referat redaktor naczelnny „Świata Kupieckiego” p. Leszek Gustowski.

Wspomniane referaty dały temat do bardzo ożywionej dyskusji, w której przemawiał szereg mówców. Podkreślali oni rolę kupca podróżującego chrześcijańskiego w handlu polskim, wskazując, że niestety wielu naszych kupców korzysta bez najmniejszej potrzeby z usług żydowskich agentów i przedstawicieli jako pośredników handlowych. Szczególnie większy przemysł powierza często przedstawicielstwu Żydom. W dyskusji przemawiali m. i. pp.: dr. Rzepecki, Sroka, Krzyżanowski, radca Kajewski i Mroziński z Bydgoszczy. Na szereg zapytań doty-

czących spraw podatkowych wyjaśnić udzielał p. radca dr. Cwynar. W rezultacie zebrania przyjęto jednomyślnie rezolucję, przedłożoną przez przewodniczącego Rady p. Kuntzego.

W rezolucjach tych, skierowanych do ministerstwa skarbu i ministerstwa komunikacji, wnoszą zebrani o przyznanie kupcom podróżującym i przedstawicielom handlowym 50-procentowej zniżki kolejowej, oraz podobnej ulgi na przewóz bagażu z wzorami i próbami kupieckimi. W sprawie patentów handlowych przyjęto rezolucję, wykazującą, że klasyfikacja przedsiębiorstw pod względem wykupywania świadectw przemysłowych w myśl obecnych przepisów jest krzywdząca. Rezolucja wyraża nadzieję, że władze przystąpią w roku przyszłym do zrealizowania dawno wysuwanego postulatu zwiększenia ilości kategorii świadectw przemysłowych dla handlu. W myśl tej rezolucji proponuje się powiększenie ilości świadectw przemysłowych do 6 kategorii. Inne rezolucje dotyczą rozłożenia opłat za świadectwa na raty półroczne. Do firm zwraca się jedna z rezolucji z prośbą o punktualne regulowanie należnych prowizyj. W rezolucji do ministerstwa skarbu zwracają się zebrani o zmianę postanowienia odnośnie nieuważania za przedsiębiorstwa komisowe przedsiębiorstw, dokonywujących zakupów w imieniu własnym na rachunek osób trzecich.

Serdeczny apel do polskiego przemysłu i kupiectwa wyraża się w następującej rezolucji: „Zebranie Stowarzyszenia Chrześcijańskich Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handlowych, które się odbyło w dniu 11 listopada 1933 r. w Poznaniu pod egidą Rady Zrzeszeń, apeluje do polskiego przemysłu i kupiectwa, aby bezwzględnie nie przyjmowało i nie dawało zamówień firmom, które posługują się przy sprzedaży kupcami - podróżującymi narodowości niepolskiej i domagało się bezwzględnie zatrudnienia jedynie polskich i chrześcijańskich kupców podróżujących i przedstawicieli handlowych.”

Z chwili

Z niwy skarbowej

A przecież miało już nie być nowych podatków! Mimo wszystko, jak wiemy, szykują się trzy nowe: od bibulki, sody i kwasu węglowego.

Pierwotnie zamierzano opodatkować tutki papierosowe, ale w końcu zdecydowano się na bibulkę. Przemysł papierniczy, wyrabiający ten artykuł jest dobrze zorganizowany i podjął już energiczne kroki zaradcze.

Drugi podatek: od kwasu węglowego dotknie nietylko wytwórczość wód mineralnych, lecz i browary, które i tak już jęczą z powodu malejącej konsumpcji.

Trzy nowe podatki mają przynieść 10 milionów zł. Czy przyniosą?

Ostatnio mówi się o niedomaganiach w Monopolu Spirytusowym. Jak donoszą pewne pisma stołeczne, w Warszawie krąży pogłoski o możliwości wydzierżawienia tego monopolu, tak, żeby w końcu doprowadzić do wolnego handlu spirytusem i do systemu akcyzy.

Dochody D. P. M. S. stale spadają. Cena spirytusu jest za wysoka. Składa się ona (11,80 zł za litr) z 6,— z opłaty skarbowej, 1,90 zł kosztu rektyfikatu i 3,90 zł innych kosztów.

Przyznać trzeba, że kryzys gospodarczy jest okresem odpowiednim do „uprywatnienia” różnych placówek państwowych.

Gdyby to stało się przed 4-ma laty, krytykowalibyśmy surowo. Ale dzisiaj?

Najwyższy Trybunał Administracyjny, rozpatrując sprawę o „podatek od zbytku”, obowiązujący we Lwowie, uznał, że „każdy samochód osobowy, który służy do użytku posiadacza — jako środek lokomocji, bez względu na rodzaj wzgl. cel przejazdów, jest przedmiotem zbytku. Jego posiadanie może być opodatkowane.

Oczywiście, samochód w Polsce jest przedmiotem zbytku. W Niemczech tak nie jest. I m. in. dlatego Rzesza na polu motoryzacji wyprzedza nas o... półtora miliona pojazdów mechanicznych.

Konkurs Wierszowy

dla Czytelników „Kurjera Poznańskiego”

Z jednej z nazw niżej podanych, znanych wyrobów firmy

HENRYK ŻAK w POZNANIU,
Fabryka Perfum, Kosmetyków i Mydeł Toaletowych,

należy utworzyć krótki 2-wiersz względnie 4-wiersz.

Wiersze te powinny ukazać się w treściwych, łatwo do zapamiętania określeniach, doborowej jakości niżej wymienionych, popularnych wyrobów.

Nazwy:

Przemysławka, woda kolońska i mydło, Chlorami, pasta do zębów.

Miaflor, krem, puder, emalja do paznogi, Hezadont, eliksir i pasta do zębów.

Za najlepsze wiersze wyznacza firma Henryk Żak w Poznaniu 100 nagród. Każdy z wierszy odznaczonych ma prawo do nagrody, nawet choćby jedna osoba nadesłała więcej niż jeden wiersz. Do każdego utworu należy dołączyć zewnętrzny kartonik od pasty do zębów Chlorami. Wszystkie premjowane wiersze pozostają wyłączną własnością firmy Henryk Żak w Poznaniu. Wiersze może zużyć firma Henryk Żak dowolnie również na cele reklamowe. Które wiersze zasługują na nagrody, oznaczy jury, na ten cel specjalnie zwołane. Wiersze wraz z kartonikiem od pasty Chlorami należy wysłać pod adresem Redakcji „Kurjera Poznańskiego”, z oznaczeniem na kopercie: **Konkurs Wierszowy firmy Henryk Żak w Poznaniu.**

Za najlepsze wiersze wyznacza firma Henryk Żak 100 nagród ze znanych swoich wyrobów, to jest:

10 wytwornych kaset zawierających: wody kwiatowe, mydło, puder i 90 kartonów po 3 kawałki mydła toaletowego „ŻAKOWE”.

KRONIKA GOSPODARCZA

NIEZNANA FORMA SPÓŁDZIELCZOŚCI ROLNICZEJ

W Szwajcarii istnieje m. in. rodzaj spółdzielczości rolniczej, u nas, zdaje się, zupełnie niepraktykowany, a mianowicie: t. zw. „spółdzielnie poręki dla robotników rolnych i małorolnych”. Polegają one na tem, że bezrobotnym robotnikom rolnym, jako też służbie, która wiele lat przepracowała u kogoś, a pragnie założyć własne gospodarstwo, spółdzielnia ta udziela poręki hipotecznej swoich członków na pożyczkę bankową, potrzebną na kupno pierwszego inwentarza żywego, zabudowanie się, kawałek gruntu i t. p. Podobnej pomocy udziela się i zubożałym małorolnym. Jak dobre wyniki ta forma współdziałania może osiągnąć, dowodzi fakt, że

np. istniejąca od 12 lat taka spółdzielnia poręki rolnej w Brugg w Szwajcarii wykazuje w bilansie swym na dzień 30 czerwca b. r. czystej nadwyżki na sumę frank. szw. 25.197, z czego walne zebranie przeznaczyło 15.000 fr. szw. na specjalną rezerwę dla sanowania gospodarstw członków i 4.959 fr. na 3 proc. oprocentowanie włożonego kapitału udziałowego.

Spółdzielnia ta ręczy obecnie za 313 członków na ogólną sumę 1.745.000 fr. szw., która to suma znajduje się w 126 proc. pełne swoje pokrycie.

Czy i u nas nie możnaby czegoś podobnego spróbować?

Z KRAJU

(k) **Zjazd Związku Izby Przemysłowo-Handlowych**, 11 bm. obradował w Warszawie zjazd Związku Izby Przemysłowo-Handlowych pod przewodnictwem b. min. Czesława Klarnera. W zjeździe wzięli udział przedstawiciele wszystkich izb przemysłowo-handlowych z całego kraju. W szerokiej dyskusji omówione zostały m. in. następujące sprawy: sprawa ujednostajnienia regulaminów sądów polubownych, działających przy izbach przemysłowo-handlowych; celem ostatecznego uzgodnienia tych przepisów zjazd powołał specjalną komisję międzyizbową. Dalej omawiano kwestię rozporządzenia o organizacji szkolnictwa zawodowego i przyjęto zgłoszony w tej sprawie wniosek Izby krakowskiej i warszawskiej. Następnie szczegółowo przedyskutowano projekt zryczałtowania podatku obrotowego i uchwalono zwrócić się z prośbą do władz rządowych o przedłużenie istniejącego stanu rzeczy jeszcze na rok 1934. Poza tem omawiano sprawę dwóch wystaw w Gdyni, a mianowicie wystawy portów polskich i targów morskich, które odbędą się w roku przyszłym.

(k) **Wywóz polskich likierów do Stanów Zjednoczonych.** Jak donosi prasa nowojorska, firma „Polish Industry of Alcoholic Beverages” czyni w ostatnich miesiącach usilne starania w kierunku wywozu wyrobów polskich do Stanów Zjednoczonych. Firma ta, wyrabiająca głównie likiery, a więc słodzone wyroby spirytusowe, oraz białą whisky, zmuszona jest prowadzić ostrą walkę konkurencyjną z przedsiębiorstwami francuskimi i angielskimi.

Z ZAGRANICZY

(z) **Wzrost obrotu handlu zagranicznego Wielkiej Brytanji.** W październiku br. wartość importu do Wielkiej Brytanji wyniosła 61.771.053 funtów szterlingów, wartość eksportu 34.130.986 funtów, a wartość reeksportu 4.571.055 funtów. W porównaniu z październikiem ub. r. eksport zwiększył się o 3.690.837 funtów, import o 1.004.261 funtów, a reeksport o 878.489 funtów. Ujemne saldo bilansu handlowego Wielkiej Brytanji zmniejszyło się w porównaniu z październikiem ubiegłego roku o 2.686.576 funtów, wynosi jednak olbrzymią sumę 27.640.067 funtów.

Gdzie przeglądać spisy wyborców

W zbliżających się wyborach Poznań wybierze ogółem 64 radnych. Miasto dzieli się na 9 okręgów i 138 obwodów wyborczych.

W czasie od niedzieli 12 do soboty 18 listopada wyłożone są — jak już donosiliśmy — spisy wyborców. Każdy ma nie tylko prawo, ale i obowiązek przejrzeć te spisy i stwierdzić, czy on, jego krewni i znajomi, nie zostali w nich pominięci. W razie pominięcia należy wnieść reklamację, popartą odpo-

wiednim dowodem.

Spisy wyborców wyłożone są codziennie od godz. 16 do 21 w lokalach okręgowych komisji wyborczych. Poniżej podajemy: a) wykaz lokali okręgowych komisji wyborczych, w których wyłożone są spisy wyborców, b) podział miasta na okręgi i obwody; na podstawie tego podziału każdy wyborca może się zorientować, do którego okręgu jest przynależny i gdzie ma przeglądać spisy wyborców.

LOKALE OKRĘGOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH, W KTÓRYCH WYŁOŻONE SĄ DO PRZEGLĄDANIA SPISY WYBORCÓW:

- Okręg I:** — 3 szkoła powszechna, ul. Bydgoska 4, pawilon part. pok. 1 i 2.
Okręg II: — Dom admin. gazowni miejskiej, Grobla 15, hall na przyziemiu, oraz pok. 8.
Okręg III: — 6 szkoła powszechna, św. Marcin 35, parter pok. 1 i 2.
Okręg IV: — I szkoła wydział., ul. Działyńskich 3/4, parter pok. 7 i 8.

Okręg V: — 6 szkoła wydziałowa, ul. Różana 1/3, wejście z ul. Stromej, sala gimnastyczna.

Okręg VI: — 25 szkoła powszechna, ul. gen. Prądzyńskiego nr. 53, sala gimnastyczna.

Okręg VII: — 26 szkoła powszechna, ul. Berwińskiego 3/4, part., pok. 27.

Okręg VIII: — 9 szkoła powszechna, ul. Strusia nr. 12, pok. 6.

Okręg IX: — 7 szkoła powszechna, ul. Słowackiego 54/56, parter, pok. 15.

Wykaz okręgów, obwodów i przynależnych do nich ulic, placów i zabudowań

Objaśnienie

W lokalach wyborczych, wymienionych przy poszczególnych obwodach, będzie się odbywało głosowanie w dniu 26 listopada r. b.

Natomiast przeglądanie spisów wyborców i wnoszenie reklamacji odbywa się w wyżej wymienionych lokalach okręgowych komisji wyborczych.

Okręg I

wybiera 5 radnych — Liczba wyborców potrzebnych do podpisania list wynosi 201

Obwód 1.

Dzielnica Główna: ul. Bartnicza Czekalskie, Dworzec Poznań Wschód ul. Gnieźnieńska Kempa, Krańcowa od Gnieźnieńskiej do toru Kolejowego, ul. Sucha, Warownia IV, Szosa Okrężna przy Warowni IV Składnica amunicji, Strzelnica Wojskowa, ul. Chemiczna ul. Krańcowa na północ od toru Wrzesińskiego, ul. Bałtycka

Lokal wyborczy: 18 szkoła powszechna — ul. Główna 42.

Obwód 2.

Ulice: ul. Główna, ul. Smolna, Gdynskie Przedmieście

Lokal wyborczy: restauracja Adama Księżyka — Główna 38.

Obwód 3.

Ulice: Baraki przy kościele, ul. Harcerska, ul. Krótka ul. Marjańska, ul. Rynek Średni, ul. Rzędna, ul. Skromna, ul. Średnia, ul. Wiejska, ul. Helska, ul. Rozewska

Lokal wyborczy: 18 szkoła powszechna — ul. Główna 42.

Obwód 4.

Dzielnica Rataje: Lokal wyborczy: — 31 szkoła powszechna — Rataje.

Obwód 5.

Dzielnica Staroleka: ul. św. Antoniego, ul. Staroleka od nr. 38 do końca

Lokal wyborczy: Szkoła powszechna — Staroleka.

Obwód 6.

Ulice: ul. Bystra, Al. Forteczna, ul. Minikowska, ul. Okopowa, ul. Pochyla ul. Dr. Romana Maya, ul. Staroleka od 1 do 37, Warownia I.

Lokal wyborczy: Szkoła powszechna — Staroleka.

Obwód 7.

Ulice: Biała Góra Komandorja na zachód od ulicy Krańcowej, Piotrowo św. Roch, Tama Berdychowska ul. Warszawską do Krańcowej, Baraki za Bramą Warszawską, Strzelnica Wojskowa, Warownia Marcinkowskiego, ul. Kaliska, Dzielnica Malta w obrębie miasta

Lokal wyborczy: 3 szkoła powszechna — ul. Bydgoska 4.

Obwód 8.

Ulice: ul. Bydgoska, ul. Filipińska Rynek Śródecki, ul. Śródka, Warownia Reformatorów, ul. Gdańska, Ostrówek ul. Cybińska ul. św. Jacka, Zaulek Katarzyński.

Lokal wyborczy: 3 szkoła powszechna — ul. Bydgoska 4.

Obwód 9.

Ulice: Zawady, Baraki na Zawadach, ul. Chlebowa, ul. Koronarska, ul. św. Wincentego, ul. św. Michała

Lokal wyborczy: 3 szkoła powszechna — ul. Bydgoska 4.

Obwód 10.

Ulice: ul. Krańcowa od toru Wrzesińskiego do dzielnicy Czekalskie, Zabudowania nad torami Wrzesińskimi, ul. Wrzesińska Osiedle przy ul. Warszawskiej, Komandorja na wschód od ul. Krańcowej, Czekalskie, Odbudowanie przy ul. Pustej

Lokal wyborczy: Restauracja p. Stońskiego — Swarzędzka 4.

Okręg II

wybiera 4 radnych. Liczba wyborców potrzebnych do podpisania list wynosi 173

Obwód 1.

Ulice: Zagórze Warownia Radzwilla, ul. Wieżowa, ul. Dziekańska, ul. Lubrańskiego, Ostrów Tumski.

Lokal wyborczy: Dom Katolicki — ul. Filipińska.

Obwód 2.

Ulice: ul. Chwaliszewo od 70—76 Czar torja Reduta Czecha, Stare Targawisko ul. Wenejańska, ul. Targowa, ul. Owocowa, ul. Bednarska

Lokal wyborczy: Wojewódzki Zakład Gluchoniemych, ul. Bydgoska 4a.

Obwód 3.

Ulice: ul. Nadbrzeźna, ul. Sienna, Tylna Chwaliszewo.

Lokal wyborczy: Restauracja p. Wróblewskiego, Chwaliszewo 68.

Obwód 4.

Ulice: ul. Chwaliszewo od 51—69

Lokal wyborczy: Restauracja p. Wiesnerowej, Chwaliszewo 58/59.

Obwód 5.

Ulice: ul. Chwaliszewo od 1—50

Lokal wyborczy: Restauracja p. Wawrzyniaka, Chwaliszewo 70, wejście z Czar torji.

Obwód 6.

Ulice: ul. Grobla od 1—22.

Lokal wyborczy: Gmach adm. Gazowni Miejskiej, Grobla 15.

Obwód 7.

Ulice: ul. Grobla od 23—30, ul. Łazienka i Za Groblą

Lokal wyborczy: 2 Szkoła Powszechna im. Konarskiego, ul. Marji Magdaleny 2.

Obwód 8.

Ulice: ul. Mostowa ul. Wierzbowa, Promenada Piastowska, Waly Łokietka

Lokal wyborczy: 2 Szkoła Powszechna im. Konarskiego, ul. Marji Magdaleny 2.

Okręg III

wybiera 16 radnych. Liczba wyborców potrzebnych do podpisania list wynosi 300

Obwód 1.

Ulice: Wielkie Garbary od 41—57.

Lokal wyborczy: Szkoła Powszechna im. Konarskiego — ul. Marji Magdaleny 2.

Obwód 2.

Ulice: Pl. Bernardyński, ul. Marji Magdaleny ul. Raczyńskich, ul. W. Świętych, Waly Kazimierza Wielkiego, Za Bramką, ul. Hip Cegielskiego.

Lokal wyborczy: 2 Szkoła Powszechna im. Konarskiego, ul. Marji Magdaleny 2.

Obwód 3.

Ulice: ul. Kopernika, Waly Jagielly.

Lokal wyborczy: 1 Szkoła Powszechna im. Jagielly, ul. Hip Cegielskiego.

Obwód 4.

Ulice: ul. Łąkowa

Lokal wyborczy: Państw. Szkoła Budowlana, ul. Łąkowa 11.

Obwód 5.

Ulice: ul. Kwiatowa, Pl. Karmelicki, Waly Król Jadwigi.

Lokal wyborczy: Państw. Szkoła Budowlana, ul. Łąkowa 11.

Obwód 6.

Ulice: ul. Długa

Lokal wyborczy: Centralna Sala Gimnastyczna, Zielone Ogródki, ul. Długa 17.

Obwód 7.

Ulice: ul. Strzelecka od 1—13, ul. Zielona

Lokal wyborczy: Restauracja p. Bajerowej, ul. Zielona 6.

Obwód 8.

Ulice: ul. Strzałowa, ul. Strzelecka od 14—33

Lokal wyborczy: Centr. Sala Gimnastyczna, Zielone Ogródki.

Obwód 9.

Ulice: ul. Rybaki od 19—31.

Lokal wyborczy: Gimnazjum im. Bergera, Strzelecka.

Lokal wyborczy: Szkoła Powszechna, ul. Łąkowa 11.

Obwód 10.

Ulice: ul. Rybaki od 1—18.

Lokal wyborczy: Gimnazjum im. Bergera, ul. Strzelecka 4

Obwód 11.

Ulice: ul. Wielkie Garbary 1—21

Lokal wyborczy: Szkoła Powszechna — ul. Wszystkich Świętych 1.

Obwód 12.

Ulice: ul. Wielkie Garbary od 30—40, ul. Woźna.

Lokal wyborczy: Szkoła Powszechna — ul. Wszystkich Świętych 1.

Obwód 13.

Ulice: Nowy Rynek, ul. Wodna

Lokal wyborczy: Państwowa Szkoła Zdobnicza, ul. Jezucka 5.

Obwód 14.

Ulice: ul. Gołębia, ul. Jezuicka, ul. Kozia, ul. Szkolna.

Lokal wyborczy: Państwowe Konserwatorium Muzyczne, ul. Wrocławska 16.

Obwód 15.

Ulice: ul. Wielka.

Lokal wyborczy: Szkoła Specjalna, W Garbary 25.

Obwód 16.

Ulice: ul. Domnianańska ul. Kramarska ul. Masztalarska ul. Mokra, ul. Ślusarska, ul. Żydowska.

Lokal wyborczy: Restauracja p. Koniecznego, ul. Masztalarska 1/2.

Obwód 17.

Ulice: ul. Kłasztorna, ul. Wrocławska

Lokal wyborczy: Liceum Handlowe, ul. Wrocławska 17.

Obwód 18.

Ulice: Stary Rynek od 1—69 i od 85 do 100 i ul. Szewska.

Lokal wyborczy: Ratusz, pokój 2.

Obwód 19.

Ulice: ul. Małe Garbary, ul. Szyperska

Lokal wyborczy: 15 Szkoła powszechna, ul. Wielkie Garbary 26.

Obwód 20.

Ulice: ul. Franciszkańska, Góra Przemysława, ul. Pocztowa, ul. Zamkowa

Lokal wyborczy: Kasa Chorych, ul. Pocztowa 25

Obwód 21.

Ulice: ul. Młyńska, ul. Kręta.

Lokal wyborczy: I Szkoła Wydziałowa, ul. Działyńskich 3/4.

Obwód 22.

Ulice: ul. Cieszkowskiego, ul. Działyńskich, ul. Rzeczypospolitej

Lokal wyborczy: I Szkoła Wydziałowa, ul. Działyńskich 3/4.

Obwód 23.

Ulice: Pl. Nowomiejski, ul. 3 Maja, Pl. Wolności

Lokal wyborczy: II Szkoła Wydziałowa, ul. Kręta 8.

Obwód 24.

Ulice: Stary Rynek od 70—84, ul. Nowa, ul. Podgórna ul. Sieroca, ul. Murna

Lokal wyborczy: Starostwo Krajowe, Al. Marcinkowskiego 29.

Obwód 25.

Ulice: Al. Marcinkowskiego

Lokal wyborczy: Starostwo Krajowe, Al. Marcinkowskiego 29.

Obwód 26.

Ulice: ul. Gwarna, ul. Fredry, ul. Sew Mielżyńskiego, Waly Jana III

Lokal wyborczy: II Szkoła Wydziałowa, ul. Kręta 8.

Obwód 27.

Ulice: ul. Fr. Ratajczaka od 1—6 i 35 do 40, ul. 27 Grudnia, ul. Kantaka.

Lokal wyborczy: Seminarjum Nauczycielskie, ul. Fr. Ratajczaka 30.

Obwód 28.

Ulice: ul. Garncarska, ul. św. Marcina od 37—60

Lokal wyborczy: 30 Szkoła powszechna, ul. Garncarska 7.

Obwód 29.

Ulice: Waly Batorego, Waly Wazów, ul. Wesola

Lokal wyborczy: Gimn. Państw. im. Pałdewskiego, W. Zygmunta Starego 2/3.

Obwód 30.

Ulice: ul. Skarbowa.

Lokal wyborczy: Państwowe Seminarjum Nauczycielskie, ul. Fr. Ratajczaka 30.

Obwód 31.

Ulice: ul. Fr. Ratajczaka od 7—34.

Lokal wyborczy: Państwowe Seminarjum Nauczycielskie, ul. Fr. Ratajczaka 30.

Obwód 32.

Ulice: św. Marcin od 11—36

Lokal wyborczy: 6 Szkoła Powszechna, św. Marcin 35.

Obwód 33.

Ulice: ul. św. Marcin od 1—4 i od 61—78, ul. Romana Szymańskiego

Lokal wyborczy: Gmach „Apollo”, Piekary 17.

Obwód 34.

Ulice: ul. św. Marcin od 5—10 ul. Piekary od 1—6 i od 18—26, ul. Wysoka

Lokal wyborczy: Dom Rzemieślniczy, ul. Fr. Ratajczaka 21.

Obwód 35.

Ulice: ul. Ogrodowa, ul. Piekary od 13—17

Lokal wyborczy: Dom Rzemieślniczy, ul. Fr. Ratajczaka 21.

Obwód 36.

Ulice: ul. św. Józefa, Pl. Święto Krzyżski Piekary od 6—12

Lokal wyborczy: Kawiarnia „Pawilon”, p. Świtalskiego Józefa, ul. Podgórna 13.

Okręg IV

wybiera 5 radnych — Liczba w. Jorców potrzebnych do podpisania list wynosi 221

Obwód 1.

Ulice: ul. Bóźnicza, Grochowe Łąki, Piskowa, Tama Garbarska, Zaulek Barlebens.

Lokal wyborczy: 22 szkoła powszechna — wejście z ulicy Szyperskiej.

Obwód 2.

Ulice: ul. Babińskiego, Solna, Stawna, Wielkie Garbary od 22—29, Wolnica, Wroniecka, Zaulek św. Wojciecha, 14 P. A. L.

Lokal wyborczy: szkoła powszechna Wielkie Garbary 26 — wejście z ul. Szyperskiej.

Obwód 3.

Ulice: ul. św. Wojciecha.

Lokal wyborczy: Sala Sądu Kupieckiego, pl. Sapieżyński 10a.

Obwód 4.

Ulice: Pl. Działowy, ul. Oficerska, Podgórniki, Północna, plac Sapieżyński, Waly Kościuszki, Waly Ks. Józefa.

Lokal wyborczy: Restaur. p. Heleny Wardzińskiej, pl. Działowy 11.

Obwód 5.

Ulice: Al. Chopena, ul. Cicha Libelta, Niska, Noskowskiego, Przypadek, Sporna, Starościńska, Waly Leszczyńskiego, Przebieg.

Lokal wyborczy: Liceum przyw. im. B. Knothe, Waly Jana III.

Obwód 6.

Ulice: ul. Grudzieniec, Al. Wielkopolska, Al. Pułaskiego, Nad Wierzbakiem, Park Miejski w Sołacz, ul. Śląska, Pl. Spiski, ul. Dworkowa, Klin, Zmudzka, Pałucka.

Lokal wyborczy: Restauracja Parkowa w Sołacz.

Obwód 7.

Ulice: Al. Małopolska, Droga Urbanowska, ul. Kujawska, Mazowiecka, Podhalańska, Podolska, Sołacka, Wolńska, Pl. Orawski, ul. Pomorska, Kaszubska,

Warminska, Mazurska, Górska, Niestachowska, Podlaska.
Lokal wyborczy: Restauracja Parkowa w Sołaczu.

Obwód 8.

Ulice: ul. Gołęcińska, Koszary Artylerji, Gołęcin Dwór, Sołacz Dwór, Glinianki, Zabudowanie na obszarze Gołęcina, Dzielnica Podolany, Dworzec Poznań-Gołęcin i zabudowanie w okolicy Dworca, Baon Lotniczy.

Lokal wyborczy: Gołęcin Dwór.

Obwód 9.

Dzielnica Winiary: Droga Urbanowska, ul. Sokola, Szydłowska, Źródłana, Bonin, św. Stanisława, Dobrzyńska, Chelmińska, Widna i Rejtana.

Lokal wyborczy: 27. Szkoła Powszechna — Widna.

Obwód 10.

Ulice: ul. Dobrego Pasterza, Kowalska, św. Leonarda, Strzeszyńska, Winiarska, Droga Obornicka, Piątkowska, Włociańska, Warownia Va, Warownia VI, Al. Lechicka, Al. Rejtana.

Lokal wyborczy: 17. Szkoła Powszechna — ul. Winiarska 39.

Obwód 11.

Ulice: Al. Szelągowska, Cytadela, Droga Umółtowska, Hala Balonów, ul. Naramowicka, Naramowice Dwór, Szeląg, Szosa Okrężna, Wilczak, Wyłom, Za Cytadela, Winogrady, Sadowa, Pasieka, Pszczelna, Wawrzyna, Wyżyny, Winna, Zagonowa, Starowiejska, Ozimina, Zbożowa, Orna, Al. Polabska, 7 baon Telegr., ul. Włodarska, Skotarska, Czarna Rola, Al. Serbska, ul. Kmiecica, Pasterska, Żytina.

Lokal wyborczy: Restaur. w Ogrodzie Strzeleckim (Szeląg).

Okręg V

wybiera 4 radnych. Liczba wyborców potrzebnych do podpisania list wynosi 158

Obwód 1.

Ulice: ul. Artyleryjska, ul. Składowa, ul. Skośna, ul. Towarowa, Wały Zygmunta Augusta, Wały Zygmunta Starego, Wjazdowa.

Lokal wyborczy: Państw. Sem. Nauczycielskie, Fr. Ratajczaka 30.

Obwód 2.

Ulice: ul. Półwiejska od nr. 19—38a.

Lokal wyborczy: Gimnazjum J. Kantego — ul. Strzelecka 29.

Obwód 3.

Ulice: ul. Półwiejska od 1—18 i od 39—41.

Lokal wyborczy: Gimnazjum im. J. Kantego — ul. Strzelecka 29.

Obwód 4.

Ulice: Górna Wilda od 1—41, Wały Jagiellończyka, Warownia Przemysława, 7 Baon Żandarmerji.

Lokal wyborczy: Browar, Górna Wilda 14/16 — Szkoła Doksz.

Obwód 5.

Ulice: ul. Poplińskich, ul. Różana.

Lokal wyborczy: Browar, Szkoła Dokształcająca, Górna Wilda 14/16.

Obwód 6.

Ulice: ul. Zupańskiego, Wierzbicice od 21—32.

Lokal wyborczy: Szkoła Wydziałowa — ul. Różana 1/3.

Obwód 7.

Ulice: Wierzbicice od 33—57.

Lokal wyborczy: Szkoła Wydziałowa ul. Różana 1/3.

Obwód 8.

Ulice: ul. Topolowa, ul. Jakóba Wujka, ul. Wierzbicice od 2—20, ul. Stroma, Pl. Drzewskiego.

Lokal wyborczy: Szkoła Wydziałowa — ul. Różana 1/3.

Okręg VI

wybiera 9 radnych. Liczba wyborców potrzebnych do podpisania list wynosi 300

Obwód 1.

Ulice: ul. św. Czesława.

Lokal wyborczy: Szkoła Wydziałowa — ul. Różana 1/3.

Obwód 2.

Ulice: ul. Szwajcarska, ul. Przemysłowa od 24—43.

Lokal wyborczy: Szkoła Powszechna — ul. Przemysłowa 4/5.

Obwód 3.

Ulice: ul. Przemysłowa od 1—23, ul. Bergera, ul. Strumykowa od 1—6 i od 38—39, Plac Bergera.

Lokal wyborczy: Szkoła Powszechna — ul. Przemysłowa 4/5.

Obwód 4.

Ulice: ul. Dolina, Dolna Wilda, Droga Dębińska, Pływalska, Okr. Zw. Pływ., Łazienki Miejskie, Bocianka, ul. Bielniki i Ogródki Bielniki.

Lokal wyborczy: Dom Admin. — Stadjon Miejski.

Obwód 5.

Ulice: Czajca, ul. św. Jerzego, ul. Krzyżowa, ul. Powstańcza, Wierzbicice od 58 do 66.

Lokal wyborczy: Państw. Szkoła Budowy Maszyn, ul. Kluczborska 5.

Obwód 6.

Ulice: ul. Dąbrówki, ul. Gen. Chłapowskiego, ul. Filarecka, ul. Langiewicza, ul. Pamiętkowa, ul. Zmartwychwstańca.

Lokal wyborczy: Szkoła Dokształcająca — Górna Wilda 7/79.

Obwód 7.

Ulice: Górna Wilda od 42—75.

Lokal wyborczy: Państw. Szkoła Budowy Maszyn — ul. Kluczborska 5.

Obwód 8.

Ulice: ul. Wybickiego, ul. Kilińskiego.

Lokal wyborczy: Restauracja p. Kaspzaka — ul. Kilińskiego 15.

Obwód 9.

Ulice: Strumykowa od 7—37.

Lokal wyborczy: Szkoła Dokształcająca — Górna Wilda 7/79.

Obwód 10.

Ulice: ul. Górna Wilda od 76—100.

Lokal wyborczy: Szkoła Dokształcająca — Górna Wilda 7/79.

Obwód 11.

Ulice: ul. Gen. Kosińskiego.

Lokal wyborczy: Szkoła Powszechna — ul. Gen. Prądzyńskiego 53.

Obwód 12.

Ulice: ul. Fabryczna od 1—21, ul. Robocza.

Lokal wyborczy: Szkoła Powszechna — ul. Gen. Prądzyńskiego: 53.

Obwód 13.

Ulice: ul. Fabryczna od 22—42, ul. Gen. Umińskiego.

Lokal wyborczy: Szkoła Powszechna — ul. Gen. Prądzyńskiego 53.

Obwód 14.

Ulice: ul. Gen. Prądzyńskiego od 10 do 45, ul. Stefana Czarnieckiego od 1—15 (nieparzyste), ul. Madalińskiego 1 i od 3—13.

Lokal wyborczy: Szkoła Powszechna — ul. Gen. Prądzyńskiego 53.

Obwód 15.

Ulice: ul. Gen. Prądzyńskiego od 46 do 57, ul. Stefana Czarnieckiego od 2—14 (parzyste), ul. Madalińskiego nr. 2, ul. Rolna z wyjątkiem domów magistrackich, ul. Traugutta.

Lokal wyborczy: Szkoła Powszechna — ul. Gen. Prądzyńskiego 53.

Obwód 16.

Ulice: ul. Górna Wilda od 101 do końca.

Lokal wyborczy: Restauracja p. Zielińskiego — Górna Wilda nr. 109, wejście z ul. Rolnej.

Obwód 17.

Ulice: Bloki od nr. 1—12 przy ul. Rolnej, Wspólnej i Lanowej, Osada Kolejowa, ul. Wspólna od 10—61, 7 p. saperów, ul. Zielna, pl. Sportowy, ul. Czwartaków, ul. Bojowa.

Lokal wyborczy: Restauracja p. Grzesiaka — ul. Wspólna 14.

Obwód 18.

Ulice: Dębina, ul. Dębiecka, ul. Lipowa, Pl. Lipowy, ul. św. Szczepana, ul. Wiśniowa, ul. Bluszczowa, ul. Bzowa, ul. Makowa, ul. Malinowa, ul. Chmielna, Al. Czechosłowacka, ul. Fiołkowa, ul. Krakowska, ul. Bławatkowa, ul. Lwowska, Dębina Las.

Lokal wyborczy: Szkoła Powszechna — Dębica.

Obwód 19.

Ulice: ul. Południowa, ul. Świerczewska, ul. Wspólna od 1—9, ul. Brzozowa, ul. Sosnowa, ul. Jodłowa, ul. Grzybowa, ul. Modrzewiowa, ul. Czeresiniowa, ul. Śliwkowa, ul. Świerkowa, Schron Wojskowy, Ogródki Kolejowe, Warownia IXa, ul. Przesmyk, ul. Drużynowa, ul. Maszynowa, ul. Tarczowa, ul. Mała, ul. Zwrotnicza, Obrzeże, ul. Górecka, ul. Gruszkowa, 7. Dyon Artyl. przeciwlotniczej, Przedłużenie ul. Kolejowej za torem, ul. Jaśminowa, ul. Rydzynska.

Lokal wyborczy: Szkoła Powszechna — Dębica.

Okręg VII

wybiera 5 radnych. Liczba wyborców potrzebnych do podpisania list wynosi 218

Obwód 1.

Ulice: ul. Pogodna, ul. Słoneczna, ul. Tęczowa, ul. Promienista, ul. Świetlana, ul. Gwiazdzysta, ul. Listopadowa, ul. Podchorążych, ul. Konfederacka, ul. Ractawicka, ul. Chocimska, ul. Olszynki, ul. Gen. Sowińskiego, ul. Grochowska, ul. Belwederska, ul. Strzecha, ul. Palacza od nr. 75—131 i od 70—122, ul. Wypiańskiego, Zabud. powystawowe (dawn. Wesole Miasteczko), ul. Taborowska, Koszary 7 Pułku Strzelców Konnych, Al. Kasprowieca, Al. Reymonta, Szosa Okrężna, Warownia VIIa.

Lokal wyborczy: Szkoła powszechna — ul. Jarochońskiego.

Obwód 2.

Ulice: ul. Orzeszkowej, ul. Konopnickiej, ul. Śniadeckich, ul. Rektora Święcickiego.

Lokal wyborczy: Miejska Szkoła Handlowa — Śniadeckich 54/56.

Obwód 3.

Ulice: ul. Berwińskiego, ul. Chełmońskiego, ul. Grottera, ul. Juljusza Kossaka, ul. Matejki od 1—28 i od 50—68, ul. Siemiradzkiego, ul. Skryta, ul. Wojskowa, ul. Ułańska, Koszary 15 p. ułanów, Park Wilsona.

Lokal wyborczy: Gimnazjum Żeńskie im. Gen. Zamoyskiej, ul. Matejki 8.

Obwód 4.

Ulice: ul. Grunwaldzka od 1—20b, ul. Koszarowa, Koszary 57 p. p., ul. Stolarska.

Lokal wyborczy: Gimnazjum Marcinkowskiego, ul. Bukowska 16.

Obwód 5.

Ulice: ul. Biała, ul. Grunwaldzka od 22 do końca, Koszary 58 p. p., ul. Marynarska, ul. Niecała.

Lokal wyborczy: Miejska Szkoła Handlowa — Śniadeckich 54/56.

Obwód 6.

Ulice: Al. Przybyszewskiego, ul. Frydryka Skarbka, ul. Grodziska, ul. Marcelesińska, ul. Szamotulska, ul. Ostroroga, ul. Wolsztyńska, ul. Opalenicka, 1 p. pancerny, ul. Zakręt, Al. Bułgarska, ul. Rycerska, ul. Ksawerego Lubeckiego, ul. Swoboda, ul. Zbąszyńska.

Lokal wyborczy: Gmach Opieki Społecznej, ul. Grunwaldzka 22.

Obwód 7.

Ulice: ul. Bukowska, ul. Polna od 13 do 27, Warownia VII.

Lokal wyborczy: Gimnazjum Marcinkowskiego — ul. Bukowska 16.

Obwód 8.

Ulice: ul. Patr. Jackowskiego od 1 do końca.

Lokal wyborczy: Restauracja p. Czajki — ul. Słowackiego 50.

Obwód 9.

Ulice: Al. Żeromskiego, ul. św. Wawrzyńca od 47 (róg Al. Żeromskiego) do końca, ul. Miła, ul. Dąbrowskiego od ul. Przybyszewskiego i Żeromskiego do szosy okrężnej, Zakłady Państw. Szkoły Ogrodniczej, ul. Botaniczna, ul. Wiosenna, ul. Radosna, ul. Piękna, ul. Nowina, ul. Cienista, ul. Szpitalna, ul. Piłicka, ul. Narowska.

Lokal wyborczy: 23. Szkoła Powszechna — ul. Dąbrowskiego 117.

Obwód 10.

Ulice: Zabudowania Ławica — Plantacje, ul. Przelot, ul. Szafasa, ul. Idzikowskiego, ul. Sterowa, ul. Pilota, ul. Żwirki, ul. Wigury, ul. Wzlotowa, ul. Hangarowa, ul. 5 Stycznia, ul. Lotnicza, Koszary 3 pułku Lotniczego, Zabudowania koło Dworca Poznań-Ławica, Teren Wyścigów Konnych, ul. Dąbrowskiego od Szosy Okrężnej do końca.

Lokal wyborczy: 23. Szkoła Powsz. — ul. Dąbrowskiego 117.

Obwód 11.

Ulice: Zabudowania Ławica — Plantacje, ul. Przelot, ul. Szafasa, ul. Idzikowskiego, ul. Sterowa, ul. Pilota, ul. Żwirki, ul. Wigury, ul. Wzlotowa, ul. Hangarowa, ul. 5 Stycznia, ul. Lotnicza, Koszary 3 pułku Lotniczego, Zabudowania koło Dworca Poznań-Ławica, Teren Wyścigów Konnych, ul. Dąbrowskiego od Szosy Okrężnej do końca.

Lokal wyborczy: 23. Szkoła Powsz. — ul. Dąbrowskiego 117.

Okręg VIII

wybiera 8 radnych. Liczba wyborców potrzebnych do podpisania list wynosi 300

Obwód 1.

Ulice: Dworzec Główny, Nadzór Toru, ul. Marsz. Focha od 1—41, Zachodnia.

Lokal wyborczy: Restauracja „Belweder”, ul. Marsz. Focha 18.

Obwód 2.

Ulice: ul. Marsz. Focha od 42—67.

Lokal wyborczy: Szkoła Wydziałowa — ul. Berwińskiego 3/4.

Obwód 3.

Ulice: ul. Gąsiorowskiego, Kolejowa od 44—59.

Lokal wyborczy: Restauracja p. Dominiczaka, ul. Kolejowa 53.

Obwód 4.

Ulice: ul. Kolejowa od 1—43.

Lokal wyborczy: Restauracja p. Dutkiewicza — ul. Kolejowa 49.

Obwód 5.

Ulice: ul. Kanałowa, Strusia.

Lokal wyborczy: Szkoła Powszechna — ul. Strusia 12.

Obwód 6.

Ulice: ul. Graniczna, ul. Małeckiego od 1—6 i od 31—36.

Lokal wyborczy: Szkoła Powszechna — ul. Strusia 12.

Obwód 7.

Ulice: ul. Calliera, ul. Małeckiego od 7—30.

Lokal wyborczy: Szkoła Wydziałowa — ul. Berwińskiego 4.

Obwód 8.

Ulice: ul. Łukaszewicza, Marcelego Mottego.

Lokal wyborczy: Szkoła Wydziałowa — ul. Berwińskiego 4.

Obwód 9.

Ulice: ul. Stan. Knapowskiego, ul. Lodowa, ul. Onufrego Kopczyńskiego, Rynek Łazarski, ul. Wronskiego, ul. Chłodna, ul. Adama Jeskiego, ul. Loretańska.

Lokal wyborczy: Gimnazjum Słowackiego, ul. Marsz. Focha 90.

Obwód 10.

Ulice: ul. Em. Sczanieckiej, ul. Niegołęwskich, ul. Kazimierza Jarochońskiego, ul. L. Rzepeckiego, ul. Florjana Stabłewskiego, ul. Gen. Morawskiego, ul. Gust. Potworowskiego, ul. Bogusławskiego, ul. Szymborska.

Lokal wyborczy: Gimnazjum Mickiewicza, ul. Marsz. Focha 92.

Obwód 11.

Ulice: ul. Marsz. Focha od 68—84.

Lokal wyborczy: Gimn. im. Mickiewicza ul. M. Focha 92.

Obwód 12.

Ulice: ul. Marszałka Focha od 85—163.

Lokal wyborczy: Gimn. Słowackiego, ul. Słowackiego, ul. Marsz. Focha 90.

Obwód 13.

Ulice: ul. Józefa Chociszewskiego, ul. Krauthofera, ul. Drobna, ul. Zależę, ul. Hetmańska, ul. Władysława Nehringa, ul. Adama Biedrzyckiego, ul. Winklera, ul. Ks. Rogalińskiego, ul. Cybulskiego, ul. Rosta, ul. Świeża.

Lokal wyborczy: Gimn. im. Mickiewicza ul. M. Focha 92.

Obwód 14.

Ulice: ul. Marsz. Focha od 164—197.

Lokal wyborczy: Szkoła Powszechna, ul. Bosa 9.

Obwód 15.

Ulice: ul. Kopanina, ul. Ostatnia, ul. Zwirowa, ul. Stęszewska, ul. Marsz. Focha od 198 do końca, Bojanowska, Gostyńska, ul. Rawicka, ul. Boczna, ul. Odległa, ul. Jugosłowiańska.

Lokal wyborczy: Szkoła Powszechna, ul. Bosa 9.

Obwód 16.

Ulice: ul. Górczyńska, ul. Górki, ul. Kosynierska, ul. Kuźnicza, ul. Palacza do nr. 68 parzyste i 73 nieparzyste, ul. Stanisława Knapowskiego.

Lokal wyborczy: 24 Szkoła Powszechna, Kosynierska.

Obwód 17.

Ulice: ul. Bosa, ul. Daleka, ul. Myśliwska, ul. Sielska, ul. Zgoda, ul. Ostrubramska, pl. Zbawiciela, ul. Częstochowska, ul. Ks. Logi, ul. Ks. Kordeckiego, ul. Jasnogórska, ul. Ant. Andrzejewskiego, ul. Krzywa, Widok, ul. Ks. Skorupki, Rynek Górczyński.

Lokal wyborczy: 24 Szkoła Powszechna, Kosynierska.

Obwód 18.

Ulice: ul. Spokojna, ul. Klonowicza, ul. Drużbackiej, ul. Matejki od 29—49.

Lokal wyborczy: Szkoła Powszechna, ul. Jarochońskiego 18.

Okręg IX

wybiera 8 radnych. Liczba wyborców potrzebnych do podpisania list wynosi 300

WIADOMOŚCI SPORTOWE

O prymat drużynowy w pięściarstwie

„WARTA” I „PKS” - KATOWICE 10:0.

Spotkanie to z cyklu drużynowych mistrzostw Polski stało na tak niskim poziomie, jakiego już dawno nie widzieliśmy w Poznaniu. Niektóre walki były dosyć nieparadny pięściarstwa, świadcząc aż nadto dowodnie, jak ogromnie obniżył się poziom tej doniedawna wspaniale rozwijającej się w Polsce dziedziny sportu — Jedyne spotkania Moczki z Rogalskim i Matuszczyka z Kajnarom były względnie możliwe, przyczem Rogalski nie wytrzymał czterech starć, chociaż naszym zdaniem wynik powinien być remisowy. A jeżeli musiano zdecydować się na zwycięzcę, to raczej należało wybrać Rogalskiego. — Bardzo dobrze spisał się Kajnar wykazując piękną technikę oraz dużą inteligencję, która w walce przyczyniła się do sukcesu w ringu sędziował p. Kordasz z Łodzi, na punkty pp. Kocur i Suszczyński.

Nowakowski (PKS) i Dutkiewicz (W). Z każdym kole rosnąca przewaga Ślązaka, który nie może jednak wykończyć „twardo”, lecz prymitywnego jeszcze Dutkiewicza zwycięża wysoko na punkty Nowakowski.

Rogalski (W) i Moczko (PKS). Zacięta od samego początku walka na dystans, przyczem Moczko jest ruchliwszy, natomiast Rogalski skuteczniejszy w ciosach. Kola naogół wyrównane. W pierwszym nieznacznie góruje Rogalski, drugie jest dla Moczki, trzecie minimalne dla Rog., a czwarte nieznacznie dla Moczki. Sędziowie ogłaszają zwycięzcy Moczko, co nieco krzywdzi Rogalskie, który walczył poniżej swej formy.

Matuszczyk (PKS) i Kajnar (W). Również bardzo zacięta walka wykazująca przewagę techniczną Kajnar, który umiejętnie parował agresywne wypadki przeciwnika z powodzeniem przechodząc do kontrataków i wydatnie punktuje. Ma on lekką przewagę w pierwszym starciu, już wyraźniejszą w drugim i zdecydowaną w trzecim, gdy czwarte raczej należy do Mat. przyczem obaj są u kresu sił. Wygrywa zdecydowanie Kajnar.

Sipiński (W) i Milic (PKS). Milic jest dopiero materialem na przeciętne może pięściarza, to też Sip pomimo, że walczył nieszczerze, wypunktował wysoko rywala, który otrzymał dwa ostrzeżenia za uderzenia głową przeciwnika.

Gbur, i (PKS) i Wyrzykiewicz (W). Przez cały czas chaotyczna wymiana ciosów, „młócenie” raczej na niskim poziomie

z rosnącą przewagą Gb., który trumfował na punkty. Obaj zawodnicy bardzo stabilni. Majchrzycki (W) i Kołosa (PKS) Majchrzycki zdobywa punkty w o. z powodu nadwagi przeciwnika, nie posiadającego pojęcia o pięściarstwie. Nic dziwnego, że K. w spotkaniu towarzyskiem poddaje się po pierwszym kole.

Karpiński (W) i Wrazidło (PKS) Parodia pięściarstwa dwóch nowicjuszy, którzy w ostatnim starciu slaniali się. Wygrał nieco wytrzymałszy i posiadający więcej ciosów Karpiński.

Pilat (W) i Placzek (PKS) Po drugim kole Ślązak poddaje się, nie mogąc stawić czoła miążdzącym ciosom Pilata.

„IKP” I „OGNIKO” 16:0

Łódź „Ognisko” wileńskie nie było przeciwnikiem dla tak wyrównanej i rutynowanej drużyny niedoszłego mistrza Polski Łodzianie nie mieli też trudnego zadania i poszczególne walki wygrali naogół bez wysiłku, chociaż wystąpili oni bez Chmielewskiego, za którego w średniej startował Banasiak.

W muszej Pawlak wypunktował Balińskiego (O), Graczyk zwyciężył w koguciej Kellera (O), a Kowalski — piórkowej przez dyskwalifikację Spieglera w 3 starciu. W lekkiej Taborek (JKP) pokonał na punkty Znamirowskiego (D), w półśredniej Garncarek zwyciężył Matukowa (O) przez k o. w 3 kole, a Banasiak w średniej również przez k o. w 2 st. Poliksha (O) w półciężkiej Kempa zdobył dwa punkty w o. a w ciężkiej Krenc pokonał Zawadzkiego w pierwszym starciu przez k. o.

ODWOŁANY MECZ

Zapowiedziany mecz o mistrzostwo drużynowe w Lublinie pomiędzy „Czarnymi” i „Strzeżem” z Lublina został odwołany.

„WAWEL” I „GEDANJA” 8:8

Musza: Serecki (G) przegrywa ze Sworzeńskim (W); kogucia: Wysiecki (G) zwycięża Szeruckiego; piórkowa: Jaskółkowski (G) ulega Kasinie; lekka: Bianga (G) przegrywa z Chrostkiem; półśrednia: Neuman (G) pokonał Jodłowskiego; średnia: Sarnowski (G) przegrywa z Kurtką; półciężka: Hanske (G) pobił Morawę; ciężka: Chystowski (G) powalił przez k. o. Górneggo. (PAT)

„Ruch” mistrzem ligi

Ślązacy wygrywają nieznacznie 2:1 — Rekord publiczności

K r a k ó w. — Spotkanie wczorajsze z uwagą na jego decydujące znaczenie wzbudziło ogromne zainteresowanie wśród miejscowej publiczności, która zebrała się w rekordowej ilości, około 9 tysięcy osób. „Cracovia” wystąpiła w zwykłym składzie. Ślązacy również w komplecie.

„Ruch” jako całość był drużyną lepszą i wygrał zasłużenie. Dzięki zwycięstwu temu mistrzostwo Polski po raz pierwszy od czasu istnienia PZPN i ligi powędrowało na Śląsk.

Ze Ślązakami do Krakowa przyjechało około 2000 zwolenników „Ruchu”, którzy z wielkim entuzjazmem przyjęli sukces sympatycznej „jedenastki” z Wielkich

Hajduk. Mecz sam toczył się do pauzy pod znakiem lekkiej przewagi „Cracovii”. Gra była żywa i momentami piękna, przyczem groźniejsi są pod bramką Ślązacy. Po wielu zmarnowanych pozycjach Malczyka, który kilkakrotnie miał okazję uzyskać punktu dla swych barw, w 25 min Loewe zdobył prowadzenie dla gości. Po pauzie „Ruch” nieco góruje, choć gospodarze często atakują, grając przytem lepiej niż w pierwszej części. W 20 min Malczyk po ładnej kombinacji wyrównał, jednak już w dwie minuty później Urban strzela dla „Ruchu” zwycięską bramkę, zapewniając tem samym tytuł mistrza swym barwom.

miarze obniżenia kosztów wyjednak dla nich niżki, z których skwapliwie skorzystali, jednak na wyraźne żądanie z PZB pobrali pełne koszty przejazdu. Jeden z nich (z Katowic) był na tyle sumienny, że doniósł o tem swojej władzy przełożonej. Na wczorajsze spotkanie o drużynowe mistrzostwo Polski do Łodzi „IKP — Wilno” pojechało aż trzech z Poznania, a czwarty udał się znów do Krakowa na mecz „Wawel” — „Gedanja”. Czy „IKP” który musiał pokryć koszt niekasowej drużyny wileńskiej, albo „Wawel” wykładający na daleką podróż „Gedanji” z Gdańska, mało mają wydatków, że zapychać muszą jeszcze kieszenie sędziów?

Do Poznania na wczorajszy mecz „Warta” — „Pol. Kl. Sp.” wyznaczono dwóch z m Łodzi i jednego z Warszawy. Doptero uzgodnienie przez zainteresowane kluby, że prowadzić będą do spotkanie dwaj sędziowie z zainteresowanych stron, a tylko w ringu sędzia z m Łodzi, uniemożliwiło w tym wypadku nadszarpnięcie biednej kasy klubowej.

Czas skończyć z takimi stosunkami i mamy nadzieję, że miarodajne czynniki to zrobią, w przeciwnym razie nie zawahamy się opublikować wszystkich nazwisk, aby zło wykorzeni radykalnie.

„Garbarnia” i „Śmigły” 2:1 (2:1)

Wilno. Drugi z kolei mecz grupy eliminacyjnej zakończył się niezbyt zasłużonym zwycięstwem drużyny krakowskiej. Goście nawet widocznie pod wieloma względami ustępowali drużynie gospodarzy, która w drugiej części była lepszą i miała przewagę, nie potrafiła jej jednak

wyzyskać. Prowadzenie uzyskali gospodarze po zmiennych atakach, wyrównał Riesner, a zwycięską bramkę strzelił Wallycki. Po pauzie Wilnianie atakują, pod bramką jednak zawodzą. Publiczności zebrało się około 3 tysiące. Sędziował Krukowski z Warszawy.

Czescy hokeiści

ulegli reprezentacji Krakowa 1:4 i remisowi 1:2

W sobotę wieczorem na sztucznym lodowisku w Katowicach rozegrano mecz pomiędzy reprezentacją Krakowa i Pragi czeskiej. Zwyciężył Kraków 4:1 (2:1, 1:1, 1:0). Bramki zdobyli dla zwycięzców Wolkowski i Kowalski (po dwie) a dla Czechów — Jrotka (1). Sędziował p. Sachs.

Mecz rewanżowy zakończył się wynikiem remisowym 2:2. Krakowianie zlekceważyli przeciwnika, poza tem gra ich niezdolna była słabsza, jakkolwiek byli lepsi od przeciwnika. (PAT)

Hokei na trawie

W turnieju o puchar P. Z. H. T. pierwsze miejsce zajęła „Lechja” przed „Czarnymi” z wynikiem finalowym 2:0 (2:0). Trzecie miejsce zajęła „Warta” przed „Bergerem” z wynikiem 1:0 (0:0). „Lechja” zatem zdobyła cenny puchar P. Z. H. T. z ogólnym wynikiem w turnieju 4:0.

Pięściarstwo

Zespół niemiecki „Neukeln” i „Helios” w barwach którego walczy Donner (średnia) i mistrz Niemiec Schiller (półciężka) przybywa 2 grudnia do Poznania i spotka się z kombinowanym zespołem „Sokola” i „Druż. Błękitnej”. Mecz ten wzbudził ogromne zainteresowanie.

Nowa szosa

Zawiercie (PAT). Wczoraj nastąpiło uroczyste otwarcie nowowybudowanej szosy Zawiercie—Myszków, której długość wynosi 11 km. Budowę irogi finansował Fundusz Pracy. Nowy szlak posiada duże znaczenie dla powiatu zawierciańskiego skracając bowiem czas przejazdu z Zawiercia do Myszkowa o 15 km.

RADJO

Wtorek, dnia 14 listopada 1933 r. Poznań (335 m) godz. 7.00 — 7.55 audycja poranna z Warszawy; godz. 11.25 program na dzień bieżący; godz. 11.30 — 11.50 tr. z Warszawy; godz. 11.50 wiadomości bieżące; godz. 11.57 sygnał czasu; godzina 12.05 — 12.30 tr. z Warszawy; godz. 13.20 płyty gramofonowe; godz. 13.59 sygnał czasu; godz. 14.02 notowania giełdy pien. i cen targ. — wiadomości gosp. roln.; godzina 15.30 — 17.50 tr. z Warszawy i Lwowa; godzina 17.50 skrzynka rolnicza; godzina 18.00 „Skarby Wielkopolski” (Rogalin, Kórnik i Goluchów) — wygl. prof. J. Kilarski;

... to carowa!

nr 6 580

godz. 18.20 tr. z Warszawy; godz. 19.00 program na dz następny; godz. 19.05 rozmaitości; godz. 19.25 — 19.55 tr. z Warszawy; godz. 20.00 — 22.15 tr. z Warszawy; godzina 22.15 „Faccje przyrodnicze” — pog. pt. „Nieśmiertelne zwierzęta” — wygłosi dr. J. Rżoska; godz. 22.20 — 23.00 muzyka taneczna z kawiarni „Esplanade”; godzina 23.00 wiadomości meteor. z Warszawy; g. 23.15 do 23.30 dalszy ciąg muzyki tan. z kaw. „Esplanade”.

Warszawa (1412 m) godz. 7.00 audycja poranna; godz. 12.05 muzyka w wyk. zespołu Haliny Adamskiej - Grossmanowej; godzina 15.40 utwory na 2 fortepiany w wyk. Jerzego Lefeldy i Ignacego Rosenbauma; godzina 16.25 skrzynka P. K. O.; godzina 16.40 „Igrzyska sportowe młodzieży polskiej z zagranicy” — wygłosi p. Henryk Lewandowski; godzina 16.55 arje i pieśni w wyk E. Płońskiego, tr. ze Lwowa; godz. 17.20 recital skrzypcowy Niny Mańskiej; godz. 17.50 „Bieżące wiadomości rolnicze” — wygłosi p. Józef Platek; godzina 18.00 „Skarby architektoniczne Wielkopolski” (Rogalin, Kórnik i Goluchów) — wygl. prof. Jan Kilarski (tr. z Poznania); godz. 18.20 transkrypcje jazzowe, (muzyka z płyt); godzina 19.25 felieton aktualny; godz. 19.45 dziennik wieczorny; godz. 20.15 koncert orkiestry P. R. pod dyr. Józefa Ozimińskiego i Mieczysława Perkowicz (tenor); godzina 21.15 „Przygody Krzysztofa Arciszewskiego” fragm. z powieści J. B. Rychnińskiego, kwadrans literacki; godzina 22.00 — 22.15 tr. z Warszawy; godzina wiadomości sportowe; godz. 22.25 muzyka taneczna z dancingu Oaza; orkiestra Freda Melodysty.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Filatelista!

1000 korzystnych ofert zawiera co miesiąc „Filatelista Polski”. Bezpłatny numer okazowy na życzenie. Biuro Filatelistyczne „Polonia” Poznań 3.

nr 20 403

W Roku Świątecznym

na resztę kosztów budowy Pomnika Najśw. Serca P. Jezusa w Poznaniu ofiarowali do dnia 31. 10. 1933.

Ze skarbony przy Pomniku wybrano:	Aug. Studziński, Głodowo 2.—	P. Polgesek Suchoraczek z podz. i z prośbą 5.—
24. 10. 33 28.46	Karnat, Głodowo 2.—	St. Perszowa, Poznań z podz. za odebr. l. 7.—
25. 10. 33 19.49	A. Gućia, sliwno 1.—	M. Grasiowa, Poz. z pr. o zdr. i op. Boża dla całego domu 3.—
26. 10. 33 13.81	Dr. J. Lubowicki, Warszawa 5.—	A. Grinberg, Łódź 10.—
27. 10. 33 19.68	Niemczyk, Głodowo 1.—	H. Kalza, Koczury 0.50
28. 10. 33 19.21	Jurszyk, Głodowo 1.—	A. Nowakowski, Sosnowiec 2.—
29. 10. 33 45.87	Fr. Róg, Debowa Łąka 1.50	Urząd Parafjalny, Męcina 5.—
30. 10. 33 18.10	M. Zielińska, Chelmno 2.—	M. Jabłońska, Lwów 1.—
31. 10. 33 52.71	Fr. Jakała, Chelmno 3.—	Fr. Pawłowski, Lisnowo 6.—
Wybr. ze skarb. nr. 4 Bank Krot. Pern. 7.15	A. Bnowalski, Łady 5.—	N. N. Poz. z podz. za otrz. l. z pr. o dal. 5.—
Wybr. ze skarb. nr. 5 Bank Kwil. Potocki 31.30	K. Hermanowski, Sosnowiec 5.—	St. Kwintowski, Świątki 5.—
Wybr. ze skarb. nr. 6 Druk. Księg. św. Wojciecha 78.90	A. Wyciszczakowie, Tarn. Góry 5.—	St. Paczkowska, Katowice 5.—
Wybr. ze skarb. Bank Zw. Sp. Zarobk.: 39.35	Ks. J. Budnik, Zarzecze 5.—	J. Nowak, Celniki 5.—
nr. 7 59.75	J. Braun, Warszawa 10.—	A. Olkiewicz, Toruń 5.—
nr. 8 64.75	O. Libzowska, Warszawa 5.—	M. Laskówna, Nowe Pole 2.—
nr. 9 64.75	E. Wanbałowski, Warszawa 3.—	Fr. Kowalczyk, Raszków 5.—
razem: 162.86	P. Chudzińska, Wilanów 2.40	K. Pnużyk, Łęka 10.—
Wybr. ze skarb. Banku Cukrownictwa:	M. Gorko, Warszawa 2.50	St. Cieluchówna, Lubieszewo 1.50
nr. 10 10.80	Ks. Z. Lankiewicz, Janiszew 1.—	K. Kupczyk, Wągrowiec 3.—
nr. 11 6.30	Z. Hermanowska, Sosnowiec 5.—	H. Biedzińska, Wągrowiec 1.—
Wybrano ze skarb. Bank Miasta Poznania:	Sod. Marj. Pań Chodzież 10.—	E. Przybyłski, Wągrowiec 1.—
nr. 11 49.10	Stow. Kat. „Przyjaźń”, Jarowrno 5.—	K. Matkiewiczowa, Wilno 5.—
nr. 12 56.60	M. Rychertowa, Kamionka 6.—	Z. Pankiewiczowa, Czartorysk 2.—
Wybrano ze skarb. nr. 12 Kasa Starosta Kraj. 30.70	J. Wajda, Metków 0.50	St. Flisek, Mielec 1.—
Wybrano ze skarb. nr. 16 „Orbis” 0.50 mkn. sr. i 45.65	M. Bechak, Metków 0.50	B. Kropidłowski, Gniezno 5.—
Biuro parafji św. Marcina:	Sodajcieja, Marj. Łażyn 5.—	M. Ławacz, Końskie 1.—
A. W. z podz. za odebr. l. 10.—	W. Filipiak, Chelmno 25.50	Wl. Suchodół, Lublin 3.—
Stanisława Zrodowska, Poznań 2.—	W. Pisarski, Maków 1.—	E. Olszewska, Warszawa 2.—
P. S. z podz. za otrz. l. 20.—	J. Majaliński, Grudziądz 10.—	Ks. J. Jangieka, Jurków 2.—
P. Langowski, Jerzewo z pr. o cudowne uleczenie 20.—	St. Skrzyniarz 2.—	A. Klamrzyńska, Kielce 10.—
razem 52.—	W. Czarnecki, Kalisz 2.—	M. Domagalska, Wieliczka 4.—
C. S. Paczkowscy, Poz. 5.—	Parafia Leszna-Góra 6.—	S. M. P. Strykowo 2.—
N. N. Lasek w pew. int. 5.—	A. Tomczakowa, Rogoźno 2.—	A. Kiersnowska, Danuszew 1.—
N. N. Inowrocław 35.—	St. Koproas, Krotoszyn 2.—	Wojtkowska, Łapy 2.—
Wl. Drobnikowa, Lwówek 5.—	Wl. Jesiński, Środa 5.—	W. Morkowska, Dobrzyca z pr. o blog. w domu i w interesie 3.—
N. N. Poznań 5.—	J. Bielecki, Mścim 0.50	Wl. Romaniak, Lwów 1.—
Ks. M. R. W. 100.—	B. Horecki, Mścim 0.50	J. Buhnowa, Lwów 5.—
N. N. Mielec 1.—	L. Makowski, Mścim 0.50	Stow. Młodz. Polsk., Hamrysk 2.50
C. Walkowiakówna, Poz. 3.—	Fr. Buczkowski, Mścim 0.50	E. Umoch, Rarczyn Warszawski 10.—
Zofja Starkowa, Poznań 10.—	B. Wronekowi, Mścim 0.50	St. Kwietnińska, Rarczyn Warszawski 5.—
H. F. z R. z pr. o nawr. grzeszników 20 mkn. w zł 1	J. Landowski, Mścim 0.50	I. Ortowska, Poznań 3.—
St. Latanowicz, Poznań, 1 obraz olejny 17.57	S. Szornak, Mścim 0.50	J. Strunińska, Cieszyn 2.—
Stow. Mężczyzn Kat., Pogódki 0.50	S. Kramer, Mścim 0.50	B. Śląski, Wielkie Hajduki 1.—
Steiner, Pogódki 0.50	A. Świerczyński, Mścim 0.50	Fr. Napierala, Jamielnik o szczęście dla domu 2.—
Wal. Leik, Głodowo 2.—	J. Winiowski, Mścim 0.50	K. Jaczyński, Bielice 10.—
	Ks. B. Jarzębski, Warszawa 5.—	J. Grzeźliński, Częstochowa 3.—
	Wl. Jesiński, Środa 5.—	
	M. Ulichniewska, Kepno za uzur. i pr. o dal. łaski 5.—	
	Z. Piotrowska, Raszków 2.—	

Konto P. K. O. nr. 207470. — Sekretarjat św. Marcin 69, m. 17.

Dnia 11 listopada 1933 r., o godz. 10,15 zasnęła w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa i najukochańsza córka, siostrzyczka, bratanek, siostrzenica i kuzynka, s. p.

Bożenka Pałzewiczówna

w 12 wiosnie życia.

Pogrzeb odbędzie się dnia 15 bm. o godz. 10-tej w Barcinie, o czym donoszą w nieutulonym smutku rodzice, rodzeństwo i rodzina.

Barcin, Pakość, Inowrocław, Paterek, Nakło, Poznań, Katowice, Lwów, Gdynia.
Osobnych wiadomości się nie wysyła. ng 6532

Stacja Mleczna przy Uczelni im. Dąbrowki
prosi Panie o wzięcie licznego udziału w pogrzebie, s. p.

Stanisławy Jeskowej

nr 20 448

Zarząd.

PRAKTYKA LEKARSKA

po zmarłym mężu, z kompletnymi narzędziami i mieszkaniami, zaraz do objęcia w Kowalewie na Pomorzu.

nr 6531

Dr. Michałowska.

Wróciłem

Dr. Łaszewski

lekarz specjalista chorób wewnętrznych i płuc.

Telef. 52-66 Kantaka 5.
Prz 5 655-46.1

Herbata

Sumatra funt 5.10
Ceylon Orange Pekoe 5.60
Darjeeling B. O. P. 6.50
plus koszt wysyłki.

M. HAUFFE, Poznań
Dąbrowskiego 36, tel. 73-62.
zg 20 418

W sobotę, 11 listopada 1933 r., o godz. 16 30 rozstała się z tym światem, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najukochańsza i najtroskliwsza mamucha, jedyna siostra, ciocia i stryjanka s. p.

z Rutterów

Antonina Budzińska

Pogrzeb odbędzie się w środę, 15 b. m., o godz. 15 z kaplicy Zakładu Przemienienia Pańskiego, na cmentarz świętomarciński przy ul. Bukowskiej. Msza św. za spokój Zmarłej odprawi się w czwartek, 16 b. m., w kościele św. Wojciecha o godzinie 8.

W ciężkim smutku pogrążeni

Poznań, Grochowe Łąki 3. **mąż, córki i rodzina.**

zg 20 415

Dnia 11 listopada 1933 r. o godzinie 16,15 zmarł nagle, na udar serca, zaopatrzony Olejami św. mój kochany mąż, nigdy niezapomniany i troskliwy nasz ojciec, teść, dziadek, kochany brat i szwagier, s. p.

Stanisław Wróblewski

em. inspektor budownictwa oraz budowniczy miejski

w 66 roku życia Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 15 b. m. z domu żałoby w Grodzisku, ul. Rakoniewicka 3, o godz. 2 w południe. Nabożeństwo żałobne tegoż dnia o godz. 10,30.

zg 20 447

W ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

Grodzisk (Wlkp.), Magdeburg, Poznań, Gębice.

Stenotypistka

polsko-niemiecka potrzebna od zaraz. Zgłoszenia z podaniem pensji do eksp. Kurera Poznańskiego pod zg 20 446

Sprzedam

kanapę, lustro z podstawką, Patrona Jackowskiego 3 m. 8.
zd 86 824

Nowy naskórek w ciągu 3-ch dni

Rozszerzone pory i wągrzy znikły na zawsze

Odrażające wągrzy, pryszczki, krosty, łuszcząca się szorstka skóra i zwiędła ciemna cera są spowodowane przez rozszerzone pory, do których przenika tłuszcz i brud nie dający się zmyć. Każda zaś rozszerzona pora powstaje przez podrażnienie skóry. Znakomity paryski Krem Tokalon, kolor biały (nie tłusty) przenika momentalnie do por usmierza rozdrażnione gruczoły, rozpuszcza wągrzy i brud zawarty w głębi por, ściąga rozszerzone pory, wybiela i wydelikatnia ciemną szorstką skórę. Przez to wzmacniające ściągające i odżywcze działanie, najsłabsza nawet skóra jest udelikatniona i odświeżona. Tłustość zaś i połysk nosa zostaje także usunięte. Krem Tokalon biały (nie tłusty), zawiera cudowny, nowy delikatny ekstrakt z kwiatów, połączony z świeżym kremem i oliwą. Nadaje on skórze w ciągu 3 dni nieopisaną świeżość i delikatną białkość, niemożliwą do osiągnięcia żadnym innym sposobem. Należy używać kremu Tokalon białego co dzień rano.

OGŁOSZENIE

Państwowy Zakład Zdrojowy w Ciechocinku ogłasza niniejszym przetarg ofertowy na wyłączną sprzedaż Ciechocińskich produktów leczniczych, tj. szlam, ług, solanka gazowana do picia i okłady borowinowe.

Formularze ofertowe są do otrzymania w Państwowym Zakładzie Zdrojowym w Ciechocinku i w sklepie Państwowego Zakładu Zdrojowego w Warszawie przy ul. Świętokrzyskiej 12.

Wypełnione formularze ofertowe wraz z dowodem wpłaty wadium, należy nadsyłać do dnia 28 listopada 1933 r. pod adresem Państwowego Zakładu Zdrojowego w Ciechocinku w załączonych kopertach.

Państwowy Zakład Zdrojowy w Ciechocinku zastrzega sobie prawo wyboru oferenta i przeprowadzenia dodatkowego ustnego przetargu.

Dyrektor Zakładu Zdrojowego,
St. Wiśniewski.

ng 6228

5 FLEURS FORVIL

PUDER DLA PIEKNEJ PANI

Prosimy nie ulegać namowom sprzedawców, usiłujących pudry o ładnych podobnych opakowaniach i nazwach, sprzedawać zamiast oryginalnego pudru 5 Fleurs Forvil Par. s.

Oryginalny puder 5 Fleurs Forvil Paris posiada napis na denku

„POUDRE FORVIL“

Polecamy wszechświatowej sławy wody toaletowej i perfumy 5 Fleurs Forvil Paris oraz inne zapachy

Specjalnie dla znawców

anody o wymiarach dwa razy większych. Te wspaniałe anody o niespożytej trwałości warto obejrzeć nawet o ile się nie kupi. Cena 1890 zł. **Mał. Poznań, Składowa 5/7.**
dg 1998

Szkló

okienne ogrodowe dachowe, kit i t. d. szyby wystawowe - lustra hurtownie - detalicznie

Polskie Biuro Sprzedaży Szkló

Sp. Akc. Pr. 4745 32 91
Poznań, Małe Garbary 7a. Tel. 28-63

KUPUJEMY

za gotówkę w ładunkach wagonowych wagi nie mniej 6 500 - 7 000 kg

SŁOMĘ LNIANĄ (omłóconą)

po cenach korzystnych. ng 6 533

Oferty i próbki prosimy kierować pod adresem:

TOWARZYSTWO ZAKŁADÓW ŻYRARDOWSKICH Sp. Akc.

Biuo Zakupu Lnu w Żyrardowie.

Ogłoszenie.

Osiągnięta nadwyżkę

ze zlicytowanych zastawów do Nr. 40.933 i ze zlicytowanych prolongat do Nr. 176.666

wypłacać będziemy w Lombardzie Miejskim za przed ożeniem Dowodu zastawu w czasie

od 15 listopada do 15 grudnia 1933 roku.

Po upływie powyższego terminu upadają wszelkie pretensje do nadwyżek.

Lombard Miejski

w Poznaniu
ul. Sieroca nar. Nowej.

ng 6 533/4

Przymusowy przetarg oberży.

W dniu 21 grudnia 1933 r. o godzinie 10,30 odbędzie się w Sądzie Grodzkim w Chojnicach pokój 14 publiczna licytacja nieruchomości wiejskiej położonej w Charzykowie kar. ty 120, 50 i 70 powiat Chojnice, właściciel Jan Gierszewski w Charzykowie

Powyzsza nieruchomość została oszacowana na zł 34 000. Sprzedaż rozpocznie się od ceny wywołania tj od kwoty zł 25 500, wielkość nieruchomości 10,24 10 ha. z gospodarstwem rolnem i restauracją w miejscowości letniskowej, składające się z domu mieszkalnego restauracyjnego z przybudówkami, kuchnią i salą do zabaw, z podwórza, ogrodu stajni, stołowy itp.

Charzykowo wieś powiat Chojnice - 7 kilometrów od miasta Chojnice położona, szosa na wysokości 137 m nad poziom morza, jest malowniczo położona nad jeziorem charzykowskim, największym na Pomorzu. Okolica pagórkowata, pokryta lasami liściastym i iglastym

Rok rocznie odbywają się na jeziorze charzykowskim wszechpolskie zawody żeglarskie, oraz żeglarskie i pływackie zawody miejscowe

Stacja kolejowa Chojnice, bezpośrednie połączenie z Warszawą, Bydgoszczą Gdynią i Grudziądem.

Bliższych wiadomości udziela:

Powiatowa Komunalna Kasa Oszczędności w Chojnicach,

dg 2148 ul. Gdańska 23.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

1. SPRZEDAŻE

Kolonjalka

dobra, tania mieszkanie, małe, 5 pokojowe, w centrum, w okolicy Kurjer, Poznański, z dz. 86 678

Dom

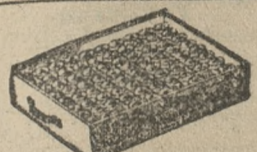
do sprzedania w miasteczku 1400 złotych, Białkowski, Wroniecka 18, rz. 4 277 8

Meble

najtaniej A. Baranowski, Poznań, Podgórna 13, Pg 4798-23.59

Futra

karafulowa, futro czarne i brązowe, pismowcowe w wielkim wyborze, poleca Lajewski, Poznań, Gwarna 20, dz. 2 088

Stwierdzenie

w swych znajomych jak długo już grają na bateriach anodowych mokrych nie wymagających ładowania wyrobu F-my Ogniwo, Poznań, W. Garbary 19, Nowe cenniki z szematami, P 5600/1-43.85/6

Dom

w waznym zabudowaniem, ładnym ogrodem, cena 5 000 zł, rotarka spiesznie z powodu stonkówek rodzimych na sprzedaż, St. Cichowski, Borek, Zdzierzewicka 69, dz. 6504

Wózek

amerykański tani, Szamarzewskiego 34, mieszkanie 1, dz. 86 306

Futra

najnowsze modele, blamy, lisy oraz różne skóry kupuje się najtaniej w magazynie futer, St. Piotrowski, Poznań, Szkolna 9, dz. 1605

Siano ogrodowe

w ilości około 300 q posiadają do sprzedaży Ogrody Kórnickie, Informacji udziela Dyrekcja Ogrodów Fundacji Kórnickiej w Kórniku, telefon 33, dz. 2106

Parcela

na Ratajach vis-à-vis miejskich łązek ca 3 000 mtr, sprzedam tania dogodnie warunki spłaty, Oferty Kurjer Pozn., dz. 86 112

Pianino

krzyżowe czarne poler. 750 zł, B. Sommerfeld, Poznań, 27 Grudnia nr. 15, dz. 6 457

Frendzle

taśmy, pasy, gurtki, chwasty meblowe i dekoracyjne poleca po cenach fabrycznych fabryka pasmanterji "Pasamon" skład fabryczny, Poznań, Św. Marcin 18, Pg 4803-33.1

Wysprzedaż całkowita

Geny likwidacyjne, starożytna i okazjna: Meble, srebra, porcelane, obrazy, żyrandole, broń, starożytna wiele innych, Antykaryjnia Antoniego Pióro Al. Marcinkowskiego 23, Pg 5 465-45.44

Gramofony — Płyty

mechanizmy — reparacje poleca F. Balon, Woźna 12, dz. 79 539

Rogale

świetlarmarskie paczki ciastka poleca Piekarnia "Cukiernia "Polanka" Focha 49 narożnik Kanałowej, dz. 86 268

Darmo

oddam kilka wozów gliny, — Adamski, ulica Piątkowska, dz. 86 667

Okazja

wykorzystania sezonu wytwórnie cukierniczą, dobrze zaprowadzona, centrum Poznania, sprzedam tania z powodów rodzinnych, Oferty Kurjer Poznański, dz. 86 597

2 lorki

waskotorowe sprzedam tania, — Dąbrowskiego 88 w podwórzu, dz. 86 611

Pies

podwzrostowy duży ostry, Laboń, Dworcowa 2, dz. 86 620

Regulator

szafy lustro, krzesła, Matejki 60 m. 7, dz. 86 654

Pianino

sprzedam, Wierzbicice 6. m. 6, dz. 86 643

Magazyn mebli

Józef Baranowski, Wrocławska 19, Ceny najniższe, Pg 4798-33.97

Singera

maszyna damska sprzedam tania, Słowackiego 29 m. 10, dz. 86 638

Underwood

mało używany walzkowy obejm. 3-6 Gwarna 12 m. 7, dz. 86 682

Fabryka

czokolady, cukrów i wafel ze wszystkimi maszynami utensylami za 30 000 z powodu śmierci jest do sprzedania zaraz, Wiadomość: A. Czekaj, Warszawa, Marszałkowska 108, dz. 6526

Meble

najtaniej u Bakosia

ul. Wenecjańska 1, Most Chwaliszewski przy Krzyżu, dz. 84 760

Maszyny

do pisania i radio 4 lampkowy tania Szkolna 7.8 m. 8, dz. 86 717

Sypialnie

tanio wyprzedaje Stolarnia Kwiatowa 6, dz. 86

Panna Anna

najnowszy przebud w płycie grafonowej do nabycia w firmie Kastor Św. Marcin 55, dz. 2113

Wydra

okazyjnie, Zaleski, Matejki 56, dz. 86 074

Gospodarstwo

110 morg oszpejnej ziemi zabud. nowe dom 6 ubikacji, ogród owocowy, inwentarz żywy, marmoty kompletny, Cena 18 000, wpłaty 15 000, Lech, Poznań, Grobla 22, Znaczek odpowiedz, dz. 86 327/28

Dubeltówkę

sprzedam, Piekary 8a, mieszkanie 42, dz. 86 768

Skład

bielizny centrum towarem 2 500, Wskaże Kurjer Pozn., dz. 86 752

Karafulowe

modne okazjnie, W. Grabiecice 13. — 3, dz. 86 723

Skład

z urzędzeniem przyjeźdem mieszkaniec, centrum Inowrocławia, sprzedam, korzyśnie, Adres wskaże Kurjer Pozn., dz. 86 842

Kolonjalka

skład towarów mieszanych w mieście 10 000 mieszkańców w najlepszym położeniu, na przelaz kościoła i gminy z powodu wyprzedaży zaraz lub od 1. 1. 34, bardzo korzystnie na sprzedaż, — Nadaje się również jako miejsce sprzedaży dla młynów, Pewna egzystencja, mieszkanie wolne, Konrad Frank Orzechów, Górny Śląsk, dz. 86 840

Serwis 12 osób, 11,50

Komplet do herbaty 9,50

Komplet do likieru 7,50

najkorzystniej i tania tylko — wprost Wroniecka 24, Hurtownia Porcelany, dz. 86 873

Zegarek

złoty szwajcarski, płaski, Oferty Kurjer Pozn., dz. 86 856

Lustro

stół leżanki Wielka 18 m. 14, dz. 86 567

Synchronizatory

do kina dwukolorowe tania sprzedam, Zielona 3, Koszka, dz. 86 075

Pianola

pozytywki, wazony, umyślnie gotowlane 1000 metalowe lampy najtaniej, Dom Komisowy, Wroniecka 6/8, Pg 5412-43.45

Wille

komfort na Solaczu sprzedam 10 pokoi, Zgłoszenia Kurjer Pozn., rz. 4283

Gramofon

szafkowy tania, Focha 29, mieszkanie 6, dz. 86 819

5. KUPNA

Cegły

okazyjnie kupie, Oferty Kurjer Poznański, dz. 86 006

Szyny

kolejkowe, luzne i zmontowane, kupujemy każda ilość, Zgłoszenia do Kurjera Pozn., dz. 86 347

Fortepian

Bechstein Blüthner kupi gotówką, Betting Leszno, dz. 85 106

Kupuję

złoto, srebro, lornardowe kwity, Przyjmuje reparacje, Zegarmistrz, Pocztowa 1, dz. 85 949

Kupuję

za gotówkę jabłka i gruszek, — Oferty Kurjer Poznański, dz. 86 617

Pianino

dobra wyprzeżona dla lekarzy, poczatkujących, Gene prozsa do Kuriera Pozn., dz. 86 782

Przenośny

piecyk kafełowy w dobrym stanie, Oferty Kurjer Pozn., dz. 86 813

Kupię

domki Poznaniu, Cena 12 000, wpłace 6 000, Koniczyn, Kantarka 5, III, dz. 86 739

Maszyny

do tarzania wosów tapicerskich (Zweifmaschine) kupie zaraz za gotówkę, Oferty skierować do Z. Bakercowicz, Toruń, ul. Żeglarska 21, dz. 86 643

Kupię

w dobrym stanie duża bazanica (koc) Zgłoszenia z podaniem ceny Nadleśnictwo Ordynacji, Czarniejewo, dz. 2145

Kupię

w Poznaniu parcele pod wille lub wille gotowa, lub mniejszy dom, Toruń, Kraszewskiego 8, dz. 86 820

6. KAMIENICE

Dom

Poznaniu 6-pokojowe 11 000 rocznie sprzedam tania gospodarz, — Oferty Kurjer Poznański, dz. 85 431

Kamienice

dochód 3 600, sprzedam 21 000, wpłaty 13 000, Gruszczyński, Pocztowa 30, dz. 86 650

Dom

nowy wolny od stempła, dochód 6 000 rocznie, cena 50 000, wpłaty 25 000, Zgłoszenia "Londyńska", Maszalańska 8, dz. 86 709

Kamienica

okazyjnie, solidna, dochód 13 500, wpłaty 70 000, Małecki, Rybaki 20 a, dz. 86 666

Parcela budowlana!!! zachodniej części Poznania, blisko tramwaju tania sprzedam, Oferty Kurjer Poznański, dz. 84 405

Willa

wolna od podatku 3 mieszkania czteropokojowe, sprzedam 40 000, Ratajczaka 11, I, prawo, dz. 86 868

Dom

Poznaniu 6-pokojowe 11 000 rocznie sprzedam tania gospodarz, — Oferty Kurjer Poznański, dz. 85 431

Kamienice

solidnie zabudowana dochód ustawowy 15 500, wpłaty 70 000, sprzeda Radowicz, Półwiejska 33 a 1, dz. 86 574

7. PIENIĄDZ

Poszukuje

pożyczki 8 000 — 10 000 na I hipotekę kamienicy w Poznaniu, pośrednicy wykluczeni, Oferty Kurjer Poznański, dz. 86 658

Dobra lokata kapitału!!! Dwadzieścia morg w Poznaniu, przy Grunwaldzkiej, tramwaj, sprzedam nadajnie na parcelacje, Oferty Kurjer Poznański, dz. 84 406

8. DO WYNAJĘCIA

Od zaraz

do wynajęcia 2 3 4-pokojowe mieszkania, Blizszych informacji udziela Zarząd stoł. miasta Poznania — Wydział XII/3 — ul. Grunwaldzka 18 — pokój 5 — parter, nr. 6498/3

Dwupokojowe

słoneczne, parkiet, czynsz miesięczny zaraz, Grzeszkowiak, Lanowa 21 (kolo Cegielni), dz. 85 562

2

pokoje i kuchnia od zaraz do wynajęcia 1/2 roku zgóry, Chociszewskiego 45, dz. 86 606

2 pokoje

pokoje i kuchnie wprost od gospodarza od zaraz, Debiec, Poldniowa naprzeciw nr. 8, dz. 86 621

Mieszkanie

do wynajęcia 2 pokoje kuchnia, rok zgóry, Adres Kurjer Pozn., dz. 86 678

2

pokojowe z kuchnią zaraz, Gen. Pradzińskiego 47, dz. 86 809

Czteropokojowe

odnowione 6-pokojowe 90 zł, 2 lata zgóry, Oferty Kurjer Pozn., dz. 86 725

Mieszkanie

jedno — dwupokojowe, stajnie, chlewy, stodoły, Debiec, 24, Zielona 1, m. 3, dz. 86 724

1 Pokój

obszerny, włącznie kuchnia, za rok zgóry i kosztu renowacji w Jezycach zaraz do wynajęcia, Zgłoszenia Kurjer Poznański, dz. 86 858

Mieszkania

różnych wielkości, Wojciecha 2, dz. 86 806

2 pokoje

duże, centralne ogrzewanie, parter, półroczny czynsz, obejrzec Wyspiańskiego 12, parter, dz. 86 885

8 pokoi

duże, czyste, słoneczne, rozległym widokiem, III, piętro, centralne ogrzewanie, półroczny czynsz, — Obejrzec Wyspiańskiego 12, parter, dz. 86 894

5 pokojowe

I pter, wolne gospodarz, Długa 3 m. 9, telefon 23-16, dz. 2149

9. SZUKA MIESZK.

Emeryt

poszukuje mieszkania 2-3 pokojowego od gospodarza kwartał zgóry, Oferty Kurjer Poznański, dz. 86 242

Poszukuje

5-6 pokojowego mieszkania w śródmieściu od zaraz, pośrednicy wykluczeni, Zgłoszenia Kurjer Poznański, dz. 86 710

Małżeństwo

bezdzietne szuka zaraz lub później mieszkania 3-4 pokojowego, nowego, II, piętro, śródmieście lub blisko centrum, Oferty Kurjer Pozn., dz. 86 692

2

pokoi, kuchnia wprost gospodarza czynsz 6 miesięczny zgóry, Zgłoszenia "Par" 57.334, Pg 5664 57.334

Pokoju

i kuchni poszukuje, Oferty Kurjer Poznański, dz. 86 883

11. POKOJE UMEBL.

Pokój

dla skromnych panienek, Św. Marcin 66/67, m. 41, dz. 86 656

Śniadeckich

17. m. 6, dz. 86 607

Klatki

elegancki Prusa 17 mieszkanie 3, dz. 86 608

Pokój

elektryczność, panu, Mostowa 5 a m. 8, dz. 86 619

Klatka schodowa

Szamarzewskiego 12 m. 3, dz. 86 623

Ratajczaka

11 a, m. 92, dwuosobowy, dz. 86 628

Dwuosobowy

frontowy, słoneczny, Kreta 23, mieszkanie 7, dz. 86 648

Czysty

ogrzewany, elektryczność, łazienka, Śniadeckich 28, m. 3, dz. 86 644

Pokój

dwuosobowy, Działyńskich 8, m. 7, dz. 86 646

Młyńska

12. I, prawo, dz. 86 636

Dwuosobowy

Wierzbicice 30 a — 10, dz. 86 683

Pokój

Strzelecka 5, mieszkanie 4, dz. 86 795

Centrum

lepszy pokój, Podgórna 14 — 1, dz. 86 791

Pokój

jedno — dwuosobowy, Różana 4 a, II, prawo, dz. 86 790

Elegancki

utrzymaniem wykody, Jasna 8, m. 2, dz. 86 789

Utrzymaniem

bez. Słowackiego 29, wejście Asnyka, m. 3, dz. 86 785

Pokój

młdy, frontowy, solidnym, utrzymaniem, Woźna 11, mieszkanie 3, dz. 86 784

Dwuosobowy

jednosobowy, Dąbrowskiego 36, m. 7, dz. 86 668

27 Grudnia

5 m. 6, dz. 86 664

Pani

wspólny, Skarbowska 15, m. 19, dz. 86 661

Skromny

panience, Fryzjer, Plac Działyńskich 11, dz. 86 716

Pokój

16. OSOBISTE

Nie mam

nie wspólnego z notatką z dnia 4 bm p. t. „Przy zamkniętych drzwiach” Leon Dommer, asystent pocztowy. zdg 86 778

22. ROZMAITE

Akuszka

Kleinwächterowa Poznań, centrum ulica Romana Szymańskiego 2 pierwsze piętro lewo drugi dom od placu Świętokrzyskiego. zdg 83 441/2/3

Aptekę

malomiejską Włók zamienię z powodu dzieci na aptekę w większe miasto. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 844

Wróżę

przepowiadam przyszłość, strzegam przed złymi wypadkami. — Poznań Spokojna 16a m 20. zdg 85 693

Znana

wróźbiarka Adarell' przepowiada przyszłość z cyfr — kart. Podgórna 13. mieszkanie 10. front. zdg 86 690

Futra

damskie męskie orzerabiam fachowo tanio. Zaleski, Matejki 56. zdg 86 673

TEATRY

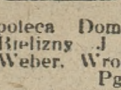
Poznań, poniedziałek, 13. 11. TEATR POLSKI: Dziś — „On i jego sobowtór”. Wtorek, 14. 11. „On i jego sobowtór”. TEATR WIELKI (Opera) Wtorek, 14. 11. „Baron Cygański”. Środa, 15. 11. „Traviata”, gościnny występ Jadwigi Dębickiej i Stanisława Roya. Czwartek, 16. 11. „Halka”. Piątek, 17. 11. Palestrant. TEATR NOWY: Dziś — „Gotówka”. Wtorek, 14. 11. „Gotówka”. Środa, 15. 11. „Gotówka”. Bydgoszcz, wtorek, 14. 11. TEATR MIEJSKI: Wieczór Hanki Ordonówny. Środa, 15. 11. Przyjaciele

Panie zainteresowane

moga się udać z całym zaufaniem Górczyn. Pałac 75 akuszka Błaszczakowa zdg 83 598

Olbrzymia zniżka cen!

2.900 blizy rzeźniczo-cukiernicze, fartuchy „muskie” z rekawami od 3.50, płaszcze damskie białe od 3.90, płaszcze z wodorowosilkowe od 5.50, fartuchy deseniowe od 5.90. Bielizna zawodowa Fartuchy gospodarze damskie i męskie w wszelkich wielkościach stale na składzie po zadziwiająco niskich cenach poleca Dom Płócen. Fabryka Rudziny J. Schubert, dawniej Weber, Wrocławska 3. Pg 4793-33.30

Krawcowa

garderobe dziecięcą przyjmuje pracę w dom. Marszałka Focha 110. zdg 86 601

Lekarzowi

odstąpię praktykę powiatowym mieście blisko Poznania. Warunek kuno kompletnego urządzenia 5.000 gotówka. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 86 614

23. OZENKI

Kawaler

lat 36 ukończone wyższe studia rolnicze obecnie student starszego roku weterynarii warszawskiej szuka panny wdówki celem ożenku. Posag wymagan. Warszawa Akademicka 5 p 450 W. P. zdg 86 405

Dyskretnie

plątawim znajomości matrymonialne ranom panom w sferach zamożnych Oferty Kurjer Poznański zdg 86 264

24. NAUKA

Kursy kroju

szycia robót ręcznych warunki bardzo korzystne Marii Magdaleny 1 m 7. zdg 1849-50

Mme Dygat Zakrzewska Parisienne diplômée professeur aux Cours pratiques de langue française à Poznań donne leçons de français aux enfants et aux adultes Grammaire — Conversation — Littérature — Préparation au baccalauréat Prix modernes S' adresser: Ogrodowa 12, 23 au fond de la cour 2e étage à droite zdg 74 403

Całkowita pomoc

w odrabianiu lekcji szkolnych 12 — miesięcznie Oferty Kurjer Poznański zdg 86 185

Kursy Tańców Witoszkowskich

Gwarna 19. Pg 5596-57.301

Kto

udziela lekcji włoskiego? Oferty Kurjer Poznański zdg 86 600

Przyjmę

posługę. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 709

Kto

wypożyczy fortepian. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 86 838

25. MUZYKA

Pianino

do ćwiczeń lekcje Jezuitka 8. Zgłoszenia do składu. zdg 86 650

Lekcje

gry na fortepianie udzielam — Poczta 28. m. 6. zdg 86 893

26. ROZRYWKA

Kino „Corso”

Robin Hood. Douglas Fairbanksem. zdg 86 649

„Eden”

plac Działowy 11. przyjmuję weselo. Ceny niskie. zdg 86 477

Londyńska

Masztalarska 8. poleca ewym bywałcom miły pobyt. Koncert artystyczny. zdg 86 798

Jedyny arcyfilm „Rudowłosa”

Jean Harlow w knie „Sfinks” zdg 86 802

Kino Renaissance

Tajemnica doktora Mareu (Wyspa Zatrąconych dusz). Pg 5663-46.4

Kino „Orzeł”

„Nagana” — Ta'a Birel, „Figue zolnierskie” — Slim zdg 86 836

Kino Wilsona — Łazarz

Prez z miłośnią Lilliana Harvey zdg 86 888

27. SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Sierota

poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 86 599

Poszukuję

posługi jakiegokolwiek. — Oferty Kurjer Poznański zdg 86 746

Szofer - mechanik

z kilkoletnią praktyką, dobrem świadectwami, trzeźwy, poszukuje posady Łaskawe oferty uprasza się do Oredownika zdg 84 646

Nauczycielka

z prawem nauczania rekomendacja szuka posady w domu kulturalnym Kurjer Poznański zdg 84 736

Starszy samotny, dzielny

reprezentant techniczny - handlowy wzorowy sprzedawca, organizator kalkulator akadem wykształceniem poszukuje zatrudnienia na skromnych warunkach. Pośrednictwo sownie wynagrodze. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 142

Szofer-maszynista

szuka zajęcia na majątku jako samotny wzz na deputat. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 2 129

Dziewczyna

umiejająca skromnie gotować i kochająca dzieci poszukuje pracy domowej Józefa Ratajczakówna Piskornie p. Jutrosin zdg 86 412

Kto

przynie sieroce zdrowa lat 16 naukę krawieczyn 3/4 roku? Oferty Kurjer Poznański zdg 86 833

Uczciwa

dziewczyna do wszelkich prac domowych dobrze polecona szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 592

Absolwent medycyny

przynie każdą posadę Oferty Kurjer Poznański zdg 86 596

Sierota

poszukuje miejsca służącej do lekkich prac domowych za małym wynagrodzeniem Oferty Kurjer Poznański zdg 86 598

Służąca

szuka posady do mniejszej rodziny skromnych wymagań ma dobre polecenia Oferty Kurjer Poznański zdg 86 692

Projekt

budowl kierownictwa itp. wykonuje starszy fachowiec. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 605

Posługaczka

młodeż z dobrą świadectwami szuka pracy Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 86 609

Do

pomocy w kuchni lub też jako poszukiwaczka bufetowa poszukuje posady od 15 Oferty Kurjer Poznański zdg 86 613

Samodzielną

uczciwa wszelkich prac domowych starszych osób szuka posady od 15 11 lub 12 Oferty Kurjer Poznański zdg 86 622

Dziewczyna

przychodząca na cały dzień poszukuje posady od 15 Oferty Kurjer Poznański zdg 86 627

Posługaczka

szuka posługi przed południem Oferty Kurjer Poznański zdg 86 686

Posługi

poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 647

Posługaczka

sumienna, mniejszym wynagrodzeniem poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 86 645

Poszukuję

posady lub posady Oferty Kurjer Poznański zdg 86 642

Szukam

pracy na pół dnia u Malomoiian. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 635

Dziewczynę

do wszelkich prac domowych może polecić. Adres wskaze Kurjer Poznański zdg 86 633

Dziewczyna

szuka posady do domowego zajęcia za małym wynagrodzeniem do starszych państwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 655

Posługaczka

poszukuje całodziennę posługę. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 788

Dziewczyna

poszukuje posady do wszystkiego. — Oferty Kurjer Poznański zdg 86 786

Pomocnik

szwewski, pracowity i sumienny. poszukuje pracy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 83 733

Urzednik

gospodarczy średnim wieku kilkanaście lat praktyki wzorowych majątkach obznajony dokładną uprawa roli hodowl inwentarza prowadzenie ksiąg gospodarczych i sołectwa poszukuje posady samotnego lub żonatego od 1. 1. 34 r lub później. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 86 665

Dziewczyna

samodzielną gotowaniem. szuka posady. dobrze polecona. — Oferty Kurjer Poznański zdg 86 867

Służąca

starsza, wiejska, uczciwa poszukuje posady za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 854

Uczciwa

z dobrem gotowaniem, dobrem poleceniami, szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 778

Dziewczyna

z prowincji uczciwa pracowita, sumienna, posiadająca kurs gotowania, szycia, poszukuje pracy do wszystkiego, wzdnie dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 865

Dziewczyna

szuka posady do wszystkiego. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 86 859

Młodsza

dziewczyna uczciwa coślowliek gotowaniem, poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 853

Dziewczyna

uczciwa, z gotowaniem, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 850

Panna

z matura gimnazjalna objęłaby slawowski nauczycielki w większym majątku lub w lepszym domu do dzieci początkujących szkole z językiem polskim i francuskim oraz wszelkimi przedmiotami w ten zakres wchodzący. Wynagrodzenie nie jest wymagalne. Odpowiedzi Kurjer Poznański pod nr 6529

Maszynistka

bardzo biega, niemieckie szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 897

Bona

wykształcenie gimnazjalne niemieckie robotki gimnastyka kochająca dzieci szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 86 896

Przyjmę

posadę do obsługi gości Oferty Kurjer Poznański zdg 86 804

Dziewczyna

uczciwa szuka posady z gotowaniem. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 86 835

Dziewczyna

uczciwa skromna, religijna, z dobrą świadectwami, poszukuje posady do wszystkiego. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 86 894

Dziewczyna

średnim wieku, samodzielną gotowaniem, dobrem świadectwami szuka posady 15 11. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 833

Wykwalifikowana

pracząca przynie posadę do większej kawiarni, lub restauracji. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 831

Magistra

farmacji, znajomością niemieckiego poszukuje posady zastępczą lub zarządcą. Wymaganie a krowne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 86 829

Posługaczka

poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 86 827

Kucharka - służąca

szuka posady zaraz, dobrem gotowaniem, pieczeniem. Grunwaldzka 87 Waleczak. zdg 86 817

Posługi

poszukuje gotowaniem, praniem, szyciem lub bez Oferty Kurjer Poznański zdg 86 816

Posługaczka

młoda, pracowita poszukuje posady z praniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 815

Wdowa

do urzędniku młoda inteligentna z dobrą referencjami zajmie się wychowaniem dzieci gospodarstwem domowym. Łaskawe zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 86 878

Posługi

szukam Oferty Kurjer Poznański zdg 86 876

Dziewczyna

uczciwa i akurata, z dobrem gotowaniem poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 86 875

Dziewczyna

wiejska młodsza pracowita do wszelkich prac domowych poszukuje posady zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 86 846

Panna

z dobrej rodziny silna biegła w lezeniu poszukuje jako uczennica do składu rzeźniczego w Poznaniu lub na prowincji Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 86 663

Elew

gospodarczy 2 1/2 roku praktyki w wzorowych majątkach poszukuje posady ewentualnie za utrzymanie Oferty do Kurjera Poznański zdg 86 662

Poszukuję

posługi na przedpołudnie lub cały dzień. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 718

Samotny

wdowiec szuka posady stróża. — Oferty Kurjer Poznański zdg 86 707

Maszynistka

biurowa z praktyką początkująca szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 699

Dziewczyna

do wszystkiego poszukuje posady z gotowaniem Oferty Kurjer Poznański zdg 86 697

Kucharka

poszukuje posady do wszystkiego, polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 772

Ekspedjentka

z dobrej rodziny z branży piekarsko - cukierniczej poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 761

Służąca

z Kongresówki, bardzo dobrem gotowaniem, długoletnimi świadectwami posiedla szuka posady, skromne wynagrodzenie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 86 755

Służąca

młoda ładnie pierze gotuje poszukuje prania lub posługi od zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 86 594/5

Poszukuję

inteligentna panią praktyk, bezpłatnej w poważnej instytucji, lub przedsiębiorstwie handlowym w zakresie biurowości, kształceni, pisania na maszynie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 86 745

Książkowa - kasjerka

młodsza, pisząca na maszynie praktyka w drogerii, język niemiecki, gwarancje, poszukuje posady w handlu biurowości. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 744

Kucharka

z dobrem gotowaniem, szuka posady, najchętniej w mniejszym domu do wszelkich prac. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 743

Pokoju

szuka pracy lub do ręcznych robotek jak przychodnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 808

Osoba

młoda zamie sie domem samotnych osób. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 86 704

Dziewczyna

starsza, uczciwa z dobrem świadectwami szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 86 734

Czeladnik

krawiecki, zdolny skromnych wymagani poszukuje pracy Zgłoszenia K. Sosnowski Mława, Warszawska 5. zdg 86 839

28. WOLNEMIEJSCA

Krawcowe

inteligentna może otrzymać stałą poblatną pracę Skarbowska 4 mieszkanie 15 10-2 5-8. dg 2 060

Uczeń

na instalatora potrzebny zaraz. Zgłoszenia ul. Kościelna 1. Warsztat. dg 2 122

Poważna

Instyt Ubezpiecz. poszukuje dzielnych akwizytorów ubezpieczeniowych Zgłoszenia pisemne wraz z życiorysem i odpisami świadectw do Kurjera Poznańskiego zdg 86 119

Krawcowe

inteligentna może otrzymać stałą poblatną pracę Skarbowska 4 mieszkanie 15 10 2 5-8. dg 2 030

Fryzjerka

potrzebna Marszałka Focha 53. na stałe według umowy Majuszkiewicz dawniej Dobrzański, zdg 86 604

Wspólnika

z gotówką 8 000 zł do dobrze prosperującej wytwórni artykułów codziennej potrzeby Oferty Kurjer Poznański zdg 86 615

Czeladnik krawiecki

może sie zgłosić zaraz na stałą pracę Władysław Tulaza Koscian ul. Poznański ng 6 521

Woznica